

ISSN 2697-6641

วารสารวิชาการรัตนบุศย์

RATANABUTH JOURNAL

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม – เมษายน 2564

Vol. 3 No. 1 January – April 2021

กำหนดการออกเผยแพร่ ปีละ 3 ฉบับ

จำนวนพิมพ์ 100 เล่ม

ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน / ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม / ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม

วัตถุประสงค์

เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ผลงานวิชาการและผลงานวิจัยด้านต่าง ๆ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับชุมชน ในการสนับสนุนบุคคลที่ทำคุณงามความดีกับสังคม ส่งเสริมงานด้านวิชาการ และด้านอื่นๆ ของนักวิชาการ นิสิต นักศึกษาและผู้สนใจทั่วไปในการนำเสนองานวิชาการและผลงานวิจัยเผยแพร่สู่สังคมและเพื่อให้บริการวิชาการเกี่ยวกับการเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคม

คณะกรรมการที่ปรึกษาวารสารรัตนบุศย์

ร้อยตำรวจตรี ดร.สนุก สิงห์มาตร

ประธาน

พระครูประสิทธิ์ สีลคุณ, ดร.

กรรมการ

พระมหาจิรายุทธ ปโยโค ผศ.

กรรมการ

พระครูปราโมทย์สีลคุณ

กรรมการ

พระปลัดทองใบ สุภภาโส

กรรมการ

บรรณาธิการ ร.ต.ต.ดร.สนุก สิงห์มาตร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ ดร.พิกุล มีมานะ/ ดร.เมืองแมน ศิริญาณ

กองบรรณาธิการ

ร.ต.ต.ดร.สนุก สิงห์มาตร	บรรณาธิการ	อ.ดร.บรรจง ลาวะลี	กรรมการ
รศ.ดร.สุเทพ เมยไธสง	กรรมการ	อาจารย์รัชชัย ชัยนันท	กรรมการ
รศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	กรรมการ	อาจารย์ทองหมูน น้อยนนท์	กรรมการ
อ.ดร.พิกุล มีมานะ	ผช.บรรณาธิการ		
อ.ดร.เมืองแมน ศิริญาณ	ผช.บรรณาธิการ		

เลขานุการ อาจารย์ศุภลักษณ์ ปูระมงคล/อาจารย์ทองหมูน น้อยนนท์

ศิลปกรรม อ.ดร.พิกุล มีมานะ

สำนักงาน ที่ตั้งเลขที่ 202/1 หมู่ที่ 4 ตำบลดู่ทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000
โทร 09-3556-9798

Location 202/1 Moo 4 Duthong subdistrict, Mueang District,
Yasothon Province. 35000

จัดพิมพ์โดย โรงพิมพ์ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป ที่ตั้ง 56 ถนนแก้วเสนา อำเภวารินชำราบ
จังหวัดอุบลราชธานี โทร. 045-324777-9, Fax 045-324788

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน

รศ.ดร.สุเทพ เมยไธสง	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
รศ.ดร.ภักดี โพธิ์สิงห์	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
อ.ดร.วิภาพรรณ อุปนิสากร	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
อ.ดร.สุวิมล สมไชย	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ว่าที่ ร.ต.ดร.พิชิต กันยาวรรณ	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร
ดร.เอกวิชัย เมยไธสง	สมาคมนักวิชาการและนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น
อ.ดร.จีณัสมมา ศรีหิรัญ	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ
อ.ชัชพงศ์ เทียมทัญวนิช	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

อ.เจษฎา จันทนาภรณ์   วิทยาลัยชุมชนโสธร

วารสารรัตนบุศย์ RATANABUTH JOURNAL

*****

อ.ณัฐพล จินดารัมย์   มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ดร.ดวงตา ราชอาษา   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์ ผศ.ดร. มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

รศ.ดร.ศรชัย ท้าวมิตร   มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รศ.ดร.สมชัย สีนอก   มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.แหวนทอง บุญคำ   มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.จำรัส บุคตาพงษ์   มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

ผศ.ดร.สุรพันธ์ สุวรรณศรี   มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน   มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.ประมุข ศรีชัยวงศ์   มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

พ.ต.ท.ดร.ชัยบัญชา กองทอง   มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์ยโสธร

อ.ดร.สะอาด ศรีวรรณ   วิทยาลัยเอกรรณ

พ.ต.ต.ดร.ณัฐภัทร เสมาณู   มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด

อ.ดร.กันต์ โชคกลางเดือน   วิทยาลัยชุมชนยโสธร

อ.ดร.ชวลิต ไหลรินทร์   มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

อ.ดร.อัครงค์ ชุมนุช   มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

อ.ดร.บรรณากิจบรรจง ทองจำปา   มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

อ.ดร.อัญชลี ชุมนุช   มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

อ.ดร.พีระศักดิ์ กิ่งพุ่ม   มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

บทบรรณาธิการ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) นี้ เป็นปีที่ 3 ฉบับที่ 1 ประจำเดือน มกราคม – เมษายน 2564 ซึ่งอยู่ภายใต้องค์กรสมาคมนักวิชาการและนักวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นเวทีเผยแพร่ผลงานด้านวิชาการและด้านการวิจัยให้กับสมาชิกและนักวิชาการ ตลอดจนทั้งเพื่อให้บริการวิชาการเกี่ยวกับการเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคมให้กับนักวิชาการ อาจารย์ นิสิต นักศึกษาและประชาชนทั่วไป ที่สนใจนำผลงานของตนตีพิมพ์เผยแพร่ให้สาธารณชนได้รับทราบ ในฉบับนี้ได้มีเครือข่ายนักวิชาการหลากหลายสถาบันและหลากหลายสาขาได้นำผลงานวิชาการนำมาตีพิมพ์เผยแพร่ในฉบับ

สำหรับเล่มนี้ วารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) มีผลงานทางวิชาการที่น่าสนใจที่หลากหลายจากนักวิชาการได้ส่งผลงานทางวิชาการเพื่อเผยแพร่ประกอบด้วยบทความวิจัย 4 บทความวิชาการ 4 เรื่อง ซึ่งเนื้อหาสาระในเล่มพอที่จะเกริ่นนำได้ดังนี้

ชูรัตน์ เทียงธรรม บทความวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาในเขตเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร” พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.47 รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.31ต่อมากคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.21 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.18

นายอนุพงศ์ นาคสุข และ ทองหมูน น้อยนนท์ บทความวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร” พบว่า การมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีประชาชนบางคนเท่านั้นที่ได้คัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วม แต่จะมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และสนับสนุนกิจกรรมในเวทีเสวนาการแสดง

ความคิดเห็นก่อนนำโครงการ/กิจกรรมเข้าบรรจุไว้ในแผนพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม จะกันไปต่างคนต่างเสนอยากให้โครงการ/กิจกรรมในชุมชนตนเองเป็นลำดับที่แรก ๆ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปีมีจำกัด ความต้องการมีมากกว่างบประมาณ

บารมี มูลสาร บทความวิจัยเรื่อง “*ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาในเขตตำบลหนองฮี อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร*” พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาตำบลหนองฮีโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.47 รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.11

ชลิตา บุญแซม บทความวิจัยเรื่อง “*ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาในเขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร*” พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาตำบลโนนเปือย โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.48 รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.12 และไม่มีข้อเสนอแนะแต่ประการใด

Peerayut Sangkhamanee, Piyaphon Waewsri and Apichat Chaiharn บทความวิชาการภาษาอังกฤษเรื่อง “*The Characteristics of an Anger in the Buddhist Scripture*” พบว่า Anger is derived from the Pali language which means "Kodha" based on aggravation and resentment in the mind. The causes of anger have 5 points namely, 1) anger is innocent, 2) there is no detailed thought, not as

profound as normal, 3) having education, having little hearing when something has happened, 4) experiencing bad emotions in regular, namely a bad mood is often (Anittharamana) and 5) emotions that are not desirable, pleasant, unpleasant, such as images, sounds, tastes, touches, and cognoscible objects (Dhammaramana).

ไพรวลัย สุนทรา บทความวิชาการเรื่อง **“มาตรการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) ในเรือนจำ”** พบว่า การป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ในเรือนจำหรือภายนอกเรือนจำ ที่ดีที่สุดคือการปฏิบัติตามมาตรการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ของกระทรวงสาธารณสุข ล้างมือบ่อยๆ ให้สะอาดด้วยแอลกอฮอล์เจลหรือด้วยน้ำและสบู่ รักษาระยะอย่างน้อย 1 - 2 เมตร จากผู้อื่น สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่ที่มีผู้คนหนาแน่น หรือการระบายอากาศไม่ดี หลีกเลี่ยงการเอามือจับขี้ตา จมูกและปาก เพราะมือไปสัมผัสอะไรมาหลายอย่างและอาจไปสัมผัสเชื้อโรคมา อยู่บ้านและแยกตัวเองถึงแม้จะมีอาการเพียงเล็กน้อย เช่น ไอ ปวดศีรษะ ไข้ จนกว่าจะหาย หากมีอาการไข้ และ/หรือไอร่วมกับอาการหายใจลำบาก/ติดขัด ควรปรึกษาแพทย์ทันที

วิษณุ น้อยมาลา บทความวิชาการเรื่อง **“ทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21”** พบว่า ทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ทักษะการอ่านออกเขียนได้ (Literacy skills) และทักษะชีวิต (Life skills) เพื่อเตรียมพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว นอกจากจะใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ทักษะต่าง ๆ ยังเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตเพื่อไม่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกิดผลกระทบกับตัวเราหรือเกิดผลกระทบน้อยที่สุด

พระภาวิน ฐานุตตโร/ สุขประเสริฐ บทความวิชาการเรื่อง **“การจัดการป่าชุมชนกรณีศึกษาป่าชุมชนดงท่าเล-ตอนใหญ่ จังหวัดร้อยเอ็ด”** พบว่า ความสำเร็จการจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ตอนใหญ่ ไม่ได้เกิดขึ้นได้จากการจัดการที่สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการจัดการป่าชุมชนเพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นจากความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของสมาชิกในชุมชน ที่มีจิตสำนึกในความรัก ความศรัทธา ความเชื่อและความหวงแหนในผืนป่า อันมีทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง

สมาชิกชุมชนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของผืนป่าอย่างสมดุล สามารถหล่อเลี้ยงชุมชนได้อย่าง
ยั่งยืนและยาวนาน

คณะกองบรรณาธิการขอขอบพระคุณคณะกรรมการกลั่นกรองบทความทุกท่านที่ได้ใช้
ความอดทนและความเพียรพยายามที่จะชี้แนะให้มีการแก้ไขปรับปรุงงานของแต่ละท่านให้
ออกมาอย่างถูกต้อง สมบูรณ์และน่าอ่านที่สุด รวมทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการ และ
สุดท้ายขอขอบคุณเจ้าของผลงานทางวิชาการและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ทำให้มีวารสาร
ฉบับนี้และโปรดติดตามฉบับต่อไปของเราด้วยครับ

บรรณาธิการ

สารบัญ

กองบรรณาธิการ	(1)
คณะกรรมการกลั่นกรองบทความ	(3)
บทบรรณาธิการ	(4)

บทความวิจัย :

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัด	1
---	---

ยโสธร : กรณีศึกษาในเขตเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม
จังหวัดยโสธร

: ชูรัตน์ เทียบธรรม

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วน	15
---	----

ท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมือง
ยโสธร จังหวัดยโสธร

: นายอนุพงศ์ นาคสุข และ ทองหมุน น้อยนนท์

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัด	30
---	----

ยโสธร: กรณีศึกษาในเขตตำบลหนองหมี อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

: บารมี มูลสาร

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัด	44
---	----

ยโสธร: กรณีศึกษาในเขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

: ชลิตา บุญแซม

บทความวิชาการ :

<i>The Characteristics of an Anger in the Buddhist Scripture</i>	58
--	----

: Peerayut Sangkhamanee, Piyaphon Waewsri and Apichat

Chaiham

มาตรการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) ใน	72
---	----

เรือนจำ

: ไพรวลัย์ สุนทรธา

ทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21	84
: วิชญา น้อยมาลา	
การจัดการประชุมชน กรณีศึกษาป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่	100
จังหวัดร้อยเอ็ด	
: พระปกาวิน ฐานุตโตโร/ สุขประเสริฐ	
ภาคผนวก	
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารรัตนบุศย์	119
ขั้นตอนการดำเนินการของวารสารรัตนบุศย์	120
หลักเกณฑ์การนิพนธ์บทความ	121
แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์	129
ใบสมัครสมาชิกวารสารรัตนบุศย์	130

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัดยโสธร
: กรณีศึกษาในเขตเทศบาลตำบลกุดชุมพพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

Opinions of the People on the Election of the President of the Yasothon
Provincial Administrative Organization : Case study in Kut Chum Phatthana
Subdistrict Municipality, Kut Chum District, Yasothon
Province

ชูรัตน์ เทียงธรรม¹

Churat Thamgtam

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1). ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร และ 2). เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลกุดชุมพพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำนวน 2,933 คน กลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวน 352 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลกุดชุมพพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.47 รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.31 ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.21 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.18

คำสำคัญ: ความคิดเห็น, การเลือกตั้ง, นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

Abstract

This research aimed to 1) to study opinions of the people towards the election of the President of the Yasothon Provincial Administrative Organization and 2) to study the recommendations on the factors affecting the decision-making

---

¹ นิสิตหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด
email:churut1978@gmail.com

behavior of the people in the election. The President of the Yasothon Provincial Administrative Organization, the population is the electorate citizens who are domiciled in Kut Chum Phatthana Sub-district Municipality, Kut Chum District, Yasothon Province, totaling 2,933 people. Research found The results of the research were as follows: People's opinions towards the selection of the President of the Yasothon Provincial Administrative Organization: Overall, the case study of Kut Chum Subdistrict Municipality was at the lowest level. The mean at the level of 1.29 when considered on each side was found to be in the lowest level on all aspects, sorted from descending as follows First, the applicant's personal qualifications average 1.47, followed by the policy proposal of the applicant. The mean of 1.31, followed by the trend of political parties or political groups, the mean at 1.21 and the least were For the role of citizens, the average level of 1.18

Keywords: Public opinion, Elections, President of the provincial administrative organization.

บทนำ

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชปกครอง เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือเป็นปฐมฤกษ์ในการ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของประเทศเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศ สามารถกำหนดอนาคตของตัวเองได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศนั้นเป็นของประชาชนโดยประชาชนจะใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านรัฐสภา ใช้อำนาจบริหารผ่านคณะรัฐบาล และใช้อำนาจตุลาการผ่านระบบศาลต่าง จนทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองในอุดมคติของหลาย ๆ ประเทศจนทำให้สะท้อนลักษณะที่เห็นได้อย่างชัดเจนของประชาธิปไตยที่ว่า รัฐบาลได้อำนาจมาจากประชาชน หรือโดยความ

ยินยอมพร้อมใจจากประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตลอดเวลาผ่านระบบกลไกต่าง ๆ ที่ใดกำหนดไว้ หรือการให้สิทธิ์ประชาชนที่จะแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมต่าง ๆ ได้โดยตรง และการกระทำของรัฐบาลทุกอย่าง ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2527 : 33)

ถึงอย่างไรก็ตาม กว่า 80 ปี ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศมาแล้วนั้น แม้อำนาจอธิปไตยจะเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนก็ตาม แต่ในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นแล้วการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็ยังมีน้อยอยู่มาก การตื่นตัวทางการเมืองน้อย และประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้รับมากกว่าผู้กระทำ ดังนั้นอำนาจส่วนใหญ่ในการปกครองประเทศจึงไปตกอยู่กับชนชั้นนำหรือชนชั้นปกครองของประเทศ ที่เรียกกันว่า “อมาตยาธิปไตย” ซึ่งมาจากชนชั้นเจ้าขุนมูลนาย ชนชั้นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ รวมถึงนักธุรกิจ พ่อค้า คหบดีชั้นสูง เป็นต้น ไม่เป็นไปตามหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นก็คือการมีรัฐธรรมนูญไว้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญมาแล้วหลายฉบับที่ประกาศใช้แล้ว ก็เลิกใช้โดยส่วนมากสาเหตุหลักที่ต้องเปลี่ยนเนื่องมาจากผลพวงของการปฏิวัติรัฐประหาร จนกระทั่งการตื่นตัวของนักเรียนนิสิตนักศึกษาและประชาชน ในการเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 แล้วได้ขยายตัวออกไปยังประชาชนโดยทั่วไทย จนเกิดมีกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ประกาศใช้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ต้องการให้คนไทยทุกคนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างความเข้มแข็งให้นักการเมืองและพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินนโยบายสาธารณะเพื่อคนทุกคนในสังคมและทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จากการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เกิดความเสมอภาคในทุกมิติ นักการเมือง พรรคการเมืองเข้มแข็งไม่ถูกขึ้นนำจากคณาธิปไตย เมื่อเป็นเช่นนี้หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับ ปี พ.ศ. 2540 จึงทำให้กระแสประชาธิปไตยกลับมาเฟื่องฟูในสังคมไทยอีกครั้ง นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวไทยตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ในที่สุดกระแสประชาธิปไตยของโลกได้มีอิทธิพลเข้ามาขับเคลื่อนให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้พัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชนจากระดับชาติลงไปสู่ระดับท้องถิ่น จนมีความรู้สึกประหนึ่งว่า “การเมืองเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรับผิดชอบร่วมกัน การใช้อำนาจทางการเมืองล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น”

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอิสระในการปกครองตนเองตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 7 ในจังหวัดหนึ่งให้เมืองการบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งถือว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในเขตครอบคลุมทั้งจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดโดยมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงดังบัญญัติไว้ในมาตรา 35 ให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ส่วนอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นมีบัญญัติไว้ในมาตรา 55/1 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

จะเห็นได้ว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากอดีตที่ผ่านมา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องได้รับเลือกจากหัวหน้ากลุ่ม หรือคหบดี ผู้มีอิทธิพล นักการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น พ่อค้านักธุรกิจหรือคนที่มาจากพรรคการเมืองที่มีความนิยมในพื้นที่จังหวัดนั้นๆเป็นหลัก ซึ่งส่งผลทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างจริงจังเท่าที่ควร และทำให้กลุ่มผู้คุมอำนาจทางการเมืองในจังหวัดถือโอกาสหาประโยชน์จากการรวมกลุ่มกัน แสวงหาผลประโยชน์จากการเมืองระดับจังหวัดอยู่ในเฉพาะกลุ่มที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้สมัคร และเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วก็ไม่ใส่ใจความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นเท่าใดนัก แต่ปัจจุบันพบว่า ได้มีกลุ่มการเมืองระดับชาติได้หันมาให้ความสนใจมาเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น โดยอาศัยคะแนนความนิยมของนักการเมืองในระดับชาติหรือพรรคการเมืองในระดับชาติลงมาสร้างความนิยมในระดับท้องถิ่นกันมากขึ้น

การเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยโสตที่จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563 ที่ผ่านมานั้นได้มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองในระดับชาติได้หันมาส่งผู้สมัครใน

นามพรรคหรือกลุ่มการเมืองซึ่งมาจากการเลือกตั้งกันมากขึ้นเพื่อหวังแย่งชิงความนิยมจากประชาชนโดยตรง ทุกวันนี้ต้องยอมรับว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง และกระทบต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การที่ประชาชนทำหน้าที่โดยไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนของประชาชน ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือในระดับท้องถิ่น ย่อมมีความหมายและความสัมพันธ์ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงทิศทางการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ หากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกระดับ โดยเลือกคนดี มีคุณภาพ มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ก็จะได้คนดีไปบริหารบ้านเมืองช่วยกันพัฒนาประเทศ ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ แต่ในทางกลับกัน หากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกระดับ แต่เลือกผู้แทนโดยเห็นแก่ อำมีสินจ้าง หรือผลประโยชน์ไม่ได้พิจารณาถึง ความรู้ ความสามารถของผู้สมัครเลือกตั้ง เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารของประเทศ หรือการบริหารในระดับท้องถิ่น เนื่องจากผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งขาดความรู้ ความสามารถ อุดมการณ์ของการเสียสละ มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตน มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม(อมร รัชศาสตร์, 2544: 87)

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองในพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยตรงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ที่ถือว่ามีความตื่นตัวทางด้านการเมืองมากพอสมควรในช่วงที่ผ่านมาว่ามีความคิดเห็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อเสนอแนะอย่างไร เพราะผู้วิจัยมีความเชื่อว่าพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงระบอบการพัฒนาการเมืองการปกครองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำนวน 2,933 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร คำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 352 คน (Yamane, 1973: 580-581)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการทำหน้าที่ของประชาชน
- 2) ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร
- 3) ด้านการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองของผู้สมัคร
- 4) ด้านนโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ เขตเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเครื่องมือนั้นมาปรับข้อความเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการวิจัยในครั้งนี้ ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (สงศรี ชมพวงศ์, 2549: 64) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1 ผู้วิจัยขอหนังสือรายงานตัวจากวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่การวิจัย แล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการออกกลุ่มสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านเป้าหมาย

2. ทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนว่ามีความสมบูรณ์ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบข้อความครบถ้วนหรือไม่ โดยหากแบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์ก็จะนำฉบับใหม่ไปแจกเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบให้สมบูรณ์ครบทุกข้อจนได้แบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 374 ฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

2. บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3. การจัดกระทำข้อมูลเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ ดังนี้

(1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทสำรวจรายการ (Check List) ทำการลงรหัสข้อมูลตามคุณลักษณะของข้อมูล

(2) แบบสอบถาม ประเภทความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating

Scale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดระดับความคิดเห็น/พฤติกรรมตามมาตรวัดแบบลิเคอร์ท (Likert) (สงศรี ชมพวงค์, 2549: 64)

สรุปผล

ในการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจถึงข้อนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 65.34 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่าจำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25 มีรายได้ไม่เกิน 10000 บาทจำนวน 209 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 และมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 72.44

ส่วนที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนาโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.29 (S.D.=0.29) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.47 (S.D.=0.60) รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.31 (S.D.=0.41) ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.21 (S.D.=0.39) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.18 (S.D.=0.31)

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองโดยรวมมีความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา อยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.18 (S.D.=0.31) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยสามลำดับได้ดังนี้ อันดับแรกคือข้อ 2. ที่ถามว่าท่านไปเลือกตั้งเพราะกฎหมายบังคับให้พลเมืองไปเลือกมีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.42 (S.D.=0.49) รองลงมาคือ ข้อ 5 ที่ถามว่าหากไม่มีผู้สมัครรับเลือกตั้งคนใดที่ชื่นชอบ ท่านจะลงคะแนนช่องไม่ประสงค์จะลงคะแนนมีค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 (S.D.=0.46) ต่อมาคือข้อที่ 4 ที่ถามว่า การไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมควรถูกตัด

สิทธิ์บางอย่างทางการเมือง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 1.10 (S.D.=0.46) และข้อที่ 3. ท่านไปเลือกตั้ง เพราะถือว่าความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 1.08 (S.D.=0.41) และข้อที่ 1. ท่านไปเลือกตั้งเพราะถือว่าความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ระดับ 1.07 (S.D.=0.27) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโยธธ : กรณีศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเทศบาลตำบลลุดชุมพัฒนา อำเภอลุดชุม จังหวัดโยธธ ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. **ผลการวิจัยโดยรวม** พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.29 (S.D.=0.29) **ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า** อาจเป็นเพราะรัฐบาลไม่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลาานจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลลุดชุมพัฒนาไม่มีความตระหนักในการทำหน้าที่พลเมืองในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งเท่าใดนัก เมื่อพิจารณาด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมีระดับมากที่สุดกว่าทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เดชา คำภิต. (2555)**. ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้ง ส.ส. และท้องถิ่น ซึ่งทำการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถมากกว่าการเลือกตามเบอร์ที่เอาเงินมา พร้อมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพบูลย์ บุตรเลียบ (2556)** ได้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี 2557 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อทางการเมืองจากโทรทัศน์ มีความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นประชาชนในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า มีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของสื่อบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมไปถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ธิดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ (2557)**. ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มี

ผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก ในด้านตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่นเดียวกัน

2 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการทำหน้าที่ของพลเมือง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.18 (S.D.=0.31) **ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า** เนื่องจากไม่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลานานจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนาไม่มีความตระหนักในการทำหน้าที่พลเมืองในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งเท่าใดนัก เลยทำให้ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่หรืออาจไม่ได้ศึกษาถึงภาระหน้าที่ในการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นตามหน้าที่ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบุลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ชีพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนครจังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองที่สังกัด

ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.57 (S.D.=0.60) **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า** ประชาชนมีความรู้คิดในการตัดสินใจเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรจากความรู้ความสามารถส่วนตัวของผู้สมัครอยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติกร พวงเพียรศิลป์ และคณะ (2552) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี”

ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านตัวผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายประเด็นย่อย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าความเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับสูงมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจพร อาจวิชัย (2558) ได้ ศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการศึกษาพบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นั่นเอง

ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.21 (S.D.=0.39) **ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า** เนื่องจากบางนโยบายสามารถทำได้จริงและเป็นประโยชน์กับประชาชนและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนลงได้จึงทำให้ประชาชนนิยมชอบดูว่าแต่ละพรรคมีนโยบายที่จะพัฒนาบ้านเมืองไปในทางไหนและสามารถทำได้จริงมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบูลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้ง นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ซีพาร์ง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัคร และพรรคการเมืองที่สังกัด

ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเทศบาลตำบลกุดชุมพัฒนา มีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.31 (S.D.=0.41) **ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า** เนื่องจากบางนโยบายสามารถทำได้จริงและเป็นประโยชน์กับประชาชนและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนลงได้จึงทำให้ประชาชนนิยม

ขอพบว่าแต่ละผู้สมัครมีนโยบายที่จะพัฒนาบ้านเมืองไปในทางไหนและสามารถทำได้จริงมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบุลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ชีพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองที่สังกัด

ข้อเสนอแนะที่ได้การวิจัย

1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษา ตำบลเทศบาลตำบลกุดชุมพภูมิพัฒนา คณะผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่ควร ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเร่งดำเนินการส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้นกว่านี้ เพื่อให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญในสิทธิ์ของตนเองในอันที่จะพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเบื่อหน่ายเกี่ยวกับการเมืองที่ไม่ทำให้บ้านเมืองเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงไม่ให้ความสนใจในการเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นในระดับต่างๆที่จะสร้างคุณค่าในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดผลในทางปฏิบัติขึ้นจริงในอันที่จะทำให้ประชาชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดแก่ประชาชน

2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำให้การเมืองของพลเมืองในพื้นที่องค์กรการบริหารส่วนจังหวัดยโสธร

2) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดยโสธร

3) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลเทศบาลตำบลกุดชุมพพัฒนา อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติกร พวงเพียรศิลป์ และคณะ.(2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี.สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.
- เดชา คำเกิด. (2555). บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธิดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก
- เบญจพร อาจวิชัย. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปรัชญา ชิพธำรง. (2551). การตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนเขตเทศบาลนครกับประชาชนนอกเขตเทศบาลนครจังหวัดพิษณุโลก. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพบูลย์ บุตรเลียบ. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี 2557.. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารการเมือง), วิทยาลัยสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.
- สงศรี ชมพวงค์, (2549 : 64). การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.

- วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 14
สนุก สิงห์มาตร และ สัญญา เคณาภูมิ. (2558). ประชาธิปไตยกินได้ : ของจริงหรือแค่วากรรม
การเมือง. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม,
ปีที่ 2 ฉบับที่ 2(4) เดือน กุมภาพันธ์. 2558
- สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527 :33
- สมบัติ ดำรงธัญวงศ์. (2550). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ.
พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชาญ รอดไพบูลย์ (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต., สาขานโยบาย
สาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อมร รักษาสัตย์. (2537). ประชาธิปไตยยุคทศกัณฐ์. กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทย.
ไทย.
- Yamane, Taro. (๑๙๗๓: ๕๘๐-๕๘๑). **Statistics : An Introductory Analysis**. ๒d ed.
Tokyo : John Weatherhill, Inc

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา
: องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

Public Participation in the Administration of Local Government
Organizations: Case Study: Nasamai Subdistrict Administrative Organization
Mueang Yasothon District, Yasothon Province

นายอนุพงศ์ นาคสุข¹และ ทองหมูน น้อยนนท์²
Anuphong Naksuk and Thongmoon Noinont

บัตคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร และ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ประชากร ได้แก่ ประชาชนทั่วไปผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือน และกลุ่มเยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยแยกเป็น ประชากรผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 39 คน และประชากรผู้เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี จำนวน 11 คน รวม 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มี

---

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. Email: anupong_n@gmail.com

² อาจารย์ผู้บรรยาย หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง. Email: thongmoon 2500@gmail.com

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 16 ประชาชนบางคนเท่านั้นที่ได้คัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วม แต่จะมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และสนับสนุนกิจกรรมในเวทีเสวนาการแสดงความคิดเห็นก่อนนำโครงการ/กิจกรรมเข้าบรรจุไว้ในแผนพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม จะเป็นไปตามคนต่างเสนออยากให้โครงการ/กิจกรรมในชุมชนตนเองเป็นลำดับที่แรก ๆ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปีมีจำกัด ความต้องการมีมากกว่างบประมาณ ส่วนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทบทวนความต้องการโครงการ/กิจกรรม มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านก่อน เพราะชุมชนมีแผนพัฒนาชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การเปลี่ยนแปลงโครงการ/กิจกรรม แต่ละครั้งจะมีการประชุมประชาคมให้รับทราบกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงประเด็นหลักการพัฒนา ข้อเสนอแนะ 1) ควรมีการปรับปรุงแก้ไข แนวทาง วิธีการส่งเสริมสนับสนุนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม และ 2) ควรสร้างหลักประกันว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริงส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และจากตัวอย่างชุมชนและเครือข่ายต่างๆ

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน, การบริหาร, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research are 1) to study the participation of the people in the administration of local administrative organizations. Case study: Nasamai Subdistrict Administrative Organization. Muang Yasothon District, Yasothon Province, for the preparation of economic, social, public health, religion and cultural development plans 2) to study the problems and obstacles to public participation in the administration of Na Samai Subdistrict Muang Yasothon District, Yasothon Province, and 3) to study the recommendations of the people to the administration of the Na Samai Subdistrict Administrative Organization. Muang Yasothon District, Yasothon Province The population is general people

who are heads of households and youth groups in the area of Na Samai Sub-district Muang Yasothon District, Yasothon Province, divided into 39 people aged 40-50 years and 11 youth aged 15-20 years, totaling 50 people. This study As an interview The results of the study showed that Participation in the development plan of the Na Samai Subdistrict Administrative Organization Muang Yasothon District, Yasothon Province, only some people have chosen to join the development committee. Most people will not be involved. Instead, will take part in proposing projects / activities. And to support activities in discussion forums and give opinions before putting projects / activities into the development plan. Project / activity prioritization It will be different. Each person proposes that the project / activity in the community is the first priority because the operating budget is limited each year Demand is more than budget. Editing, changing or reviewing project / activity requirements There was a village community meeting before. Because the community has a community development plan for each village It is consistent with the Tambon Administrative Organization Development Plan. Project / activity changes Each time there will be a community meeting to acknowledge activities that change the principle of development, recommendations 1) should be revised and revised guidelines and methods to encourage people to participate in community meetings and 2) should ensure that the administrative organization Sub-district The community must be truly involved in local development planning, encouraging community leaders and people to exchange knowledge. And from examples of communities and networks

Keywords: Public participation, administration, local government organization

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่ได้ยกฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ 19 มกราคม 2539 มีหมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบ 13 หมู่บ้าน ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม อุตสาหกรรมในครัวเรือน เช่น การทำนา เลี้ยงสัตว์ การจักสาน การแกะสลัก และทำเครื่องทองเหลือง เป็นต้น การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ประชาชนไม่ค่อยจะมีส่วนร่วมในการบริหารและไม่มีโอกาสเข้าไปร่วมปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ เป็นการบริหารแบบสั่งการจากองค์การบริหารส่วนตำบลลงไปสู่ภาคประชาชนมากกว่าที่จะมาจากความต้องการของประชาชนจริง ๆ ประกอบกับประชาชนในพื้นที่ส่วนใหญ่มีความหลากหลายทางระดับการศึกษา และการประกอบอาชีพ รายได้ ซึ่งมีความแตกต่างกันไป จึงเป็นสาเหตุให้การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ในการเสนอแนะปัญหาและการแก้ไข การมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ในด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม เป็นไปตามความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ส่งผลให้การบริหารงานและการพัฒนาท้องถิ่นไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร

ผู้วิจัยในฐานะเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร) ซึ่งมีพื้นที่รับผิดชอบโดยตรงและส่วนรับทราบในเรื่องที่เกี่ยวกับการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ จึงมีความสนใจที่ต้องการทราบถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์อย่างไรบ้าง พร้อมทั้งจะได้รับการทราบถึงปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม

2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ขอบเขตของการศึกษา

ขอบเขตด้านพื้นที่ พื้นที่การศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เขตพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ขอบเขตด้านเนื้อหา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล นาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในด้านการจัดทำแผนพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนทั่วไปผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนและกลุ่มเยาวชนในเขตพื้นที่ตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยแยกเป็นประชากรผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนที่มีอายุระหว่าง 40-50 ปี จำนวน 39 คน และประชากรผู้เป็นเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-20 ปี จำนวน 11 คน รวม 50 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา ได้ดำเนินการศึกษาระหว่างเดือน พฤศจิกายน-ธันวาคม 2554

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาจากเอกสาร ตำรา ระเบียบ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา อันเป็นแนวทางในการตั้งคำถามสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อตอบวัตถุประสงค์ในการจัดทำแผนพัฒนา ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสาธารณสุข ด้านศาสนาและวัฒนธรรม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ คาดว่า จะได้รับประโยชน์จากการศึกษาคือ ทำให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ทำให้ทราบถึงการบริหารงานขององค์การ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 20 บริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ในด้านด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้ทราบถึงปัญหาอุปสรรค การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการ บริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ และทำให้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการ มีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมือง โยโสธร จังหวัดยโสธร

รูปแบบของการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ เป็น การศึกษาเชิงคุณภาพ ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาคือ ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์และการสังเกต และ ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการเก็บ รวบรวมข้อมูลทางวิชาการที่เป็น เอกสาร ระเบียบ กฎหมาย หนังสือสั่งการ และงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาประกอบการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนทั่วไป ผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือน อายุตั้งแต่ 40-50 ปี จำนวน 39 คน และบุคคลทั่วไปที่เป็นเยาวชน อายุตั้งแต่ 15-20 ปี จำนวน 11 คน รวม 50 คนซึ่งอาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษามีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน จำนวน 50 ชุด คือ

1. ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 21

2. ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ในด้านการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม

3. ส่วนที่ 3 ข้อมูลการเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจ้งขอความร่วมมือประชากรกลุ่มตัวอย่างก่อนการลงพื้นที่สัมภาษณ์และสังเกตการณ์จริง

2. การสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่สัมภาษณ์และสังเกตการณ์ประชากรกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง และได้ทำความเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์พร้อมชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับข้อคำถามในการสัมภาษณ์ โดยให้ประชากรผู้ถูกสัมภาษณ์กรอกข้อมูลลงในแบบสัมภาษณ์

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์ทุกฉบับ มาตรวจและวิเคราะห์หาคำตอบเพื่ออภิปรายผลการศึกษาต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อได้ข้อมูลที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิและข้อมูลทุติยภูมิแล้ว นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้วิธีการพรรณนาสังเคราะห์

สรุปผลการศึกษา

การจัดทำแผนพัฒนา พบว่า

การมีส่วนร่วมในจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร มีประชาชนบางคนเท่านั้นที่ได้คัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำพัฒนา ประชาชนส่วนใหญ่จะไม่มีส่วนร่วม แต่มีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม และสนับสนุนกิจกรรมในเวทีเสวนาการแสดงความคิดเห็นก่อนนำโครงการ/กิจกรรมเข้าบรรจุไว้ในแผนพัฒนา การจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรม จะเป็นไปตามคนต่างเสนออยาก ให้โครงการ/กิจกรรมในชุมชนตนเองเป็นลำดับที่แรก ๆ เนื่องจากงบประมาณในการดำเนินงานแต่ละปีมีจำกัด ความต้องการมีมากกว่างบประมาณ ส่วนการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือทบทวนความต้องการโครงการ/กิจกรรม มีการประชุมประชาคมหมู่บ้านก่อน เพราะชุมชนมีแผนพัฒนาชุมชนของแต่ละหมู่บ้าน มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การเปลี่ยนแปลงโครงการ/กิจกรรม แต่ละครั้งจะมีการประชุมประชาคมให้รับทราบกิจกรรมที่เปลี่ยนแปลงประเด็นหลักการพัฒนา

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า

การส่งเสริมอาชีพการเกษตร และกลุ่มอาชีพองค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ ประชาชนเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพในชุมชน เช่น กลุ่มอาชีพกลุ่มจักสานกลุ่มอาชีพแกะสลักบานประตูไม้ กลุ่มอาชีพทำเครื่องทองเหลือง โดยการส่งเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ประชาชนไม่ตกเกณฑ์ ช่วยเหลือกลุ่มดำเนินกิจกรรมให้บรรลุวัตถุประสงค์ การพัฒนาประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนและเยาวชนในชุมชน มีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการเกษตรกรรมแบบเกษตรอินทรีย์ การผลิตต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อม รักษาสมดุลของธรรมชาติเป็นการจัดการที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้สารเคมี เช่น ปุ๋ยเคมี ยากำจัดศัตรูพืช และให้ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก และปุ๋ยชีวภาพ ส่งเสริมประชาชนให้มีอาชีพหลังการเก็บเกี่ยวข้าวเสร็จ โดยส่งเสริมให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพต่างๆ เพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัว เช่น กลุ่มจักสานกระติบข้าว กลุ่มแกะสลักบานประตูไม้ กลุ่มแปรรูปเครื่องทองเหลือง กลุ่มผลิตพันธุ์ข้าวหอมมะลิ มีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดอบรมสมาชิกกลุ่ม ให้มีความรู้พัฒนาผลิตภัณฑ์ในการเพิ่มมูลค่าตัวผลิตภัณฑ์

ด้านสังคม พบว่า

ปัญหาสิ่งแวดล้อมเกิดขึ้นในชุมชนหมู่บ้านได้เปลี่ยนสถานะจากปัญหาอาชญากรรมที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน กลายเป็นปัญหาความมั่นคงที่คุกคามสังคมโดยส่วนรวม ต้องเร่งและควบคุม รวมถึงขับเคลื่อนการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ภายในและภายนอกชุมชน ลดเงื่อนไขการก่อปัญหาทั้งเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม ภายในชุมชนที่เอื้อต่อการขยายตัวของปัญหา มีการเปลี่ยนเงื่อนไขทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม มีการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีจิตสำนึก ที่เพียงพอต่อการเปลี่ยนพฤติกรรมให้ลด ละ เลิก สิ่งแวดล้อม เพื่อนำไปสู่การควบคุมและยุติปัญหา โดยกลไกของครอบครัว ชุมชน และประชาคม การสนับสนุนเฝ้าระวัง สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน มีการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม กำหนดพื้นที่เป้าหมาย วิธีการแก้ปัญหาของชุมชน การพึ่งตนเอง ช่วยเหลือชุมชนร่วมจัดกิจกรรมการป้องกัน

ด้านสาธารณสุข พบว่า

การรณรงค์เฝ้าระวังและป้องกันควบคุมโรค มีการรณรงค์ระดมความร่วมมือผู้นำชุมชน นักเรียน กลุ่มกิจกรรมและประชาชนเพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ของยุง ร่วมมือกับสถานศึกษา จัดการสอนนักเรียนให้มีความรู้เรื่องการควบคุมโรคและยุงลายทั้งที่บ้านและที่โรงเรียนโดยชุมชนเป็นเจ้าของปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นมีประชาชน และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นผู้นำจัดทำรูปแบบกระบวนการเรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น แนวทางการดำเนินงานควบคุมโรค กระตุ้นให้ชุมชนเกิดการร่วมคิดร่วมทำเอาความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง กำหนดเป้าหมายให้ทุกคนในชุมชนมีส่วนร่วมทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว หมู่บ้าน และตำบล

ด้านศาสนาและวัฒนธรรม พบว่า

องค์การบริหารส่วนตำบลสนับสนุนและส่งเสริมให้ท่านมีส่วนร่วมงานทำบุญประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น มีส่วนร่วมเป็นกรรมการจัดงานทำบุญประเพณีที่ชุมชนได้ปฏิบัติสืบสานต่อมา เช่น งานทำบุญข้าวกรรม งานทำบุญคูณลาน งานทำบุญสงฆ์ งานทำบุญบั้งไฟ งานทำบุญเข้าพรรษา งานทำบุญออกพรรษา งานบุญกฐิน การสืบสานงานประเพณี และวัฒนธรรม

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 24 ของชุมชน ประชาชนในพื้นที่ให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม ทำให้ประชาชนมีความรักสามัคคีกัน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนในชุมชน กิจกรรมที่มีส่วนร่วมได้แก่ ทำบุญตักบาตร สรงน้ำพระ รดน้ำดำหัวขอพรจากผู้สูงอายุ สรงน้ำพระพุทธรูปที่วัด สรงน้ำพระสงฆ์ รดน้ำผู้ใหญ่ ครูบา อาจารย์ ผู้ใหญ่ท่านจะให้ศีลให้พรผู้ที่โปรด เป็นต้น

อภิปรายผลการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร โดยศึกษาจากอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 และแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสะไมย์ (พ.ศ. 2554-2556) และศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน พร้อมทั้งศึกษาข้อเสนอแนะปัญหาและการแก้ไขในการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการจัดทำแผนพัฒนา เศรษฐกิจ สังคม สาธารณสุข ศาสนาและวัฒนธรรม โดยรวมประชาชนมีความสนใจและมีความต้องการ มีส่วนร่วมต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หากองค์การบริหารส่วนตำบลเปิดโอกาสให้เข้ามามีส่วนร่วมมากกว่านี้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด **อภิรัฐ จินาพร (2544)** ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนครอบคลุมถึงการสร้างโอกาสที่เอื้อให้สมาชิกทุกคนในชุมชนได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งนำไปสู่ความมีอิทธิพลต่อกระบวนการพัฒนาและเอื้อให้ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา โดยเท่าเทียมกัน การกำหนดเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงภายในท้องถิ่นของตนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นเพียงผู้สนับสนุนชี้แนะในด้านต่าง ๆ เท่านั้น เช่น ให้ความรู้ทางวิชาการที่เกี่ยวข้องและให้การสนับสนุนด้านทรัพยากร แต่จะไม่ใช่ผู้นำให้ประชาชนปฏิบัติตาม และสรุปผลจากการศึกษา ดังนี้

1. **ด้านการจัดทำแผนพัฒนา** จำนวน 5 ประเด็นคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า ก่อนดำเนินการจัดทำแผนพัฒนามีการจัดประชุมประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล เป็นการประชุมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการ และแนวทางการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้าน เพื่อนำไปเป็น

ข้อมูลในการวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล และที่สำคัญในการประชุมยังเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย **ธัญกานต์ สะติวังษ์ (2548)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลกาบิน อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี และผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลกาบินอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อภิรัฐ จินาพร (2544)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์กลาง อำเภोजังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า อายุระดับการศึกษา อาชีพ รายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานส่วนท้องถิ่น

2. ด้านเศรษฐกิจ จากจำนวน 6 ประเด็นคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า ประชาชนผู้เป็นหัวหน้าครัวเรือนจะเป็นสมาชิกกลุ่มจักสานกระติบ กลุ่มแกะสลักบานประตูไม้กลุ่มแปรรูปเครื่องทองเหลือง โดยเยาวชนเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนประชาสัมพันธ์กิจกรรมกลุ่มให้บุคคลภายนอกรับทราบช่วยเหลือผู้ปกครอง เพื่อให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **สาโรช น้อยใจบุญ (2545)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษาบ้านสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการวิจัยพบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่ต่างกันต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานส่วนท้องถิ่น การผลิตทางการเกษตรกรรมต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมรักษาสมดุลของธรรมชาติและทางชีวภาพ เป็นการจัดการที่คล้ายคลึงกับธรรมชาติ หลีกเลี่ยงการใช้สารสังเคราะห์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **น้ำฝน สมนศรีนวน (2547)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานเขตพื้นที่อำเภอนางรอง องค์การบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาคมตำบลกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม มีส่วนร่วมในด้านเสนอปัญหาของชุมชน ด้านการวางแผน เพื่อ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 26 เป็นแนวทางพัฒนาของชุมชน จะมีความแตกต่างกันก็ในเรื่อง เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพในการดำเนินกิจกรรมสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐานโดยรวม

3. ด้านสังคม จากจำนวน 6 ประเด็นคำถาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยรวมเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า การมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน คือ สิ่งเสพติด ซึ่งได้เปลี่ยนสถานะจากปัญหาอาชญากรรมที่กระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน กลายเป็นปัญหาความมั่นคง ที่คุกคามต่อสังคมในชุมชนชนบทโดยส่วนรวม ต้องเร่งควบคุมให้ได้ เจ็อนโซที่จะยุติสถานการณ์ปัญหาสิ่งเสพติดด้วยการรวมพลังทางสังคม ขับเคลื่อน และหนุนการแก้ปัญหา ทำลายโครงสร้างอิทธิพล ผลประโยชน์ของการผลิต การค้า สิ่งเสพติด ทั้งภายในและภายนอกชุมชน ลดเจ็อนโซการก่อปัญหาสิ่งเสพติดทั้งเจ็อนโซทางเศรษฐกิจ สังคม ภายในชุมชนที่เอื้อต่อการขยายตัวของปัญหา เจ็อนโซการผลิตและนำเข้าสิ่งเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **สุพิศ จันทะพิงค์ (2544)** ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การแก้ไขปัญหาเสพยาเสพติดโดยกระบวนการประชาคม : ศึกษาเฉพาะกรณีบ้านเขาโคกแมน ตำบลท่าบอง อำเภอนาทะโก จังหวัดนครสวรรค์ ผลการศึกษาพบว่า เกิดกระบวนการก่อตัวของชุมชนเป็นประชาคมเพื่อแก้ปัญหาเสพยาเสพติดคือเกิดความตระหนักของผู้นำและประชาชนต่อปัญหาการเข้ายาเสพติดในหมู่บ้าน ทำให้ทุกฝ่ายร่วมหาทางแก้ไขปัญหาย่างเร่งด่วนมีการรวมตัวกันของบิดา มารดา ผู้ติดยาเสพติด ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน เพื่อบำบัดผู้ติดยาเสพติด เกิดกระบวนการเรียนรู้ของชาวบ้านอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการตัดสินใจเลือกใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นทางเลือกในการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานที่เกิดประโยชน์ต่อหมู่บ้าน

4. ด้านสาธารณสุข จากจำนวน 5 ประเด็นคำถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวม เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า การรณรงค์เฝ้าระวังและป้องกัน ควบคุมโรคไข้เลือดออกก็บองค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมรณรงค์ป้องกัน ควบคุม โรคไข้เลือดออกภายในชุมชนมีรูปแบบคือรณรงค์ระดมความร่วมมือของผู้นำชุมชน นักเรียน กลุ่มกิจกรรมและประชาชน เพื่อกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ของยุงลายในชุมชนเป็นครั้งคราวหรือในเทศกาลต่าง ๆ ร่วมมือกับสถานศึกษา ในการสอนนักเรียนให้มีความรู้เรื่องการควบคุมยุงลาย และมอบหมายกิจกรรมให้นักเรียนกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน และประชาชนภายในชุมชนส่วนมากเป็นผู้นำชุมชนและสมาชิกอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) มีส่วน

ร่วมในการจัดทำรูปแบบ กระบวนการศึกษาเรียนรู้ของชุมชนเกี่ยวกับการควบคุมโรคติดต่อที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **ปรัชญา เวสารัชช์ (2528)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบทขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชนมีดังนี้ ร่วมคิดโดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอข้อมูล สภาพปัญหา ค้นคว้าปัญหา ค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ร่วมตัดสินใจโดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องทุกระดับเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทางเลือกที่จะใช้ปฏิบัติ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ร่วมวางแผน โดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทางเลือกที่จะใช้ปฏิบัติ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมร่วมปฏิบัติ โดยการให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามภารกิจ แผนงาน โครงการ หรือนโยบายที่วางแผนไว้ ร่วมติดตามประเมินผลโดยให้โอกาสผู้ที่เกี่ยวข้องในทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม ประเมิน และร่วมบำรุงรักษาโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติไปแล้วให้เกิดประโยชน์ตลอดไป

5. ด้านศาสนาและวัฒนธรรม จากจำนวน 3 ประเด็นคำถามพบว่า กลุ่มตัวอย่างโดยรวมเมื่อพิจารณาในรายละเอียดของการมีส่วนร่วมแล้วพบว่า หน่วยงานของรัฐสนับสนุนและส่งเสริม มีส่วนร่วมการจัดทำบุญประเพณี และวัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น งานทำบุญข้าวกรรม งานทำบุญคุณลาน งานทำบุญสงกรานต์ งานทำบุญบั้งไฟ งานทำบุญเข้าพรรษา งานทำบุญออกพรรษา และงานทำบุญกฐิน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ **เรืองยศ ปรีดี (2544)** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งพบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ในด้านการร่วมกันวางแผนพัฒนา ด้านการใช้งบประมาณ ด้านการแก้ไขปัญหาชุมชน และด้านศาสนาและวัฒนธรรมมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปปฏิบัติ

1. ควรมีการปรับปรุงแก้ไข แนวทาง วิธีการ ส่งเสริมสนับสนุนประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมทั้งในระดับหมู่บ้าน ระดับตำบลให้มากกว่านี้โดยประชาสัมพันธ์ ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่อง จัดเจ้าหน้าที่ออกให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประชุมประชาคม เพื่อให้ประชาชนได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการเข้าร่วมประชุมประชาคม เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็น เสนอปัญหา และความต้องการของประชาชน ในเวทีประชุมประชาคม

2. ควรสร้างหลักประกันว่าองค์การบริหารส่วนตำบล ต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนาท้องถิ่นอย่างแท้จริงส่งเสริมให้ผู้นำชุมชนและประชาชนมีการแลกเปลี่ยนความรู้ และจากตัวอย่างชุมชนและเครือข่ายต่างๆ ที่ประสบผลสำเร็จพัฒนาผู้นำชุมชนและประชาชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาศักยภาพและประสิทธิภาพของประชาชนในการมีส่วนร่วมการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล สาเหตุที่ทำให้ประชาชนไม่สนใจการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุก ๆ ด้านปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุก ๆ ตำบล ในเขตอำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง และศึกษาแนวทาง และรูปแบบการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

ฉันทกานต์ สะติวงษ์ (พ.ศ. 2548). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลกบิน อำเภอกุศขำบุรี จังหวัดอุบลราชธานี. **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 29
น้ำฝน สมศรีนวล (พ.ศ. 2547). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจการสาธารณะด้านโครงสร้างพื้นฐาน
เขตพื้นที่อำเภอหนองอ้อการบริหารส่วนจังหวัดบุรีรัมย์. **ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์
มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ปรัชญา เวสารัชช์ (พ.ศ. 2528). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท. **รายงานการวิจัย**.
กรุงเทพมหานคร : สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เรืองยศ ปรีดี (พ.ศ. 2544). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลในเขตชนบท จังหวัดกาฬสินธุ์. **ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต.บัณฑิต
วิทยาลัย** : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สาโรช น้อยใจบุญ (พ.ศ. 2545). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบลภรณ์ศึกษาบ้านสาวชะโงก อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา.
ภาคนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุพิศ จันทะพิงค์ (พ.ศ. 2544). การแก้ไขปัญหาเสพติดโดยกระบวนการประชาคม : ศึกษา
เฉพาะกรณีบ้านเขาโคกแมน ตำบลท่านบ อำเภอท่าตะโก จังหวัดนครสวรรค์.
วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อภิรัฐ จินาพร (พ.ศ. 2544). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการบริหารท้องถิ่น ศึกษากรณี :
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์กลาง อำเภอโขงเจียม จังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัดยโสธร
: กรณีศึกษาในเขตตำบลหนองฮี อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

Opinions of the People on the Election of the President of the Yasothon
Provincial Administrative Organization : Case study in Nong Mee Subdistrict, Kut
Chum District, Yasothon Province.

บารมี มูลสาร¹
Barmie mulsar

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1). ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร และ 2). เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลหนองฮี อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำนวน 5,632 คน กลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ ได้จำนวน 368 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาตำบลหนองฮีโดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.47 รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.11

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของประชาชน, การเลือกตั้ง, นายกองค์การบริหารจังหวัด

Abstract

This research aimed to 1) to study opinions of the people towards the election of the President of the Yasothon Provincial Administrative Organization and 2) to study

---

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด Email:

the recommendations on the factors affecting the decision-making behavior of the people in the election. The President of Yasothon Provincial Administrative Organization Population is 5,632 electoral people domiciled in Nong Mi Sub-District, Kud Chum District, Yasothon Province, 368 people of Taro Yamane's computational formula. Found that Public opinion on the selection of the President of the Yasothon Provincial Administrative Organization: Overall, the case study of Nong Mi Subdistrict was at the lowest level. The mean at level 1.25 when considered on each side was found to be in the lowest level on all aspects, sorted in descending order as follows: First, the applicant's personal qualifications average 1.47, followed by the policy proposal of the applicant. The mean of 1.25, followed by the trend of political parties or political groups, the mean at 1.16 and the least were Performance of citizens, the average level of 1.11

Keywords: public opinion, elections, president of the provincial administrative organization

บทนำ

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชปกครอง เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือเป็นปฐมฤกษ์ในการ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของประเทศเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศ สามารถกำหนดอนาคตของตัวเองได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศนั้นเป็นของประชาชนโดยประชาชนจะใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านรัฐสภา ใช้อำนาจบริหารผ่านคณะรัฐบาล และใช้อำนาจตุลาการผ่านระบบศาลต่าง จนทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองในอุดมคติของหลาย ๆ ประเทศจนทำให้สะท้อนลักษณะที่เห็นได้อย่างชัดเจนของประชาธิปไตยที่ว่า รัฐบาลได้อำนาจมาจากประชาชน หรือโดยความยินยอมพร้อมใจจากประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตลอดเวลาผ่านระบบกลไกต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ หรือการให้สิทธิ์ประชาชนที่จะแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมต่าง ๆ

ได้โดยตรง และการกระทำของรัฐบาลทุกอย่าง ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2527 : 33)

ถึงอย่างไรก็ตาม กว่า 80 ปี ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศมาแล้วนั้น แม้อำนาจอธิปไตยจะเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนก็ตาม แต่ในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นแล้วการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็ยังมีน้อยอยู่มาก การตื่นตัวทางการเมืองน้อย และประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้รับมากกว่าผู้กระทำ ดังนั้นอำนาจส่วนใหญ่ในการปกครองประเทศจึงไปตกอยู่กับชนชั้นนำหรือชนชั้นปกครองของประเทศ ที่เรียกกันว่า “อมาตยาธิปไตย” ซึ่งมาจากชนชั้นเจ้าขุนมูลนาย ชนชั้นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ รวมถึงนักธุรกิจ พ่อค้า คหบดีชั้นสูง เป็นต้น ไม่เป็นไปตามหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั่นก็คือการมีรัฐธรรมนูญไว้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญมาแล้วหลายฉบับที่ประกาศใช้แล้ว ก็เลิกใช้โดยส่วนมากสาเหตุหลักที่ต้องเปลี่ยนเนื่องมาจากผลพวงของการปฏิวัติรัฐประหาร จนกระทั่งการตื่นตัวของนักเรียนนิสิตนักศึกษาและประชาชน ในการเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 แล้วได้ขยายตัวออกไปยังประชาชนโดยทั่วไทย จนเกิดมีกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ประกาศใช้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ต้องการให้คนไทยทุกคนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างความเข้มแข็งให้กับการเมืองและพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินนโยบายสาธารณะเพื่อคนทุกคนในสังคมและทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จากการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เกิดความเสมอภาคในทุกมิติ นักการเมือง พรรคการเมืองเข้มแข็ง ไม่ถูกชี้นำจากภาคราชการ เมื่อเป็นเช่นนี้หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. 2540 จึงทำให้กระแสประชาธิปไตยกลับมาเฟื่องฟูในสังคมไทยอีกครั้ง นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวไทยตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ในที่สุดกระแสประชาธิปไตยของโลกได้มีอิทธิพลเข้ามาขับเคลื่อนให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้พัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชนจากระดับชาติลงไปสู่ระดับท้องถิ่น จนมีความรู้สึกประหนึ่งว่า “การเมืองเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรับผิดชอบร่วมกัน การใช้อำนาจทางการเมืองล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น”

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอิสระในการปกครองตนเองตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 7 ในจังหวัดหนึ่งให้เมืองการบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การ

บริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งถือว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในเขตครอบคลุมทั้งจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดโดยมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงดั่งบัญญัติไว้ในมาตรา 35 ให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ส่วนอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นมีบัญญัติไว้ในมาตรา 55/1 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด

จะเห็นได้ว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากอดีตที่ผ่านมา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องได้รับเลือกจากหัวหน้ากลุ่ม หรือคหบดี ผู้มีอิทธิพล นักการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น พ่อค้านักธุรกิจหรือคนที่มาจากพรรคการเมืองที่มีความนิยมในพื้นที่จังหวัดนั้นๆเป็นหลัก ซึ่งส่งผลทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างจริงจังเท่าที่ควร และทำให้กลุ่มผู้คุมอำนาจทางการเมืองในจังหวัดถือโอกาสหาประโยชน์จากการรวมกลุ่มกัน แสวงหาผลประโยชน์จากการเมืองระดับจังหวัดอยู่ในเฉพาะกลุ่มที่อยู่ใกล้ชิดผู้สมัคร และเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วก็ไม่ได้ใส่ใจความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นเท่าใดนัก แต่ปัจจุบันพบว่า ได้มีกลุ่มการเมืองระดับชาติได้หันมาให้ความสนใจมาเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น โดยอาศัยคะแนนความนิยมของนักการเมืองในระดับชาติหรือพรรคการเมืองในระดับชาติลงมาสร้างความนิยมในระดับท้องถิ่นกันมากขึ้น

การเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยโสรธรที่จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563 ที่ผ่านมานั้นได้มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองในระดับชาติได้หันมาส่งผู้สมัครในนามพรรคหรือกลุ่มการเมืองซึ่งมาจากการเลือกตั้งกันมากขึ้นเพื่อหวังแย่งชิงความนิยมจากประชาชนโดยตรง ทุกวันนี้ต้องยอมรับว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง และกระทบต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การที่ประชาชนทำหน้าที่โดยไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนของ

ประชาชน ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือในระดับท้องถิ่น ย่อมมีความหมายและความสัมพันธ์ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงทิศทางของการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ หากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกๆระดับ โดยเลือกคนดี มีคุณภาพ มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ก็จะได้คนดีไปบริหารบ้านเมืองช่วยกันพัฒนาประเทศ ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ แต่ในทางกลับกัน หากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกๆระดับ แต่เลือกผู้แทนโดยเห็นแก่ อามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์ไม่ได้พิจารณาถึง ความรู้ ความสามารถของผู้สมัครเลือกตั้ง เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารของประเทศ หรือการบริหารในระดับท้องถิ่น เนื่องจากผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งขาดความรู้ ความสามารถ อุดมการณ์ของการเสียสละ มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตน มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม(อมร รักษาสัตย์, 2544: 87)

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของการเมืองในพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยตรงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ที่ถือว่ามีความตื่นตัวทางด้านการเมืองมากพอสมควรในช่วงที่ผ่านมาว่ามีความคิดเห็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อเสนอแนะอย่างไร เพราะผู้วิจัยมีความเชื่อว่าพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงระบอบการพัฒนาการเมืองการปกครองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาตำบลหนองหมี ในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลหนองหมี อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จำนวน 5,632 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลหนองหมีอำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร คำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน (Yamane, 1973: 580-581)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการทำหน้าที่ของประชาชน
- 2) ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร
- 3) ด้านการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัคร
- 4) ด้านนโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ เขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเครื่องมือที่นำมาปรับข้อความ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการวิจัยในครั้งนี้ ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 36 (สงศรี ชมพวงศ์, 2549: 64) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น ๕ ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1 ผู้วิจัยขอหนังสือรายงานตัวจากวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่การวิจัย แล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการออกกลุ่มสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในหมู่บ้านเป้าหมาย

2. ทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนว่ามีความสมบูรณ์ กล่าวคือ ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบข้อความครบถ้วนหรือไม่ โดยหากแบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์ก็จะนำฉบับใหม่ไปแจกเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบให้สมบูรณ์ครบทุกข้อจนได้แบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 374 ฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

2. บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3. การจัดการทำข้อมูลเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ ดังนี้

(1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทสำรวจรายการ (Check List) ทำการลงรหัสข้อมูลตามคุณลักษณะของข้อมูล

(2) แบบสอบถาม ประเภทความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรเป็นแบบสอบถามประเภทมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 37 Scale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดระดับความคิดเห็น/พฤติกรรมตามมาตรวัดแบบ ลิเคอร์ท (Likert) (สงศรี ชมพวงศ์, 2549: 64)

สรุปผล

ในการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจจึงขอนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 70.80 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 219 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่าจำนวน 213 คน คิดเป็นร้อยละ 56.50 มีรายได้ไม่เกิน 10000 บาทจำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 54.90 และมีอาชีพเกษตรกร จำนวน 271 คน คิดเป็นร้อยละ 71.90

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษา ตำบลหนองฮี ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาตำบลหนองฮี โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 (S.D.=0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.47 (S.D.=0.58) รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 (S.D.=0.18) ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16 (S.D.=0.35) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.11 (S.D.=0.16)

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอกุฉินชัย จังหวัดยโสธร พบว่า ไม่มีข้อเสนอแนะแต่ประการใด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลตำบลหนองฮี อำเภอกุตุขุม จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยโดยรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 (S.D.=0.14) ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า อาจเป็นเพราะรัฐบาลไม่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลานานจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองฮีไม่มีความตระหนักในการทำหน้าที่พลเมืองในการใช้สิทธิเลือกตั้งเท่าใดนัก เมื่อพิจารณาด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมีระดับมากที่สุดกว่าทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เตชะ คำกิต. (2555). ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้ง ส.ส. และท้องถิ่น ซึ่งทำการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถมากกว่าการเลือกตามเบอร์ที่เอาเงินมา พร้อมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของไพบุลย์ บุตรเสียบ (2556) ได้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี 2557 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อทางการเมืองจากโทรทัศน์ มีความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งของประชาชนของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นประชาชนในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า มีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมไปถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ (2557). ได้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก ในด้านตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่นเดียวกัน

2 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการทำหน้าที่ของพลเมือง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลหนองหมีมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.11 (S.D.=0.16) **ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า** เนื่องจากไม่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลาอันนานจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองหมีไม่มีความตระหนักในการทำหน้าที่พลเมืองในการใช้สิทธิเลือกตั้งเท่าใดนัก เลยทำให้ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่หรืออาจไม่ได้ศึกษาถึงภาระหน้าที่ในการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นตามหน้าที่ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบูลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ชิพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัคร และพรรคการเมืองที่สังกัด

ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลหนองหมีมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.47 (S.D.=0.58) **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า** ประชาชนมีความรู้คิดในการตัดสินใจเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรจากความรู้ความสามารถส่วนตัวของผู้สมัครอยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของเกียรติกร พวงเพ็ชรศิลป์ และคณะ (2552) ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี” ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านตัวผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายประเด็นย่อย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าความเป็นผู้มีรู้ความสามารถเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับสูงมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจพร อัจฉิชัย (2558) ได้ ศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการศึกษาพบว่า มี

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นั่นเอง

ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ผลการวิจัย พบว่า

ประชาชนตำบลหนองหมีมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16 (S.D.=0.32) **ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า** เนื่องจากบางนโยบายสามารถทำได้จริงและเป็นประโยชน์กับประชาชนและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนลงได้จึงทำให้ประชาชนนิยมชอบคิดว่าแต่ละพรรคมีนโยบายที่จะพัฒนาบ้านเมืองไปในทางไหนและสามารถทำได้จริงมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบุลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ชิพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัคร และพรรคการเมืองที่สังกัด

ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลหนองหมีมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 (S.D.=0.18) **ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า** เนื่องจากบางนโยบายสามารถทำได้จริงและเป็นประโยชน์กับประชาชนและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนลงได้จึงทำให้ประชาชนนิยมชอบคิดว่าแต่ละผู้สมัครมีนโยบายที่จะพัฒนาบ้านเมืองไปในทางไหนและสามารถทำได้จริงมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบุลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ชิพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอก

เขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองที่สังกัด

ข้อเสนอแนะที่ได้การวิจัย

1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดโยธโยธร: กรณีศึกษา ตำบลหนองหมี คณะผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่ควร ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเร่งดำเนินการส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้นกว่านี้ เพื่อให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญในสิทธิ์ของตนเองในอนาคตการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเบื่อหน่ายเกี่ยวกับการเมืองที่ไม่ทำให้บ้านเมืองเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงไม่ให้ความสนใจในการเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นในระดับต่างๆที่จะสร้างคุณค่าในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดผลในทางปฏิบัติขึ้นจริงในอันที่จะทำให้ประชาชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดแก่ประชาชน

2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของพลเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดโยธโยธร

2) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดโยธโยธร

3) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลหนองหมีอำเภอภูคชุม จังหวัดโยธโยธร

เอกสารอ้างอิง

- เกียรติกร พวงเพียรศิลป์ และคณะ.(2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี.สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.
- เดชา คำเกิด. (2555). บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ธิดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก
- เบญจพร อาจวิชัย. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไปในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปรัชญา ชีพธำรง. (2551). การตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนเขตเทศบาลนครกับประชาชนนอกเขตเทศบาลนครจังหวัดพิษณุโลก. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพบุลย์ บุตรเลียบ. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี 2557.. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารการเมือง), วิทยาลัยสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.
- สงครี ชมพูนุวงศ์, (2549 : 64). การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สนุก สิงห์มาตริ และ สันญา เคนาภูมิ. (2558). ประชาธิปไตยกินได้ : ของจริงหรือแค่วาทกรรมการเมือง. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2(4) เดือน กุมภาพันธ์. 2558

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 43
สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย.

กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527 :33

สมบัติ ดำรงธัญวงศ์. (2550). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ.

พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

วิชาญ รอดไพบุลย์ (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งตั้งนายก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต., สาขานโยบาย

สาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.

อมร รักษาสัตย์. (2537). ประชาธิปไตยยุคหลังสมัย. กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทย.

ไทย.

Yamane, Taro. (1973: 580-581). **Statistics : An Introductory Analysis**. 2d ed.

ToKyo : John Weatherhill, Inc

ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารจังหวัดยโสธร
: กรณีศึกษาในเขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร

Opinion of the People on the Election of the President of the Yasothon Provincial
Administrative Organization : Case study in Non Puei Subdistrict, Kut Chum
District, Yasothon Province.

ชลิดา บุญแซม¹

Chalida Bunsam

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1). ศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร และ 2). เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประชากร คือ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร จำนวน 5,633 คน กลุ่มตัวอย่างใช้สูตรคำนวณของทาโร่ ยามาเน่ ได้จำนวน 374 คน เครื่องมือคือ แบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาตำบลโนนเปือย โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ อันดับแรกด้านด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัครค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.48 รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16 และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.12 และไม่มีข้อเสนอแนะแต่ประการใด

คำสำคัญ: ความคิดเห็นของประชาชน, การเลือกตั้ง, นายกองค์การบริหารจังหวัด

Abstract

---

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด Email:

This research aimed to 1) to study opinions of the people towards the election of the President of the Yasothon Provincial Administrative Organization and 2) to study the recommendations on the factors affecting the decision-making behavior of the people in the election. The President of the Yasothon Provincial Administrative Organization, the population of which is the electorate population of 5,633 people domiciled in Non Puei Sub-district, Kud Chum District, Yasothon Province, 374 people using the Taro Yamane formula. Research found People's opinions of the President of the Yasothon Provincial Administrative Organization: a case study of Non Puei Subdistrict Overall at the lowest level The mean at level 1.25 when considered on each side was found to be in the lowest level on all aspects, sorted in descending order as follows: First, the applicant's personal qualifications average 1.48, followed by the policy proposal of the applicant. The mean of 1.25, followed by the trend of political parties or political groups, the mean at 1.16 and the least were In terms of function of the citizen, the average was 1.12, and there was no suggestion whatsoever.

Keyword: Opinion of People, Election, Provincial Administrative Organization

บทนำ

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชปกครอง เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ในวันที่ 24 มิถุนายน 2475 ถือเป็นปฐมฤกษ์ในการ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยของประเทศเข้าไปมีบทบาทในการกำหนดทิศทางของประเทศ สามารถกำหนดอนาคตของตัวเองได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เพื่อให้มีความสอดคล้องกับหลักการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยที่อำนาจอธิปไตย เป็นอำนาจอสูงสุดในการปกครองประเทศนั้นเป็นของประชาชนโดยประชาชนจะใช้อำนาจในการออกกฎหมายผ่านรัฐสภาใช้อำนาจบริหารผ่านคณะรัฐบาล และใช้อำนาจตุลาการผ่านระบบศาลต่าง จนทำให้ระบอบประชาธิปไตยเป็นระบอบการปกครองในอุดมคติของหลาย ๆ ประเทศจนทำให้สะท้อนลักษณะที่เห็นได้อย่างชัดเจนของประชาธิปไตยที่ว่า รัฐบาลได้อำนาจมาจากประชาชน หรือโดยความยินยอมพร้อมใจจากประชาชน ดังนั้นประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศตลอดเวลาผ่านระบบกลไกต่าง ๆ ที่ได้กำหนดไว้ หรือการให้สิทธิ์ประชาชนที่จะแสดงบทบาทหรือพฤติกรรมต่าง ๆ

ได้โดยตรง และการกระทำของรัฐบาลทุกอย่าง ต้องรับผิดชอบต่อประชาชน (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2527 : 33)

ถึงอย่างไรก็ตาม กว่า 80 ปี ที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศมาแล้วนั้น แม้อำนาจอธิปไตยจะเป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชนก็ตาม แต่ในความเป็นจริงที่เกิดขึ้นแล้วการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนก็ยังมีน้อยอยู่มาก การตื่นตัวทางการเมืองน้อย และประชาชนส่วนใหญ่เป็นผู้รับมากกว่าผู้กระทำ ดังนั้นอำนาจส่วนใหญ่ในการปกครองประเทศจึงไปตกอยู่กับชนชั้นนำหรือชนชั้นปกครองของประเทศ ที่เรียกกันว่า “อมาตยาธิปไตย” ซึ่งมาจากชนชั้นเจ้าขุนมูลนาย ชนชั้นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ รวมถึงนักธุรกิจ พ่อค้า คหบดีชั้นสูง เป็นต้น ไม่เป็นไปตามหลักการของการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั่นก็คือการมีรัฐธรรมนูญไว้เป็นกฎหมายสูงสุดในการปกครองประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญมาแล้วหลายฉบับที่ประกาศใช้แล้ว ก็เลิกใช้โดยส่วนมากสาเหตุหลักที่ต้องเปลี่ยนเนื่องมาจากผลพวงของการปฏิวัติรัฐประหาร จนกระทั่งการตื่นตัวของนักเรียนนิสิตนักศึกษาและประชาชน ในการเรียกร้องประชาธิปไตยเมื่อเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 แล้วได้ขยายตัวออกไปยังประชาชนโดยทั่วไทย จนเกิดมีกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับปี พ.ศ. 2540 ประกาศใช้เกิดการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่ต้องการให้คนไทยทุกคนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง สร้างความเข้มแข็งให้นักการเมืองและพรรคการเมือง เพื่อให้พรรคการเมืองสามารถดำเนินนโยบายสาธารณะเพื่อคนทุกคนในสังคมและทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์จากการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตย เกิดความเสมอภาคในทุกมิติ นักการเมือง พรรคการเมืองเข้มแข็ง ไม่ถูกชี้นำจากภาคราชการ เมื่อเป็นเช่นนี้หลังการประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ฉบับ ปี พ.ศ. 2540 จึงทำให้กระแสประชาธิปไตยกลับมาเฟื่องฟูในสังคมไทยอีกครั้ง นับว่าเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนชาวไทยตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น ในที่สุดกระแสประชาธิปไตยของโลกได้มีอิทธิพลเข้ามาขับเคลื่อนให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้พัฒนาไปสู่การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชนจากระดับชาติลงไปสู่ระดับท้องถิ่น จนมีความรู้สึกประหนึ่งว่า “การเมืองเป็นเรื่องที่ประชาชนต้องรับผิดชอบร่วมกัน การใช้อำนาจทางการเมืองล้วนมีผลต่อวิถีชีวิตของประชาชนทั้งสิ้น”

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและมีอิสระในการปกครองตนเองตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 มาตรา 7 ในจังหวัดหนึ่งให้เมืองการบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การ

บริหารส่วนจังหวัด และมีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามกฎหมายอื่น ซึ่งถือว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นในเขตรอบคลุมทั้งจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในจังหวัดโดยมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้บริหารมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงดังบัญญัติไว้ในมาตรา 35 ให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ส่วนอำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นมีบัญญัติไว้ในมาตรา 55/1 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่ กระทรวงมหาดไทยกำหนด

จะเห็นได้ว่า การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากอดีตที่ผ่านมา นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องได้รับเลือกจากหัวหน้ากลุ่ม หรือคหบดี ผู้มีอิทธิพล นักการเมืองทั้งระดับชาติ ระดับท้องถิ่น พ่อค้านักธุรกิจหรือคนที่มาจากพรรคการเมืองที่มีความนิยมในพื้นที่จังหวัดนั้นๆเป็นหลัก ซึ่งส่งผลทำให้ประชาชนไม่ค่อยให้ความสำคัญกับเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอย่างจริงจังเท่าที่ควร และทำให้กลุ่มผู้คมอำนาจทางการเมืองในจังหวัดถือโอกาสหาประโยชน์จากการรวมกลุ่มกัน แสวงหาผลประโยชน์จากการเมืองระดับจังหวัดอยู่ในเฉพาะกลุ่มที่อยู่ใกล้ชิดผู้สมัคร และเมื่อได้รับเลือกตั้งแล้วก็ไม่ได้ใส่ใจความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่นเท่าใดนัก แต่ปัจจุบันพบว่า ได้มีกลุ่มการเมืองระดับชาติได้หันมาให้ความสนใจมาเล่นการเมืองในระดับท้องถิ่นมากขึ้น โดยอาศัยคะแนนความนิยมของนักการเมืองในระดับชาติหรือพรรคการเมืองในระดับชาติลงมาสร้างความนิยมในระดับท้องถิ่นกันมากขึ้น

การเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยโสตถที่จัดให้มีการเลือกตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2563 ที่ผ่านมานั้นได้มีพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองในระดับชาติได้หันมาส่งผู้สมัครในนามพรรคหรือกลุ่มการเมืองซึ่งมาจากการเลือกตั้งกันมากขึ้นเพื่อหวังแย่งชิงความนิยมจากประชาชนโดยตรง ทุกวันนี้ต้องยอมรับว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้อง และกระทบต่อชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนทุกคนอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ การที่ประชาชนทำหน้าที่โดยไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนของ

ประชาชน ไม่ว่าจะในระดับชาติหรือในระดับท้องถิ่น ย่อมมีความหมายและความสัมพันธ์ซึ่งเชื่อมโยงไปถึงทิศทางการพัฒนาประเทศ กล่าวคือ หากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศได้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกกระดับ โดยเลือกคนดี มีคุณภาพ มีความเสียสละ มีความรับผิดชอบต่อบ้านเมือง ก็จะได้คนดีไปบริหารบ้านเมืองช่วยกันพัฒนาประเทศ ทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์ แต่ในทางกลับกัน หากประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไปใช้สิทธิเลือกตั้งในทุกระดับ แต่เลือกผู้แทนโดยเห็นแก่ อามิสสินจ้าง หรือผลประโยชน์ไม่ได้พิจารณาถึง ความรู้ ความสามารถของผู้สมัครเลือกตั้ง เมื่อเป็นเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารของประเทศ หรือการบริหารในระดับท้องถิ่น เนื่องจากผู้สมัครที่ได้รับการเลือกตั้งขาดความรู้ ความสามารถ อุดมการณ์ของการเสียสละ มุ่งแต่ประโยชน์ส่วนตน มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม(อมร รักษาสัตย์, 2544: 87)

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทางการเมืองในพื้นที่จังหวัดยโสธร โดยตรงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ที่ถือว่ามีความตื่นตัวทางด้านการเมืองมากพอสมควรในช่วงที่ผ่านมาที่มีความคิดเห็นอย่างไร มีปัญหาหรือข้อเสนอแนะอย่างไร เพราะผู้วิจัยมีความเชื่อว่าพฤติกรรมการตัดสินใจเลือกผู้บริหารท้องถิ่นต่าง ๆ นั้นเป็นเป้าหมายที่สำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดถึงระบอบการพัฒนาการเมืองการปกครองได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาตำบลโนนเปือยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขต ดังนี้

ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุตุขุม จังหวัดยโสธร จำนวน 5,633 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มีภูมิลำเนาในเขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุตุขุม จังหวัดยโสธร คำนวณโดยใช้สูตรของ ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 374 คน (Yamane, 1973: 580-581)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) ด้านการทำหน้าที่ของประชาชน
- 2) ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร
- 3) ด้านการสังกัดพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองที่ผู้สมัคร
- 4) ด้านนโยบายที่ใช้หาเสียงของผู้สมัคร

2. ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ เขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุตุขุม จังหวัดยโสธร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือมาจากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเครื่องมือที่นำมาปรับข้อความเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการวิจัยในครั้งนี้ ภายใต้การควบคุมดูแลและให้คำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีลักษณะดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และอาชีพ ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร มีลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (สงศรี ชมพูนุช, 2549: 64) โดยแบ่งระดับของการวัดออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรของประชาชนในเขตตำบลโนนเปือย อำเภอกุตุขุม จังหวัดยโสธร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือรายงานตัวจากวิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด ถึงกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในเขตพื้นที่การวิจัย แล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการออกสุ่มสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งในหมู่บ้านเป้าหมาย

2. ทำการตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนว่ามีความสมบูรณ์ กล่าวคือผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบข้อความครบถ้วนหรือไม่ โดยหากแบบสอบถามฉบับใดไม่สมบูรณ์ก็จะนำฉบับใหม่ไปแจกเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบให้สมบูรณ์ครบทุกข้อจนได้แบบสอบถามครบถ้วนสมบูรณ์ จำนวน 374 ฉบับ แล้วทำการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปเป็นเครื่องมือช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์และถูกต้องของการตอบแบบสอบถาม ปรากฏว่ามีความสมบูรณ์ครบถ้วนทุกฉบับ

2. บันทึกข้อมูลจากแบบสอบถามลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3. การจัดกระทำข้อมูลเพื่อเตรียมการวิเคราะห์ ดังนี้

(1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสอบถามประเภทสำรวจรายการ (Check List) ทำการลงรหัสข้อมูลตามคุณลักษณะของข้อมูล

(2) แบบสอบถาม ประเภทความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ซึ่งมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดระดับความคิดเห็น/พฤติกรรมตามมาตรวัดแบบลิเคอร์ท (Likert) (สงครี ชมพวงศ์, 2549: 64)

ในการนำเสนอผลการศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร เพื่อถ่ายทอดความเข้าใจจึงขอนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 บัณฑิตส่วนบุคคผลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 27.83 มีอายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 214 คน คิดเป็นร้อยละ 57.80 สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาหรือเทียบเท่าจำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีรายได้ไม่เกิน 10000 บาทจำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 72.97 และมีอาชีพเกษตรกรจำนวน 265 คน คิดเป็นร้อยละ 71.62

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษา ตำบลโนนเปือย ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชน พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาตำบลโนนเปือย โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25, (S.D.=0.14) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยที่สุดทุกด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยดังนี้ อันดับแรกด้านด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.48 (S.D.=0.58) รองลงมาคือ ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 , (S.D.=0.18) ต่อมาคือ ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16, (S.D.=0.32) และด้านที่น้อยที่สุดคือ ด้านการทำหน้าที่ของพลเมืองค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.12, (S.D.=0.16)

ส่วนที่ 3 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร: กรณีศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนเปือย อำเภอกุฉุม จังหวัดยโสธร พบว่า ไม่มีข้อเสนอแนะแต่ประการใด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธร : กรณีศึกษาประชาชนในเขตเทศบาลตำบลโนนเปือย อำเภอกุฉุม จังหวัดยโสธร ผู้วิจัยได้พบประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการวิจัยโดยรวม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 (S.D.=0.14) ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า อาจเป็นเพราะรัฐบาลไม่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นเป็น

ระยะเวลานานจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลโนนเปือยไม่มีความตระหนักในการทำหน้าที่พลเมืองในการใช้สิทธิ์เลือกตั้งเท่าใดนัก เมื่อพิจารณาด้านคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครมีระดับมากที่สุดกว่าทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เดชา คำกิต. (2555: บทคัดย่อ).** ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้ง ส.ส. และท้องถิ่น ซึ่งทำการตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง โดยพิจารณาจากความรู้ ความสามารถมากกว่าการเลือกตามเบอร์ที่เอาเงินมา พร้อมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **ไพบูลย์ บุตรเลียบ (2558: บทคัดย่อ)** ได้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี 2557 ผลการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างมีความสำคัญระดับมาก โดยกลุ่มตัวอย่างมีระดับพฤติกรรมการเปิดรับสื่อทางการเมืองจากโทรทัศน์ มีความสำคัญมากที่สุด ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชนของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นประชาชนในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า มีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับปัจจัยด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านนโยบายของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของสื่อบุคคลของผู้สมัครรับเลือกตั้ง รวมไปถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ**ธิดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ (2557: บทคัดย่อ).** ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ การศึกษาคั้งนี้มีวัตถุประสงค์1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณีประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่ อยู่ในระดับมาก ในด้านตัวผู้สมัครรับเลือกตั้ง เช่นเดียวกัน

2 พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการทำหน้าที่ของพลเมือง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลโนนเปือยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยศธอรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.12 (S.D.=0.16) ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า เนื่องจากไม่ได้จัดให้มีการเลือกตั้งท้องถิ่นมาเป็นระยะเวลานานจึงทำให้ประชาชนในพื้นที่ตำบลโนนเปือยไม่มีความตระหนักในการทำหน้าที่พลเมืองในการใช้

สิทธิ์เลือกตั้งเท่าใดนัก เลยทำให้ไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่หรืออาจไม่ได้ศึกษาถึงภาระหน้าที่ในการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นตามหน้าที่ของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **วิชาญ รอดไพบูลย์ (2550, บทคัดย่อ)** ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับ **ปรัชญา ชีพธำรง (2551, บทคัดย่อ)** ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลกพบว่า ประชาชนที่มีสิทธิ์เลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองที่สังกัด

ด้านคุณสมบัติส่วนบุคคลของผู้สมัคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลโนนเปือยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.48 (S.D.=0.58) **ที่เป็นเช่นนี้แสดงให้เห็นว่า** ประชาชนมีความรู้คิดในการตัดสินใจเลือกผู้ที่จะมาทำหน้าที่นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรจากความรู้ความสามารถส่วนตัวของผู้สมัครอยู่ในระดับหนึ่งเท่านั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ **เกียรติกร พวงเพียรศิลป์ และคณะ (2552: บทคัดย่อ)** ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี” ผลจากการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านตัวผู้สมัครที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายประเด็นย่อย พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าความเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในระดับสูงมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **เบญจพร อัจฉวิชัย (2558: บทคัดย่อ)** ได้ ศึกษาปัจจัย ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไป วันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557 ผลการศึกษาพบว่า มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพรรคการเมืองที่ผู้สมัครสังกัด ด้านนโยบายเลือกตั้ง ด้านคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง นั่นเอง

ด้านกระแสความนิยมของพรรคการเมืองหรือกลุ่มการเมือง ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลโนนเปือยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่

ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.16 (S.D.=0.32) ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า เนื่องจากบางนโยบายสามารถทำได้จริงและเป็นประโยชน์กับประชาชนและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนลงได้จึงทำให้ประชาชนนิยมชอบดูว่าแต่ละพรรคมีนโยบายที่จะพัฒนาบ้านเมืองไปในทางไหนและสามารถทำได้จริงมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบูลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ชิพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองที่สังกัด

ด้านการเสนอนโยบายของผู้สมัคร ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนตำบลโนนเปือยมีความคิดเห็นต่อการตัดสินใจเลือกนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดยโสธรอยู่ในระดับน้อยที่สุด ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 1.25 (S.D.=0.18) ที่เป็นเช่นนี้สะท้อนให้เห็นว่า เนื่องจากบางนโยบายสามารถทำได้จริงและเป็นประโยชน์กับประชาชนและช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนลงได้จึงทำให้ประชาชนนิยมชอบดูว่าแต่ละผู้สมัครมีนโยบายที่จะพัฒนาบ้านเมืองไปในทางไหนและสามารถทำได้จริงมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชาญ รอดไพบูลย์ (2550, บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพบว่า ด้านบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีความสำคัญมาก โดยเฉพาะประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชลบุรี ที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง แต่ไม่สอดคล้องกับปรัชญา ชิพธำรง (2551, บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนนอกเขตเทศบาลนคร จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งมากที่สุดคือ นโยบายพรรคการเมือง รองลงมาคือ ตัวผู้สมัครและพรรคการเมืองที่สังกัด

ข้อเสนอแนะที่ได้การวิจัย

1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการวิจัยเรื่องความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการเลือกนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดโยธธ: กรณีศึกษา ตำบลโนนเปือย คณะผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1) ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไม่ให้ความสนใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งนายองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่ควร ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องเร่งดำเนินการส่งเสริม กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนมากยิ่งขึ้นกว่านี้ เพื่อให้ประชาชนได้เห็นความสำคัญในสิทธิ์ของตนเองในอนาคตการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

2) จากผลการวิจัย พบว่า ประชาชนเบื่อหน่ายเกี่ยวกับการเมืองที่ไม่ทำให้บ้านเมืองเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น จึงไม่ให้ความสนใจในการเลือกตั้งท้องถิ่น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นในระดับต่างๆที่จะสร้างคุณค่าในการบริหารท้องถิ่นให้เกิดผลในทางปฏิบัติขึ้นจริงในอันที่จะทำให้ประชาชนได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดแก่ประชาชน

2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางการเมืองของพลเมืองในพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดโยธธ

2) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในจังหวัดโยธธ

3) ควรศึกษาวิจัยแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองตามวิถีประชาธิปไตยของประชาชนในตำบลโนนเปือย อำเภอกุศุม จังหวัดโยธธ

เอกสารอ้างอิง

เกียรติกร พวกเพียรศิลป์ และคณะ.(2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดปราจีนบุรี.สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.

เดชา คำเกิด. (2555). บทบาทของผู้นำท้องถิ่นในการเลือกตั้งระดับชาติ และท้องถิ่น อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

- ติดารัตน์ ขวรัตน์สกุลกิจ (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร : ศึกษากรณี ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจังหวัดเชียงใหม่. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง. วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก
- เบญจพร อาจิวชัย. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม : ศึกษากรณีการเลือกตั้งทั่วไปวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2557. หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- ปรัชญา ชีพธำรง. (2551). การตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนเขตเทศบาลนครกับประชาชนนอกเขตเทศบาลนครจังหวัดพิษณุโลก. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ไพบูลย์ บุตรเลียบ. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดสมุทรสาคร : ศึกษาในห้วงเวลาปี 2557.. สารนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารการเมือง), วิทยาลัยสื่อสารการเมือง, มหาวิทยาลัยเกริก.
- สงศรี ชมพวงศ์, (2549 : 64). การวิจัย. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- สนุก สิงห์มาตร และ สัญญา เคนาภูมิ. (2558). ประชาธิปไตยกินได้ : ของจริงหรือแค่ภาพกรรม การเมือง. วารสารวิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ปีที่ 2 ฉบับที่ 2(4) เดือน กุมภาพันธ์. 2558
- สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2527 :33
- สมบัติ ดำรงธัญวงศ์. (2550). นโยบายสาธารณะ: แนวความคิดการวิเคราะห์และกระบวนการ. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วิชาญ รอดไพบูลย์ (2550). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการตัดสินใจไปใช้สิทธิเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต., สาขานโยบายสาธารณะ, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อมร รักษาสัตย์. (2537). ประชาธิปไตยยุคหลังภัย. กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทย.

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 57

ToKyo : John Weatherhill, Inc

The Characteristics of an Anger in the Buddhist Scripture

Peerayut Sangkhamanee¹, Piyaphon Waewsri², Apichat Chaiham³

Abstract

Anger is derived from the Pali language which means "Kodha" based on aggravation and resentment in the mind. There is a terminology similar to anger: anger, knowledge, consciousness, violence. Anger is ferocity and is the same as the hit beast as the poison put into the river, is equivalent to a forest fire that is burning a forest. The causes of anger have 5 points namely, 1) anger is innocent, 2) there is no detailed thought, not as profound as normal, 3) having education, having little hearing when something has happened, 4) experiencing bad emotions in regular, namely a bad mood is often (Anittharamana) and 5) emotions that are not desirable, pleasant, unpleasant, such as images, sounds, tastes, touches, and cognoscible objects (Dhammaramana).

Key words : An anger, The Buddhist Scripture

1. Introduction

Thai society from the smallest institution is the family as well as communities, sub-districts, villages and the country which is in trouble, everyone is not as happy as it should be, because the cause is the burning and fermented

---

¹ *Ph.D., Assistant Professor, Program in Development Administration, Universal Ministries of The King's College, USA.*

² *M.Pol.Sc., Lecturer, Program in Development Administration, Universal Ministries of The King's College, USA*

³ *Ph.D., Professor, Program in Applied Economics, Universal Ministries of The King's College, USA*

and fermented passion in his soul. In particular, it was greedy, craving, insatiable, anger, resentment, fierce, burning, blindness, and ignorance.

For anger, it is an embroidery machine that breaks the mind of the mind to bring about the heat as a Asava (defilement) in the mind as a nature. It is a damage and weakens the mental performance. It explains that animals are inevitably destroyed by that passion. For that reason, that lust is called anger. Anger is characterized by ferocity, like a snake that has been hit with a burst of flavor, like a the poison that has fallen (spread) or has scorched, whose dwelling is like a wildfire, has manifestation of fury. As if the enemy could speak, had a chance Has the air, the object is the yardstick just saw that it was comparable to the stigma like rotten water, which had been separated by poison or comparable as if a fire burns straw being born quickly and quenching, unlike metals and rulers, these two desires, although they are powerful, they cannot make our hearts so hot. It cannot make people quarrel, dispense with each other to quarrel, even in the family. If it occurs in any group, house, temple, sub-district, district, province, country, or international to country will cause quarrels and conflicts with each other the war and firecrackers were immediately executed.

So in this article the author will study on the issue of the meaning of anger in the Holy Scriptures and the nature of anger and its cause in the Holy Scriptures.

In summary, the person who is often angry. The Buddha likens an angry person to a scratch on a stone, because his anger accumulates for a long time, so it will not be easily faded. But the anger of some people is like floating on the ground, because the anger does not accumulate for a long time. Like the scratch that the land has faded.

2. The characteristics of anger, taste, function, appearance and intimacy

Happening at the obstetrician is this long and thick body of ours. Let all religious practitioners understand it. Anger and vengeance are all the same, but only heavier than each other or that it only looks a little different. If speaking by the text, it is the same. But if speaking by consonants, each one is different, anger is good, and voiding is one and the same is that there will be frustration, it has the same bubble-like appearance as the stammer, explaining that the stalk is good when singing. Willing to grow bigger than usual and cry in pain in his own voice too.

Hawks, crows, snakes or centipedes, for example, or that people who hear the sound will take them to eat as food. Just as the stalks or frogs, or do they die through the enemy hands and mouth because of their blistering and sound, so is the anger. So when it arises, it will land a person in the reach of the enemy. When the anger began to arise, it would cause an abnormally high spirits and strength. If it does not stop, it will appear through the eyes, mouth, and feet, the face is dazzling, the eyebrows are frowned upon, the eyes are dazzling, and the mouth is cursing. The feet moved out for example when not listening at that time. Then proceed to execute the execution of others.

Sometimes there will be a fight. Make those who are in the power of anger In jeopardy, criminal penalties, various insurances to suffer damage when the body breaks the khan, it must be punished in various ways. That is why this anger, when it has already arisen if we can't hold back. The result is every single blame, is the least makes our minds suffer get into trouble, like a fire burning in the heart, like a fireball in the heart did not know how to cool down. If it is going strong already, then persecutes each other, hurt each other's bodies. The result is a fine or punishment, imprisonment as mentioned above when the body destroyed the aggregates with hell going forward.

Anger (Mahamakut Buddhist University, Khu Atthakatha Itivuttakavannana Paramatthadipani, 2525 : 70) has the characteristics of anger, taste, function, appearance and intimacy as follows :

1. Canthikkalakkhano, anger is ferocious, similar to that of a hitting snake, so we can think of assuming mad dogs like this or vipers when we are hit. It will fight immediately or the lions and tigers, if we are beaten by me It will fight immediately.

The rage too, has the same ferocity as a hitting serpent. When hitting something a little will immediately cause a fight. Sometimes we have to curse each other, maybe you have to stab each other, perhaps we need to shoot at something like this that we all hear and hear today. Because this anger is the cause.

2. Visappanaraso, anger is a car, like a poison infused into a river. Then a short wound falls into the water causing the death of any animal that has eaten. The parable is the same as that this is a water jar. We took the good DDT drug. The polidon drug was good to put into it. The grandmother will spread in the water, giving that water a place.

Let's say that this bucket of rainwater. It is clean and pure water that we can drink and eat. But if the poison is added to the DDT drug is good well polidon will go into this bucket of water. The practitioner thinks what it will be like. This water was bypassed as poisonous water immediately. As anyone who drinks and eats, he can die on this verse.

So is anger. When it arose, it spread throughout the body whoever goes against it while his anger rages on. That person may be fatal. May have been killed, may have been cursed, may have been beaten, may have been beaten by him, therefore this anger he said that there was a burst of flavor.

3. Attano Nissayadahanaso, anger has burned his personality as his duty. It's like a forest fire.

This anger, when it arises, immediately changes a person's character. We look at the superficially. We will see that he is good-natured, humble and cool, but at what extent is anger dominated then a slave to anger? will immediately react with the power of anger when the reaction of anger came up. He was able to destroy that obstacle to perish and completely disappear like a forest fire that burns a forest or a forest to scorches.

4. Tasanapaccupatthano, the anger has a dissolution as a symptom. Like an enemy who has a chance, I am normal. If any side has the power and the intelligence is enough, the opponent. It only lost a little bit of focus. He would immediately seduce. He was able to destroy the enemy.

Or the same likeness as a boxer who fights each other, boxers who punch each other between that opponent. If anyone sees that opponent lose their balance He will jump in and attack immediately. As a result, just as an opponent must be defeated, so is anger.

5. Aghatavatthupadutthano, the anger is infuriating on ten objects, which are the close causes of anger to occur. This anger was like a polluted water laced with poison and is like one who is catching decay and poisoning and like a man holding a red iron.

3. The causation of anger

Anger based on the causation and background as follow ;

1. Tosajjhasayata, it is an innate in anger.

2. Akhamphirapakatita, there is a lack of contemplation, consideration, and reasoning, not thinking of blaming the anger that caused the end result could not be restrained, anger immediately arose.

3. Appasutta, it was educated and listened to little. When there is an emotion that arises, there is no knowledge that can restrain anger, which causes anger to arise.

4. Anittharamana Samayogo, it was repeatedly experienced a bad mood, an uncomfortable, unpleasant, unsatisfying mood such as image, sound, smell, taste, feeling, it is the cause of anger.

5. Aghatavatthu Samayogo (Tosamulcitta from Sanghaha scripture : 5) has experienced the feud of 10 objects in one of the cities.

Object feud (Aghatavatthu) is the basis for a feud, there are 10 things which are as follow :

1. The feud arises with the thought. This person has brought us disgrace and then it was the reason to think like this. Which caused anger to arise

2. The feud arose with thought that this person is doing us a disservice.

3. The feud arose with thought that this person does a disservice for us.

4. The feud arose with thought that this one has done disgrace to our satisfied loved ones.

5. The feud arose with the thought that this one is doing disgrace on our satisfied loved ones.

6. The feud arose with the thought that this person does dishonor upon our satisfied loved ones.

7. The feud arose with thought that this one has benefited the people who are not to our satisfaction.

8. The feud and anger arose with thought. This one is doing good for our unsatisfied people.

9. The feud and anger arise with thought. This one will benefit those who are displeased to our liking.

10. The feud arises in an unfavorable position.

This body is the gospel, that is, the dwelling of anger, in anger, lying in the mind, in our hearts, but when. Just hit something a little bit, which doesn't deserve to be angry. It became angry. Sometimes we write a book like this: the pen or the black pencil is not good, then anger arises and smashes the pen. It is like this may be drink some water. The oil is too hot, it makes our tongue too hot to scald every glass of our tongue to have, sometimes walking over there and hitting here, he picks up badly, he puts it badly, every break at all. This is called anger arising from an unreasonable position. But why is it angry? Why is it angry? Because this phone has been lying in our nature since the apostle, but it has been a trait that has been pursued since our previous life. Until they come to this life as well, it has accumulated a long time ago. It had already been powerful and powerful. When the opportunity was given, the symptoms immediately appeared.

4. Anger in the Buddhist scripture

Anger comes from the Pali word Kodha, meaning exacerbation, indignation. In the mind (Sam.Sa. (Thai) 15/271/395) It will start from resentment. If it can be suppressed, it's all over. If it cannot be suppressed, it will reach the void. If you can only hold it, the void will disappear. If it cannot be suppressed, it will become Kodha. It is like the water that we boil on the stove, begins to become turbid, begins to spin, begins to become hot. If it can be suppressed, it will not be able to suppress it will follow in anger, the surging, inexhaustible, sprang out of the body, some verbal, some anxious, burned to anger. (Taylor and Wilson, Exploring Your (Anger: Friend or Foe? 1997), pp 45). As the Buddha did in such a speech, the formula that it was hot by fire was lust, some anger, some rulers, some in this place, it was hot with anger and bursting out physically, some verbally, and anger was the natural emotion of human beings. That has existed

since ancient times. Anger is a strong emotion or a feeling of resentment. It often hides hostility and tension that results from a touch of injury or insults.

Study of anger in Buddhism as shown in the Holy Scriptures and Buddhist experts have given the following meaning of anger. The word anger means malice, resentment, indignation, vengeance of the mind, mayhem in the heart, hate. The manner that hates the vengefulness, the vengeful manner vengefulness anger because of the evil and invigorating speech of the Buddha's mind, cut down to the nature of anger that It has poisonous roots and sweet shoots that contain poisonous lab means. Anger is poisonous to the mind, causing frustration. In anger, he must quickly vent his frustration. The anger went out quickly with scolding beating or hurting a person or thing that causes anger.

Anger is anger in the field of Dhamma students, it means the idea of violence. Including thinking of destroying others such as thinking of killing and hurting, thinking of hitting the head, thinking of burning his house, thinking to slander people. This idea is called anger. If you continue to ask how anger is to blame, you will find that anger will cause various dangers which will make himself in trouble.

In the understanding of common people considered that the symptoms of mental rage. You can call it anger, that it is anger, that it is angry if you have this condition when telling others about it, some say, "Oh, I am so angry I tremble. "Anger is the root of all evils, a state called anger, because it is an assault on people or self-harm or that nature is classified as an act of violence only.

Anger is characterized by ferocity. Like a serpent was hit and did not die. Have a restlessness (of body and mind) is a duty like a poisoned person. There was an assault as a result. Like the enemy has a chance to avenge a vengeful object 10 is near. (Objects that cause anger, such as seeing that he had hurt us

saw that he was hurting us or saw that he would make us keep or saw that he used to make us whom we loved to keep, etc.)

In addition, anger, as a root, is called "anger." When it reaches a new state, it is called "Vengeance" when it is a vindictive act called "vengeful" (Panya Chaibangyang et al, 2005: 26)

A. Anger that appears in Phra Vinayapitaka

In the Vinaipitaka Maha viphangga Sangghathisasakanda said, "Anyone who has an offense with anger with the aim that how can that person be free from this virginity if the offended person? Having angered that person, blaming others, and then being severely punished. The Buddha said that any one of the plaintiffs did not plaintiff. That item is a matter if there is no basis and no evidence and that person admits the penalty will be less ".(Vi. Maha. (Thai) 1/385/419) The Buddha said "Therefore teaches to destroy lust, anger, rulers, as well as destroy various bars of evil." (Vi. Maha (Thai) 1/6/4) If he accuses us is based because we preach the dharma to get rid of lust, anger, rulers and sin.(Vi. Maha. (Thai) 1/7/4)This item was classified as a passion that should be ignored, lustfulness, anger, and rulers. (Vi. Maha. (Thai) 1/199/185)

In the Anachariyasutta, Vinayapitaka said that we should not preach the Dharma which we have attained with hardship. Because of this dharma is not something that the lustful and angry person is easily aware of, but it is something that leads to the flow of details and profoundly difficult to see and the captivating with lust was wrapped up by the rulers, not able to be seen. (Vi. Maha. (Thai) 4/7/77)

In Athiitapariyayasutta, he said that even the heat of lust, anger, the rulers, was the heat of death, grief, mourning, suffering, sorrow, resentment, anger is a hot thing, the sound is a hot thing, etc.. The heart is a hot thing, the emotion is a hot thing, the mental knowledge is a hot thing, the emotional impact is a hot

thing, even a happy or unhappy mood or that is not. Happiness is not a suffering that arises because the senses are a factor, it is heat. The Buddha said that it was hot because of lust, anger, rulers, and because of death, death, grief, mourning, suffering, sorrow. (Vi. Maha. (Thai) 4/45 / 63-65)

Lusting, anger, ruler ship, mind without lust, anger, rulers, but also lying, even knowing that when he knows that he has entered into meditation with three symptoms, when others understand it, it is a heavy punishment. When he does not understand, the punishment will be reduced and he goes on to say that the mind is free from rage with 3 symptoms and 7 symptoms : 1) initially, you knew to lie, 2) it was saying, knew that he was lying,3)knew that he was telling lies, 4) disguising opinions, 5) disguising approval, 6)Disguise satisfaction and 7) disguise the will when others understand, to be severely punished when they do not understand, must be lightened accordingly. (Vi. Maha. (Thai) 1/219/207.) He praises people who are angry, lies and deceitful.

In summary, the anger that appears in the disciplines, the Buddha taught him to destroy that anger (anger) as well as destroy all sins and dharma. Both physical corruption, corrupt speech and corrupt thinking because anger is a hot thing. The Buddha said that it was hot because of lust, anger, rulers, hot because of death, grief, mourning, sorrow railing.

B. Anger appears in Phra Suttantapitaka

Phrasuttantapitaka Majjhimanikaya Majjhimapannas said that people rely on personal gossip. One who is the person who has gossip and any kind of malice, we should act in order to lose them. Even myself can get stuck in his bed by gossiping because it is an introspective factor to blame. After death, it will go into bliss. Gossip is a blessing, a blessing, a waste and the fervor upon us when a person does not have gossip and mayhem, the voraciousness and the wanderlust are none. (Ma.Ma. (Thai) 13/38/41)

A person can refrain from anger because it relies on anger (Ma.Ma. (Thai) 13/39/41.) Who cut the gossip. And the mayhem of anger in order to cut off the gods when there is no anger and the fervor that we would not have.

In the Suttantapitaka Sangyuttanikaya, Sagathavagga, Maghasutta, mentioned a person kills anger so he lives in peace and kills anger so that he does not grieve. About killing anger as poisonous roots, it is sweet because a person kills that anger and does not grieves. Therefore, killing anger which is harmful to him is because a person can kill anger and then live happily. (Khu.Ja. (Thai) 27/1/227)

In summary, the gossip and the mayhem of anger in order to cut off peace when there is no anger. And there is no one in their fervor to kill anger, so that they can live happily and kill anger so that they do not grieve. There is sweetness, because a person kills his anger and does not grieve. Toxic anger is harmful to oneself, so it can be blessed to kill in anger.

C. Anger that appears in Phra Aphidhapitaka

Aphidhampitaka Dhammasangani speaks of the 3 unfortunate lies, the lust, the anger and the rulers, especially the anger. There is a summary as follows:

(1) Anger is a feud that arises that this person has done disgrace to us. This person is doing us a disgrace. Tomorrow will discredit us. This person used to discredit us, our loved ones, Used to do prosperity, etc., were doing prosperity, would have made progress to those who were not loved by us or the feud arose in an unreasonable position. The mind is therefore feuding, wounding resentment, anger, therefore thinking of malice, malicious thought, mental resentment anger. The state of anger looks like this, malicious thoughts, malevolent thoughts, malignant thinking, anger, resentment, ferocity, fury,

insensitivity of the mind has such characteristics so, it is called anger. (Aphi. Vi.34/106/273)

(2) Angry person anger, malice vengeful manner, the state of vengeance, an angry response, an unhappy mind, this way is called anger. This anger cannot be ignored by any person. That person is called an angry person. (Aphi.Vi.(Thai) 36/45/147) Anger non-stop being angry setting anger keeping anger, on the flow of anger, the pursuit of anger to keep the anger firm, which one has seen this? This is called anger. This anger anyone who cannot leave, that person is called an angry person. (Aphi.Vi. (Thai) 36/46/157)

The person who is like a scratch on a rock because some people in this world are constantly angry. And his anger persists for a long time, like a scratch on a stone, it will not fade (fast), for just as the wind or the water lingered for a long time. Well, the same is true for me to be angry on a regular basis. And his anger accumulates for a long time, this person is called the landlord. (Aphi.Vi (Thai) 36/113 / 174-175)

The person who is like the scratch on the land. Some people in this world are constantly angry, but their anger does not persist for a long time, like the scratches on the earth quickly fade away because the wind or the water do not appear for a long time, even the names of some people in this world are also angry. But his anger does not pile up. For a long time, this person is called the person who is like a scratch on the land. (Aphi.Vi (Thai) 36/114/175)

Therefore, the meaning of anger in Phra Abhidhapitaka is Lophā (greed) is lust. Satisfaction with emotions, joy, and enjoyment leads to.

5. Conclusion

From the study of anger in the Tripitaka, it makes you see this article that 1)Anger has meaning. It comes from the Pali word that means " grudge,

resentment in the mind." It would have started with the spirit of dissatisfaction, and if it could be suppressed, it would end there, If it cannot be suppressed, it will reach the void. Irritability, If you can only hold it, the void will disappear. If it cannot be suppressed, it will become a Kodha. Turbidity like the water that we boil on the stove, it starts to become turbid, starts to spin, it starts to become hot, cannot hold back, will follow as anger. 2)Characteristics of anger Its ferocity is similar to that of a hitting serpent. There was a burst of flavor, similar to the poison that was put into the river and spread through the water causing the death of any animal that has eaten. It is their duty to burn their habit. It is like a forest fire that is burning the forest to matter. There was a mayhem as a symptom. Like an enemy who has a chance of vindictive, ten objects are close causes for anger to occur. 3)There are five causes of anger (1) innate punishment, (2) there is not detailed idea, It is not deep, which is normal, (3) has been studied and listened to little. When an emotion arises, (4) it is constantly experiencing a bad mood, that is, melancholy, (5) emotions that are unsatisfactory, unsatisfactory, such as form, sound, smell, taste, feeling, have experienced ten material feud.

6. Bibliography

Mahachulalongkornrajavidyalaya. (1996). **Thai Tripitaka: The Vullum of Maha – Chulalongkornrajavidyalaya**. Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya Printing House.

Mahamakutratchavidyalaya. (1982). **Thai commentary: The Vullum Mahamakutratchavidyalaya** Bangkok: Mahamakutratchavidyalaya Printing House.

_____. (1991). **Dhammapadhathakatha**. Thai version of the Mahamakut Buddhist College Bangkok: Printing House

Mahamakutratchavidyalaya Printing House. 1991.

_____. (1996). **Aphithammatthavipavini Dika**. Thai version of the Mahamakut Buddhist College 5th edition, Bangkok: Mahamakutratchavidyalaya Printing House, 1996.

_____. (1994). **Manggalatthadipani**. Phramaha Thongkham, Chantupamo, Translation, Volume 2. Bangkok: Mahamakutratchavidyalaya.

Panya Chaibangyang and at el. (2005). **Explain the principles in the Tripitaka**. Bangkok: Thammasapha.

Taylor and Wilson. (1997). **Exploring Your**. Anger: Friend or Foe?.

ข้อสังเกต

= คำว่า **Polydon drug** น่าจะหมายถึง ยากำจัดศัตรูพืชที่ชื่อ โพลิดอน หรือ โพลิดอน ซึ่งจะปรากฏชื่อยาเป็น “Folidon หรือ Polidon ไม่ใช่ Folydon หรือ Polydon)

มาตรการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) ในเรือนจำ
Measures for the control of COVID-19 infectious disease (COVID-19) in
prisons

ไพรวลัย สุนทรา¹
Praiwan Sunthra

บทคัดย่อ

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) กำลังเป็นปัญหาใหญ่ของทุกประเทศทั่วโลกในเวลานี้ รวมถึงประเทศไทยที่รัฐบาลได้ประกาศใช้มาตรการต่างๆ เพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) ในประเทศ เช่น มาตรการการรักษาระยะห่างทางสังคม (Social distancing) การรณรงค์ให้ประชาชนอยู่บ้านเพื่อลดการแพร่เชื้อ การล้างมือบ่อยๆ สวมหน้ากาก และการสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อออกนอกบ้าน มาตรการเหล่านี้อาจเป็นเรื่องง่ายสำหรับคนทั่วไปในสังคม แต่สำหรับคนในเรือนจำที่ต้องใช้ชีวิตร่วมกันอย่างแออัดในพื้นที่จำกัดตลอดเวลา การปฏิบัติตามมาตรการของรัฐบาลคงเป็นเรื่องยาก และเมื่อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 แพร่ระบาดเข้าไปในเรือนจำเมื่อไรก็จะเป็นเรื่องยากในการควบคุมโรค ขณะที่สังคมภายนอกกำลังเผชิญหน้ากับการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) รอบที่ 3 ซึ่งในครั้งนี้อาจเหมือนจะหนักหนาสาหัสมากกว่าครั้งก่อนหน้า ด้วยตัวเลขผู้ติดเชื้อที่พุ่งสูงขึ้นด้วยอัตราความเร็วที่น่ากังวล ภายในเรือนจำหลายเรือนจำก็กำลังเผชิญปัญหาการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) เช่นเดียวกัน และอาจน่ากังวลยิ่งกว่าภายนอกเนื่องจากผู้ต้องขังมีจำนวนมากและการใช้ชีวิตความเป็นอยู่ในเรือนจำที่มีสภาพแออัดยัดเยียดโดยเฉพาะในเรือนนอน สถานกาเช่นนี้จึงไม่อาจวางใจได้ บทความนี้จะได้นำเสนอมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) ในเรือนจำ เพื่อชี้ให้เห็นถึงแนวทางการป้องกันและการควบคุมการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) ในหมู่ผู้ต้องขัง เพื่อให้ญาติ ประชาชน และสังคมภายนอกได้เกิดความรู้และความเข้าใจในบริบทการทำงานของ

---

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ ในการควบคุมดูแลและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในสถานการณการแพรระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19)

คำสำคัญ: มาตรการควบคุม, ไวรัสโคโรนา 2019 และ เรือนจำ

Abstract

The coronavirus infection (COVID-19) epidemic is becoming a major problem in all countries around the world at this time. Including Thailand, where the government has announced various measures To stop the spread of COVID-19 in the country, such as social distancing measures. Campaign to keep people at home to reduce transmission Washing your hands often And wearing a mask every time when going out These measures may be easy for the average person in society. But for people in prisons who have to live together in a crowded confined space all the time. Acting under government measures would be difficult. And when coronavirus 2019 or COVID-19 When the epidemic enters a prison, it becomes difficult to control. As the outside society faces the third round of the coronavirus disease (COVID-19) outbreak, this time it seems to be more serious than the previous With the number of infected people soaring at an alarming rate In prisons, many prisons are also grappling with the coronavirus disease (COVID-19) outbreak. Likewise, and it can be more worrying than the outside, due to the high number of inmates and their livelihoods in overcrowded prisons, especially in prisons. This situation is therefore unreliable

In this article, we will present the epidemic control measures for the 2019 Coronavirus Disease (COVID-19) in prisons to point out the prevention and control measures for the 2019 COVID-19 epidemic or (COVID - 19) In prisons to point out the prevention and control of COVID-19 (COVID-19) outbreak among inmates so that relatives, people and outside society can gain knowledge and understanding in the working context of Correctional officer To supervise and treat prisoners in the COVID-19 epidemic situation

Keywords: Control measures, coronavirus 2019 and prisons

บทนำ

ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในสัตว์ มีหลายสายพันธุ์ โดยปกติไม่ก่อโรคในคน แต่เมื่อกลายพันธุ์เป็นสายพันธุ์ใหม่ที่ก่อโรคในมนุษย์ได้ (ซึ่งมักเกิดจากการจัดการที่ผิดธรรมชาติโดยมนุษย์) ในขณะที่มนุษย์ยังไม่รู้จักและไม่มี ภูมิคุ้มกัน ก็จะทำให้เกิดการระบาดของโรคในคน โรคโควิด-19 (COVID-19, ย่อจาก Coronavirus disease 2019) เป็นโรคติดต่อทางเดินหายใจที่เกิดจากไวรัสโคโรนา ซึ่งมีชื่อทางการว่า SARS-CoV-2 ทำให้เกิดไข้ ไอ และอาจมี ปอดอักเสบ เริ่มพบผู้ป่วยครั้งแรกเมื่อเดือน ธันวาคม พ.ศ. 2562 (ค.ศ. 2019) ที่เมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑล หูเป่ย์ ภาคกลางของประเทศจีน ซึ่งเป็นเมืองใหญ่มีผู้คนหนาแน่น จึงเกิดการระบาดใหญ่ได้รวดเร็ว การดูแลรักษา เป็นไปอย่างฉุกเฉิน มีคนป่วยหนักและตายมากเกินไปจนควรจะเป็น จนประเทศจีนต้องปิดเมือง และปิดประเทศต่อมา ขณะนี้ประเทศจีนสามารถควบคุมได้ จนแทบจะไม่มีผู้ป่วยรายใหม่ แต่โดยธรรมชาติแล้ว จะยังมีผู้ที่มีเชื้ออยู่ ผู้ป่วยรายแรกที่ได้รับการรักษาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2563 เป็นคนจีนที่รับเชื้อจากการ ระบาดในประเทศจีน และได้เดินทางมาประเทศไทย หลังจากนั้น มีผู้ป่วยอีกหลายรายที่มาจากประเทศอื่น ส่วนผู้ป่วยที่ติดเชื้อในประเทศไทยรายแรก มีการรายงานเมื่อ 31 มกราคม 2563 โรคนี้เกิดจากไวรัสโคโรนา (Corona virus) ที่กลายพันธุ์ในธรรมชาติเป็นสายพันธุ์ใหม่ จากการที่ธรรมชาติถูกมนุษย์ทำร้าย โดยมีสมมุติฐาน ว่า ไวรัส อาจจะมีแหล่งเริ่มต้นคือค้างคาว และกลายพันธุ์เมื่อผ่านสัตว์ตัวกลาง กลายเป็นไวรัสสายพันธุ์ใหม่ที่ก่อโรคในคน และคนไปรับเชื้อมาแพร่ระหว่างคนสู่คน ทั้งนี้ต้องรอการพิสูจน์ต่อไป เคยมีเหตุการณ์ที่คล้ายคลึง กันจากไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในอดีต คือ การเกิดโรค SARS (พ.ศ.2545) และ MERS (พ.ศ.2557) ซึ่งทั้งสองโรคนั้น ผู้ป่วยมีอาการหนักทั้งหมดและต้องอยู่ในโรงพยาบาล จึงสกัดการแพร่โรคได้ไม่มากนัก ส่วนผู้ป่วยโรค COVID-19 ที่แพร่เชื้อ มีทั้งผู้ที่มีอาการน้อยหรืออาจไม่มีอาการ นอกเหนือจากผู้มีอาการหนักซึ่งมีน้อยกว่ามาก จึงควบคุมการระบาดได้ยากกว่า การระบาดที่ใกล้เคียงกับครั้งนี้มากที่สุด คือการระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ ใหม่ 2009 (Influenza A (H1N1) pdm09 virus) ใน พ.ศ.2552 ซึ่งเริ่มจากอเมริกาแล้ว ระบาดหนักไปทั่วโลก แต่คนที่ติดเชื้อโควิด-19 สามารถแพร่เชื้อได้ในช่วงเวลาของการติดเชื้อได้

นานกว่า การระบาดจึงน่าจะ กว้างขวางกว่า และควบคุมยากกว่า ในขณะที่ โควิด-19 ได้ระบาดไปทั่วโลก

ไวรัสโคโรนา คืออะไร

ไวรัสโคโรนาเป็นไวรัสในวงศ์ใหญ่ที่เป็นสาเหตุของโรคทั้งในสัตว์และคน ในคนนั้น ไวรัสโคโรนาหลายสายพันธุ์ทำให้เกิดโรกระบบทางเดินหายใจตั้งแต่โรคหวัดธรรมดาจนถึงโรคที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคทางเดินหายใจตะวันออกกลาง (MERS) และโรกระบบทางเดินหายใจเฉียบพลันร้ายแรง (SARS) ไวรัสโคโรนาที่ค้นพบล่าสุดทำให้เกิดโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโควิด 19

โรคโควิด 19 คืออะไร

โรคโควิด 19 คือโรคติดต่อซึ่งเกิดจากไวรัสโคโรนาชนิดที่มีการค้นพบล่าสุด ไวรัสและโรคอุบัติใหม่นี้ไม่เป็นที่รู้จักเลยก่อนที่จะมีการระบาดในเมืองอู่ฮั่น ประเทศจีนในเดือนธันวาคมปี 2019 ขณะนี้โรคโควิด 19 มีการระบาดใหญ่ไปทั่ว ส่งผลกระทบแก่หลายประเทศทั่วโลก

อาการของโรคโควิด 19 คืออะไร

อาการทั่วไปของโรคโควิด 19 ที่พบบมากที่สุดคือ ไข้ ไอ ลื่นไม่รับรส จมูกไม่ได้กลิ่น และอ่อนเพลีย อาการที่พบน้อยกว่าแต่อาจมีผลต่อผู้ป่วยบางรายคือ ปวดเมื่อย ปวดหัว คัดจมูก น้ำมูกไหล เจ็บคอ ท้องเสีย ตาแดง หรือผื่นตามผิวหนัง หรือสีผิวเปลี่ยนตามนิ้วมือนิ้วเท้า อาการเหล่านี้มักจะไม่รุนแรงนักและค่อยๆเริ่มทีละน้อย บางรายติดเชื้อแต่มีอาการไม่รุนแรง ผู้ป่วยส่วนมาก (80%) หายป่วยได้โดยไม่ต้องเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ประมาณ 1 ใน 5 ของผู้ติดเชื้อโควิด 19 มีอาการหนักและหายใจลำบาก ผู้สูงอายุและมีโรคประจำตัวเช่น ความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ โรคเบาหวาน หรือมะเร็งมีแนวโน้มที่จะมีอาการป่วยรุนแรงกว่า อย่างไรก็ตามทุกคนสามารถติดโรคโควิด 19 ได้และอาจป่วยรุนแรง คนทุกเพศทุกวัยที่มีอาการไข้ และ/หรือไอ ร่วมกับอาการหายใจลำบาก/ติดขัด เจ็บหน้าอก เสียงหาย หรือเคลื่อนไหวไม่ได้ ควรปรึกษาแพทย์ทันที หากเป็นไปได้ แนะนำให้โทรไปล่วงหน้า เพื่อสถานพยาบาลจะได้ให้คำแนะนำ

เราควรทำอย่างไรหากมีอาการของโรคโควิด 19 และควรจะไปพบแพทย์เมื่อใด

หากมีอาการไม่รุนแรงเช่นไอเล็กน้อยหรือไข้ต่ำๆ โดยทั่วไปแล้วไม่จำเป็นต้องพบแพทย์ อยู่บ้าน กักตัวเอง และติดตามดูอาการ ปฏิบัติตามข้อแนะนำของทางการในการแยกตัวออกจากผู้อื่น แต่อย่างไรก็ตามหากคุณเป็นผู้ป่วยโรคโควิด 19 (ยืนยันโดยการตรวจ) ท่านควรปฏิบัติตาม

มาตรการของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม หากท่านอยู่ในพื้นที่ที่มีการระบาดของมาลาเรียหรือไข้เลือดออก ท่านต้องเฝ้าระวังอาการไข้และไปพบแพทย์ เมื่อไปสถานพยาบาล ควรสวมหน้ากากและเว้นระยะอย่างน้อย 1 เมตรจากผู้อื่นและไม่เอามือไปจับพื้นผิวต่างๆ หากเป็นเด็กป่วย ให้ดูแลเด็กให้ทำตามคำแนะนำด้วย ไปพบแพทย์ทันทีหากมีอาการหายใจลำบากและ/หรือเจ็บหน้าอก หากเป็นไปได้ โทรไปก่อนล่วงหน้า เพื่อทางสถานพยาบาลจะได้ให้คำแนะนำ

โรคโควิด 19 แพร่ระบาดได้อย่างไร

เราสามารถรับเชื้อจากผู้ติดเชื้อโควิด 19 คนอื่น โรคนี้สามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลายจากจมูกหรือปากซึ่งออกมาเมื่อผู้ป่วยโรคโควิด 19 ไอ จามหรือพูด ละอองเหล่านี้ค่อนข้างหนัก ไปไม่ได้ไกล และจะตกลงสู่พื้นอย่างรวดเร็ว เรารับเชื้อโรคโควิด 19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไปจากผู้ป่วย เพราะฉะนั้น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่เราจะรักษาระยะห่างจากผู้อื่นอย่างน้อย 1 เมตร ละอองเหล่านี้ยังตกลงสู่วัตถุและพื้นผิวต่างๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู ราวจับ และเมื่อคนเอามือไปจับพื้นผิวเหล่านั้นแล้วมาจับตา จมูกหรือปาก ก็จะมีเชื้อโรค นี่เป็นเหตุผลว่าทำไมเราจึงต้องล้างมือบ่อยๆด้วยน้ำและสบู่ หรือใช้แอลกอฮอล์เจลถูมือ

เราจะสามารถติดเชื้อโควิด 19 จากผู้ป่วยที่ไม่มีอาการได้หรือไม่

โรคโควิด 19 แพร่ทางละอองจากระบบทางเดินหายใจของผู้ป่วยเมื่อผู้ป่วยไอ จาม หรือมีอาการอื่นเช่น ไข้หรืออ่อนเพลีย ผู้ป่วยโควิด 19 จำนวนมากมีอาการเพียงเล็กน้อยโดยเฉพาะในระยะเริ่มแรก ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้ที่เราจะติดเชื้อโควิด 19 จากผู้ป่วยที่ไอจามเล็กน้อยและไม่รู้สึกป่วยเลย

เราจะป้องกันตัวเองและคนที่เรารักได้อย่างไรหากไม่รู้ว่าใครมีเชื้อบ้าง

การรักษาสุขภาพอนามัยของมือ การเว้นระยะห่าง รักษามารยาทในการไอ/จาม เป็นสิ่งสำคัญที่ควรทำตลอดเวลาและเป็นวิธีที่ดีที่สุดที่จะป้องกันตัวเองและคนที่เรารัก รวมถึงการรักษา ระยะอย่างน้อย 1 เมตรจากผู้อื่น หลีกเลี่ยงสถานที่ที่แน่นขนัดไปด้วยผู้คนหรือสถานที่ที่อากาศไม่ถ่ายเท และคุณควรสวมหน้ากากอนามัยหากไม่สามารถเว้นระยะห่างทางกายได้

เราควรทำอย่างไรเพื่อป้องกันตัวเองและลดการแพร่ระบาดของโรค

ติดตามข่าวสารข้อมูลล่าสุดเกี่ยวกับการระบาดของโรคโควิด 19 ซึ่งหาได้จากเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลกและหน่วยงานด้านสาธารณสุขของท่าน หลายประเทศทั่วโลกมีตัวเลขผู้ป่วยยืนยันและหลายประเทศกำลังมีการระบาดใหญ่ ทางกรมบางประเทศประสบความสำเร็จ

ในการชะลอการระบาด อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ไม่สามารถคาดเดาได้จึงควรติดตามข่าวสารต่อเนื่อง เราสามารถลดความเสี่ยงในการติดเชื้อหรือการแพร่เชื้อได้ด้วยการทำตามข้อควรระวังดังนี้

- ล้างมือบ่อยๆให้สะอาดด้วยแอลกอฮอล์เจลหรือด้วยน้ำและสบู่ เพราะการทำมาความสะอาดมือด้วยสองวิธีนี้เป็นการฆ่าเชื้อโรคที่อยู่บนมือเรา

- รักษาระยะอย่างน้อย 1 เมตร จากผู้อื่น เพราะเมื่อคนไอ จาม หรือ พูด จะทำให้เกิดฝอยละอองขนาดเล็กจากจมูกและลำคอซึ่งอาจมีเชื้อโรคได้ ถ้าอยู่ใกล้เกินไปก็จะหายใจเอาละอองเหล่านั้นเข้าไปด้วยซึ่งมีเชื้อโรคปนอยู่ ในกรณีที่คนนั้นไม่สบาย

- สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าหากไม่สามารถรักษาระยะห่างได้

- เลี่ยงการไปพื้นที่ที่ผู้คนรวมตัวหนาแน่นหรือการระบายอากาศไม่ดี เพราะเมื่อคนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เรามีโอกาสเสี่ยงที่จะเข้าไปใกล้ผู้ป่วยโควิด 19 และเมื่อคนหนาแน่นก็จะรักษาระยะห่าง 1 เมตรได้ยาก

- เลี่ยงการเอามือมาจับตา จมูกและปาก เพราะมือไปสัมผัสอะไรมาหลายอย่างและอาจไปสัมผัสเชื้อโรคมาด้วย เมื่อมือปนเปื้อนก็จะส่งต่อเชื้อโรคไปยังตา จมูกและปาก จากนั้นเชื้อโรคก็จะเข้าสู่ร่างกายและทำให้เราป่วย

- ทั้งตัวเราเองและคนรอบข้างควรมีสุขลักษณะที่ดีเกี่ยวกับระบบทางเดินหายใจ ซึ่งหมายความว่า ต้องปิดปากทุกครั้ง ไอหรือจามด้วยข้อพับแขนด้านในหรือด้วยกระดาษทิชชู จากนั้นทิ้งกระดาษทิชชูทันทีและล้างมือ เพราะละอองแพร่เชื้อได้ การมีมารยาทในการไอ/จามที่ดี เราก็ป้องกันคนรอบตัวจากเชื้อโรค อื่นๆ ด้วยเช่น หวัด ไข้หวัดและโรคโควิด 19

- อยู่บ้านและแยกตัวเองถึงแม้จะมีอาการเพียงเล็กน้อย เช่น ไอ ปวดศีรษะ ไข้ จนกว่าจะหายดี ให้ใครมาส่งเสบียงและสิ่งของจำเป็น แต่หากต้องออกจากบ้านให้ใส่หน้ากากอนามัยเพื่อป้องกันการไปแพร่เชื้อให้ผู้อื่น เพราะการเลี่ยงการสัมผัสกับผู้อื่นเป็นการป้องกันผู้อื่นจากเชื้อโควิด 19 และเชื้อโรคอื่นๆ

- หากมีอาการไข้ และ/หรือไอร่วมกับอาการหายใจลำบาก/ติดขัด ควรปรึกษาแพทย์ทันที หากเป็นไปได้ แนะนำให้โทรไปล่วงหน้า เพื่อสถานพยาบาลจะได้ให้คำแนะนำ เพราะหน่วยงานของรัฐและท้องถิ่นมีข้อมูลของสถานการณ์ล่าสุดในพื้นที่ของท่าน การโทรไปแจ้งล่วงหน้าจะทำให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถแนะนำท่านให้ไปยังหน่วยบริการทางการแพทย์ได้

อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันตัวท่านเองและป้องกันการแพร่กระจายของไวรัสและเชื้อโรคอื่นๆด้วย

- ติดตามข่าวสารข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ เช่น องค์การอนามัยโลกและหน่วยงานสาธารณสุข เพราะทางการและท้องถิ่นจะให้ข้อมูลได้ดีที่สุดว่าคนในพื้นที่ควรจะทำอย่างไรเพื่อป้องกันตนเอง

ขณะนี้มีการรักษาโควิด 19 โดยเฉพาะหรือไม่

ขณะที่ยาแผนปัจจุบัน แผนโบราณและการรักษาตามบ้านหลายตำรับอาจทำให้สบายขึ้นและบรรเทาอาการได้ในกรณีมีอาการไม่รุนแรง แต่ก็ยังไม่มียาป้องกันหรือรักษาโควิด 19 โดยเฉพาะ องค์การอนามัยโลกไม่แนะนำให้ทานยาเองซึ่งรวมถึงยาปฏิชีวนะต่างๆไม่ว่าจะกินเพื่อป้องกันหรือเพื่อรักษา อย่างไรก็ตาม ขณะนี้มีการทดลองทางคลินิกเพื่อทดลองยาแผนปัจจุบันและยาแผนโบราณหลายสูตร องค์การอนามัยโลกอยู่ระหว่างการประสานความพยายามต่างๆที่จะพัฒนายารักษาโควิด 19 นี้ และจะมาให้ข้อมูลข่าวสารเมื่อมีผลของการวิจัยออกมา

วิธีที่ได้ผลที่สุดที่จะป้องกันท่านและผู้อื่นจากโควิด 19 คือ

- การล้างมือบ่อยๆ และ
- เลี่ยงการเอามือมาสัมผัสตา จมูกและปาก
- ปิดปากและจมูกด้วยกระดาษทิชชูหรือข้อคอกเมื่อไอหรือจาม ทั้งกระดาษทิชชูทันทีและล้างมือให้สะอาด
- รักษาระยะห่างอย่างน้อย 1 เมตรจากผู้อื่น
- สวมหน้ากากอนามัยเมื่อไม่สามารถรักษาระยะห่างได้

หลักการและเหตุผลในการออกมาตรการควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ (COVID - 19) ในเรือนจำ

จากสถานการณ์การพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ในประเทศไทย พบผู้ป่วยยืนยันสะสม จำนวน 63,570 ราย ผู้เสียชีวิตสะสม จำนวน 188 ราย โดยมีการแพร่ระบาดเป็นวงกว้างในพื้นที่หลายจังหวัด ในส่วนของกรมราชทัณฑ์ พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ในเรือนจำและทัณฑสถาน จำนวน 19 แห่ง ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ราชทัณฑ์ จำนวน 77 ราย ผู้ต้องขัง จำนวน 578 ราย (ข้อมูล ณ วันที่ 29 เมษายน 2564) ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ในเรือนจำ ประกอบ

กับสถานการณ์การระบาดของโรคในประเทศยังไม่สงบ เรือนจำและทัณฑสถาน จึงได้งดการเยี่ยมญาติในช่องทางปกติเพื่อลดโอกาสการแพร่ระบาดของโรคในเรือนจำ และเปิดให้มีการเยี่ยมญาติผ่านทาง Application Line ในส่วนของบุคลากร ให้หลีกเลี่ยงการเข้าไปในพื้นที่เสี่ยงและพื้นที่ชุมชนที่มีผู้คนจำนวนมาก งดกิจกรรมรวมกลุ่มสังสรรค์ รับประทานอาหารและเครื่องดื่มมีเนมา ทั้งภายในและภายนอกสถานที่ราชการและพื้นที่เสี่ยง บุคลากรทุกคนต้องสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลาขณะปฏิบัติหน้าที่และในสถานที่สาธารณะอื่น ในหน่วยงานมีมาตรการคัดกรองบุคลากรก่อนเข้าไปปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำ

ในส่วนของผู้ต้องขังเข้าใหม่ ผู้ต้องขังออกศาล ผู้ต้องขังออกไปโรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ หรือผู้ต้องขังที่ออกทำงานนอกเรือนจำ ก่อนกลับเข้าในเรือนจำให้ตรวจคัดกรองวัดไข้และแยกกักตัวไว้ในห้องแยกโรคต่างหากจากผู้ต้องขังอื่นเป็นเวลา 21 วัน เพื่อสังเกตอาการ หากพบอาการผิดปกติหรือวัดอุณหภูมิได้ 37.5 องศาเซลเซียส ให้ประสานโรงพยาบาลหรือหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่เพื่อตรวจวินิจฉัย ตรวจคัดกรอง วางแผนการรักษาหรือดำเนินการด้านสาธารณสุขอื่นใดที่เหมาะสม และกรมราชทัณฑ์ ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติของเรือนจำด้านการควบคุมผู้ต้องขังเพื่อรองรับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 เพื่อให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักกัน/สถานกักขัง ถือปฏิบัติ ดังนี้

การบริหารเจ้าหน้าที่

(1) ให้งดดำเนินการภารกิจการงด้านการสนับสนุนในเรือนจำที่ยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วน เช่น งานด้านการอบรมและฝึกวิชาชีพ งานด้านการศึกษา งานจ่ายนอกเรือนจำ งานสาธารณสุขนอกเรือนจำ เป็นต้นเว้นแต่เรื่องที่เป็นนโยบายสำคัญของรัฐหรือของผู้บริหาร เพื่อจะได้สามารถจัดเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในภารกิจข้างต้น ไปปฏิบัติงานในส่วนที่มีความจำเป็นเร่งด่วน เช่น งานด้านการควบคุมผู้ต้องขัง เป็นต้น

(2) หากเรือนจำสามารถดำเนินการได้ ให้จัดเจ้าหน้าที่ของเรือนจำออกเป็นชุดและให้แต่ละชุดเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ในวันและเวลาที่แตกต่างกัน เพื่อไม่ให้เกิดการรวมตัวและลดอัตราความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส และในกรณีที่เกิดการแพร่ระบาดจะได้มีเจ้าหน้าที่ชุดอื่นที่ไม่ได้สัมผัสเชื้อเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทน ทั้งนี้ ให้ผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยในการควบคุมผู้ต้องขังเป็นหลัก

(3) ให้เจ้าหน้าที่เรือนจำทุกคนปฏิบัติต่อผู้อื่น (ไม่ว่าจะเป็นเจ้าหน้าที่ ผู้ต้องขังหรือผู้มาติดต่อราชการ) เสมือนว่าเป็นผู้ติดเชื้อ ดังนั้น จึงต้องป้องกันตัวเองให้ดี ไม่ว่าจะเป็นการสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา การล้างมือบ่อยๆ และการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)

(4) เจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่ในการควบคุมผู้ต้องขังไปดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลหรือไปเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลภายนอกเรือนจำ จะต้องเป็นเจ้าหน้าที่ชุดพิเศษที่จัดขึ้นโดยเฉพาะโดยจะต้องแยกออกและไม่ปะปนกับเจ้าหน้าที่กลุ่มอื่น และห้ามไม่ให้เข้าปฏิบัติหน้าที่ภายในเรือนจำโดยเด็ดขาด

(5) ในขณะที่พักอาศัยอยู่ที่บ้านพัก ขอความร่วมมือให้เจ้าหน้าที่แยกตัวออกจากบุคคลในครอบครัว และให้แยกของใช้ส่วนตัวไม่ให้ปะปนกับผู้อื่น

(6) ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่เดินทางเข้าไปในพื้นที่เสี่ยงหรือพื้นที่ชุมชนที่มีคนจำนวนมากและห้างสรรพสินค้ากิจกรรมรวมกลุ่ม สังสรรค์ รับประทานอาหารและเครื่องดื่มในขณะนี้

(7) ให้หมั่นทำความสะอาดบริเวณโดยรอบเรือนจำและบ้านพักเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะในบริเวณที่เป็นจุดสัมผัสรวม เช่น ราวบันได ลูกบิดประตู ก๊อกน้ำ เป็นต้น

(8) ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จนเป็นเหตุต้องมีการกักตัวเจ้าหน้าที่อื่นๆ ที่มีความเสี่ยงไปด้วยนั้น

(8.1) ให้เจ้าหน้าที่ที่มีความเสี่ยงสูงแยกไปกักตัวในสถานที่ที่จังหวัดนั้นๆ กำหนดหรือหากเป็นไปได้ เรือนจำควรจัดหาบ้านพัก/ห้องพัก/แพลตที่เป็นห้องว่างหรือสถานที่อื่นใดที่มีความเหมาะสม สำหรับกักตัวเจ้าหน้าที่ที่มีความเสี่ยงสูง เพื่อไม่ให้เจ้าหน้าที่ต้องไปสัมผัสกับบุคคลในครอบครัวและบุคคลอื่น

(8.2) ให้ประธานเขตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จัดเจ้าหน้าที่จากเรือนจำต่างๆ ภายในเขตเรือนจำละ 1-2 คน หรือตามความเหมาะสม ไปช่วยปฏิบัติหน้าที่ในเรือนจำที่ประสบเหตุ

(9) ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้อนุญาตให้เดินทางกลับภูมิลำเนาหรือเดินทางออกนอกพื้นที่ตั้งของเรือนจำดำเนินการเขียนรายงานการเดินทาง (ไทม์ไลน์) อย่างละเอียดเพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทุกครั้งให้ผู้บังคับบัญชาจัดให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ภายนอกเรือนจำ เป็นเวลา 14 วัน ไปพลางก่อน เพื่อลดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสไปสู่ผู้ต้องขัง

(10) ให้เจ้าหน้าที่ทุกคนเตรียมความพร้อมอยู่ในพื้นที่ เพื่อจะได้มีกำลังสนับสนุนหากเกิดเหตุร้ายขึ้นในเรือนจำ

(11) มอบหมายให้ผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้ช่วยงานเจ้าพนักงานเรือนจำหรืออาสาสมัคร ผู้ต้องขังในเรือนจำให้ปฏิบัติหน้าที่ตามสมควร

การบริหารพื้นที่

(1) สำหรับเรือนจำขนาดใหญ่ที่มีหลายแดน

(1.1) ควรจัดแบ่งพื้นที่ภายในเรือนจำ สำหรับใช้เป็นพื้นที่แยกขังและฝ้าสังเกตอาการของผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสูงให้เป็นสัดส่วน โดยแยกออกจากผู้ต้องขังกลุ่มอื่น และให้เจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม ฝึกอบรมตามแนวทางที่กองบริหารทางการแพทย์กำหนด

(1.2) หากมีเรือนจำชั่วคราวในสังกัดที่มีพื้นที่ห้องนอนที่เหมาะสม ก็สามารถใช้พื้นที่ดังกล่าวในการแยกขังและฝ้าสังเกตอาการของผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสูง โดยให้ผู้ต้องขังดังกล่าวอยู่ในเรือนนอนตลอดเวลาจนกว่าจะครบระยะเวลาในการฝ้าสังเกตอาการ

(2) สำหรับเรือนจำที่มีขนาดเล็กหรือเรือนจำแดนเดียว

(2.1) หากมีเรือนจำชั่วคราวในสังกัดที่มีพื้นที่ห้องนอนที่เหมาะสมก็สามารถใช้พื้นที่ของเรือนจำชั่วคราวเป็นพื้นที่ในการแยกขังและฝ้าสังเกตอาการของผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสูงได้

(2.2) หากไม่มีเรือนจำชั่วคราวในสังกัด ให้พิจารณาจัดหาพื้นที่ในเรือนจำเป็นพื้นที่ในการแยกขังและฝ้าสังเกตอาการของผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มเสี่ยง

(2.3) หากพื้นที่ในเรือนจำไม่เพียงพอ ให้ประสานไปยังสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเพื่อนำผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มเสี่ยงสูงไปกักตัวยังสถานที่ที่จังหวัดกำหนด โดยในชั้นตอนนี้ให้ดำเนินการตามขั้นตอนและวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง การส่งตัวผู้ต้องขังออกไปรักษาตัวนอกเรือนจำ พ.ศ.2563 และอาจจะประสานกรมคุมประพฤติในการติดต่อกรณีอิเล็กทรอนิกส์ (EM) ในการควบคุมตัว เพื่อแบ่งเบาภาระเจ้าหน้าที่ด้วยก็ได้

การบริหารผู้ต้องขัง

1.ให้ผู้ต้องขังสวมใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา ล้างมือบ่อยๆ ด้วยสบู่หรือเจล แอลกอฮอล์ แยกของใช้ส่วนตัวไม่ให้ปะปนกับผู้ต้องขังอื่น และเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)เท่าที่สามารถทำได้

2.ให้งดการติดต่อสื่อสารระหว่างแดนของผู้ต้องขัง เพื่อลดอัตราความเสี่ยงในการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส

3.ให้แยกห้องนอนของผู้ช่วยเหลือเจ้าพนักงานเรือนจำ ผู้ช่วยงานเจ้าพนักงานเรือนจำ หรืออาสาสมัครในเรือนจำที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการรับตัวผู้ต้องขัง/ผู้ต้องกักขังเข้าใหม่/ผู้ต้องขังป่วยหรือการตรวจค้น ไม่ให้ปะปนกับผู้ต้องขังกลุ่มอื่น

4.ให้ผู้ต้องขังหมั่นสังเกตอาการของตนเอง หากมีอาการไอ เจ็บคอ มีน้ำมูก หายใจเหนื่อยหอบ จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส ให้แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุม เพื่อเข้ารับการตรวจคัดกรองจาก สถานพยาบาลและแยกขังเพื่อสังเกตอาการโดยทันที

การใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์

1.ให้เรือนจำพิจารณานำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินการกิจของเรือนจำให้มากขึ้น เช่น ระบบการฝากขังทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference) กับศาล การเยี่ยมญาติทางไกลหรือการเยี่ยมญาติผ่านแอปพลิเคชันไลน์

2.การพบทนายและพนักงานสอบสวนผ่านทาง แอปพลิเคชันไลน์การซื้อขายผ่านทางแอปพลิเคชันไลน์ รวมถึงการใช้ระบบการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) ระหว่าง เรือนจำกับโรงพยาบาลภายนอกในการดูแลผู้ต้องขังป่วย เป็นต้น

3.ให้เรือนจำส่งเสริมให้มีการฝากเงินผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของธนาคารพาณิชย์เพื่อที่ญาติ จะได้ไม่ต้องเดินทางมาฝากเงินที่หน้าเรือนจำ

4.ให้เรือนจำพิจารณาใช้สื่อสังคมออนไลน์ เช่น แอปพลิเคชันไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้นเพื่อเพิ่มช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างเรือนจำกับญาติผู้ต้องขังและลดปริมาณการเดินทางมาติดต่อที่เรือนจำของญาติผู้ต้องขัง

5.ให้เรือนจำพิจารณาใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ช่วยในการควบคุมผู้ต้องขังภายนอกเรือนจำ เช่น การควบคุมผู้ต้องขังไปโรงบาลเพื่อหลีกเลี่ยงการติดเชื่อจากผู้ต้องขังหรือบุคคลภายนอก

การบริหารเรือนจำ

1. ให้เรือนจำถือปฏิบัติตามมาตรการที่ศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) และกรมราชทัณฑ์กำหนด โดยเคร่งครัด
2. ให้เรือนจำดำเนินการให้ความรู้และข้อมูลที่ถูกต้อง พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจแก่ผู้ต้องขังและญาติ เพื่อผ่อนคลายความเครียดและลดความวิตกกังวล
3. ให้เรือนจำประชาสัมพันธ์ให้ญาติผู้ต้องขังงดการเดินทางมาติดต่อบุคลากรที่เรือนจำ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรค ในกรณีที่ญาติต้องการติดต่อสอบถามข้อมูลต่างๆ ให้ติดต่อผ่านช่องทางการสื่อสารที่ทางเรือนจำกำหนด สำหรับการจัดส่งเอกสารเพื่อดำเนินการทางด้านทัณฑปฏิบัติแก่ผู้ต้องขัง เช่นการพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษจำคุก ให้ญาติผู้ต้องขังพิจารณา ดำเนินการจัดส่งเอกสารทางไปรษณีย์ หรือช่องทางอื่น แทนการมาติดต่อส่งเอกสารที่เรือนจำ ทั้งนี้ เพื่อลดปริมาณการเดินทางมาติดต่อที่เรือนจำของญาติผู้ต้องขังในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรค

บทสรุป

การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ในประเทศไทย ที่ผ่านมามีต้องยอมรับและให้กำลังใจในการทำงานของบุคลากรด้านสาธารณสุข ที่สามารถควบคุมโรคไม่ให้ขยายเป็นวงกว้าง หรือถึงแม้บางสถานการณ์การระบาดจะเป็นวงกว้างบ้างแต่ก็ยังสามารถควบคุมและจำกัดการแพร่ระบาดของโรคได้ ในเรือนจำและทัณฑสถานก็เช่นเดียวกัน เมื่อมีกรณีผู้ต้องขังหรือเจ้าหน้าที่ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ทีมงานเจ้าหน้าที่ด้านสาธารณสุขก็จะให้การช่วยเหลือโดยเร่งด่วน แยกตัวผู้ติดเชื้อไปตรวจรักษาที่โรงพยาบาล รวมทั้งแยกกักตัวผู้สัมผัสโรคหรือผู้มีความเสี่ยงสูงไปกักตัวและตรวจหาเชื้อ โดยในเรือนจำและทัณฑสถานได้จัดให้มีโรงพยาบาลสนามเพื่อกักตัวผู้ต้องขังที่มีความเสี่ยงในการติดเชื้อ ซึ่งโรงพยาบาลสนามในเรือนจำและทัณฑสถานดังกล่าว ได้ผ่านการตรวจแนะนำจากโรงพยาบาลจังหวัดหรือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป็นไปตามมาตรฐานด้านการแพทย์ สรุปการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ในเรือนจำหรือภายนอกเรือนจำที่ดีที่สุดคือการปฏิบัติตามมาตรการการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID - 19 ของกระทรวงสาธารณสุข ล้างมือบ่อยๆ ให้สะอาดด้วยแอลกอฮอล์เจลหรือด้วยน้ำ และสปู่ รักษาระยะอย่างน้อย 1 - 2 เมตร จากผู้อื่น สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา หลีกเลียง

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 84 การเข้าไปพื้นที่ที่มีผู้คนหนาแน่นหรือการระบายอากาศไม่ดี หลีกเลี่ยงการเอามือจับขี้ตา จมูก และปาก เพราะมือไปสัมผัสสิ่งอะไรมาหลายอย่างและอาจไปสัมผัสเชื้อโรคมารอบบ้านและแยกตัวเองถึงแม้จะมีอาการเพียงเล็กน้อย เช่น ไอ ปวดศีรษะ ไข้ จนกว่าจะหาย หากมีอาการไข้ และ/หรือไอร่วมกับอาการหายใจลำบาก/ติดขัด ควรปรึกษาแพทย์ทันที

เอกสารอ้างอิง

<https://www.m->

[culture.go.th/singburi/article_attach/article_fileattach_20200828153517.pdf](https://www.m-culture.go.th/singburi/article_attach/article_fileattach_20200828153517.pdf)

[https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-](https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-19)

[19](https://www.who.int/thailand/emergencies/novel-coronavirus-2019/q-a-on-covid-19) Coronavirus disease (COVID-19) questions and answers

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม เรื่อง แนวทางในการปฏิบัติของเรือนจำด้านการควบคุมผู้ต้องขัง เพื่อรองรับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 23 เมษายน 2564

ทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21

The Essential Work Skills Of The 21st Century.

วิชญา น้อยมาลา¹

Witchaya Noimala

บทคัดย่อ

การก้าวผ่านจาก โลกปฏิวัติอุตสาหกรรมยุคเก่าไปสู่โลกดิจิทัล ทำให้ความต้องการของตลาดแรงงานเปลี่ยนไป ทักษะต่าง ๆ ที่เป็นการทำซ้ำ ๆ (routine-work) ไม่เพียงพออีกต่อไป เพราะคอมพิวเตอร์สามารถทำแทนได้ ปัจจุบันเรากำลังอยู่ในศตวรรษที่ 21 ทุกศตวรรษจะมีการเปลี่ยนแปลงและสิ่งใหม่ ๆ เกิดขึ้นอยู่เสมอ ทุกคนที่อาศัยอยู่ในโลกนี้ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นไม่ได้ แต่ทุกคนสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้ การรับมือที่ดีที่สุดสำหรับการเปลี่ยนแปลงคือการปรับตัวให้ทันและไม่เกิดผลกระทบกับตนเองหรือเกิดผลกระทบน้อยที่สุดในศตวรรษที่ 21 นี้ จะนำทุกคนไปสู่สังคมแบบใหม่คือ “สังคมความรู้” ทุกคนจะได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันอย่างมากมาจากการเล่นโทรศัพท์มือถือ จากการพูดคุยกับบุคคลในแอปพลิเคชันสนทนา และจากแหล่งต่าง ๆ ทำให้มีการส่งต่อข้อมูล ข่าวสาร ความรู้อย่างรวดเร็ว ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ในทุกมิติ และวงการอุตสาหกรรมก็เป็นอีกหนึ่งในภาคส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 นี้ หรือที่เรียกว่า “การปฏิวัติอุตสาหกรรม” หากเราย้อนดูในอดีตการปฏิวัติที่ผ่านมา การปฏิวัติครั้งแรกห่างจากโลกที่เราอยู่ในปัจจุบัน 250 ปี การปฏิวัติครั้งที่สองห่างจากปัจจุบัน 150 ปี การปฏิวัติครั้งล่าสุดห่างจากจุดที่เราอยู่ ณ ตรงนี้ 50 ปี หากนับระยะเวลาของแต่ละช่วงแล้ว โลกกำลังหมุนเร็วขึ้นแบบทวีคูณ ไม่ใช่เป็นการเดินแบบเส้นตรงอย่างที่ผ่านมา ในบทความนี้จะนำเสนอทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) ทักษะการอ่านออกเขียนได้ (Literacy skills) และทักษะชีวิต (Life skills) เพื่อเตรียมพร้อมรองรับการเปลี่ยนแปลงที่รวมเร็ว นอกจากนี้

---

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

จะใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานแล้ว ทักษะต่าง ๆ ยังเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตเพื่อไม่ให้การเปลี่ยนแปลงเกิดผลกระทบกับตัวเราหรือเกิดผลกระทบน้อยที่สุด

คำสำคัญ: ทักษะจำเป็น, การทำงาน, ศตวรรษที่ 21

Abstract

Moving from the world to the old times into the reading world, the demands of the labor market have changed. Repetitive skills are no longer enough because computers can do that instead. Now we are in the 21st century, every century is always changing and new things happen. Everyone who lives in this world cannot refuse the change that has taken place. But everyone can handle with the changes that come. The best handling for change is to be adaptable and not have the least self-impact or minimal impact. In the 21st century, this will lead everyone to a new society that call "Knowledge Society". Everyone can get a lot of information in everyday life from playing with a mobile phone. From talking to people in chat applications and from various sources. That cause transformation of information has fast and effect human behavior in any dimensions. And industrial is one of those sectors that have changed in the 21st century that we call "Industrial Revolution". If we look back at the past, The first industrial revolution is 250 years away from which we are today, the second industrial revolution is 150 years from the present, And the last industrial revolution is 50 years away from where we are here. The world is spinning exponentially faster. It is not a straight line like in the past. In this article, we will present the essential work skills of the 21st century, including learning skills, literacy skills, and life skills to prepare for speedy change. In addition to being used to improve work efficiency, skills are also fundamental to our lives so that changes do not affect us or have the slightest impact.

Keywords: Essential skills, work, 21st century

บทนำ

ปัจจุบันเรากำลังอยู่ในศตวรรษที่ 21 โลกได้เข้าสู่สังคมที่เรียกว่า “สังคมความรู้” ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นทุกวันและเราสามารถรับความรู้ได้จากหลายช่องทางและได้รับอย่างรวดเร็ว คนเก่ง เก่ง เรียนเก่ง จำเก่ง ไม่ใช่ตัวเลือกที่ดีที่สุดอีกแล้ว แต่คนที่พร้อมจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ คือคนที่สังคมโลกต้องการ ศตวรรษที่ 21 เป็นโลกของเทคโนโลยีและนวัตกรรม เครื่องจักรและหุ่นยนต์ ถูกนำเข้ามาใช้งานทดแทนแรงงานคน เพราะฉะนั้นเราควรมีทักษะบางอย่างที่เครื่องจักรหรือหุ่นยนต์ ทำแทนไม่ได้ เช่น ทักษะการคิดแบบผู้เชี่ยวชาญและการสื่อสารที่ซับซ้อน ซึ่งจะมีโอกาสมากกว่าคนอื่น เพราะทักษะขั้นสูงเหล่านี้เครื่องจักรไม่สามารถทำแทนได้ เรากำลังเผชิญกับปัญหาระดับโลก เช่น วิกฤตการเงินโลก ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเรื่องโรควัยไข้เจ็บ เราจะต้องเตรียมพร้อมเพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและปัญหาระดับโลกเหล่านี้ ศตวรรษนี้เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นในโลก ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรต่อไป หากเราย้อนดูในอดีตการปฏิวัติที่ผ่านมา การปฏิวัติครั้งแรกห่างจากโลกที่เราอยู่ในปัจจุบัน 250 ปี การปฏิวัติครั้งที่สองห่างจากปัจจุบัน 150 ปี การปฏิวัติครั้งล่าสุดห่างจากจุดที่เราอยู่ ณ ตรงนี้ 50 ปี หากนับระยะเวลาของแต่ละช่วงแล้ว โลกกำลังหมุนเร็วขึ้นแบบทวีคูณ ไม่ใช่เป็นการเดินแบบเส้นตรงอย่างที่ผ่านมา

ในขณะที่เทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วโลกของการทำงานก็เช่นกัน ทุกๆปีจะมีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทักษะหรืออุปกรณ์ใหม่ ๆ กำลังพยายามศึกษาเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยีและทักษะใหม่ ๆ ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่องนี้ทำให้ผู้คนรู้สึกว้าวมั่น และทุกคนก็ไม่สามารถคาดเดาได้ถึงเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างแม่นยำ แต่ทุกคนสามารถเตรียมพร้อมสำหรับอาชีพได้โดยมุ่งเน้นไปที่ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นที่นำเสนอในบทความนี้ ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะที่ทุกคนสามารถฝึกฝน เรียนรู้ และส่งต่อกันได้ แม้ว่าโปรแกรมหรือเครื่องมือที่ทุกคนใช้ในการทำงานมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปในอีกยี่สิบปีหรือห้าสิบข้างหน้า แต่ทักษะเหล่านี้จะคงอยู่ไปตลอดชีวิต

ความหมายของศตวรรษที่ 21 และความหมายของทักษะ

ปัจจุบันเรากำลังอยู่ในศตวรรษที่ 21 โลกได้เข้าสู่สังคมที่เรียกว่า “สังคมความรู้” ความรู้ใหม่ๆ เกิดขึ้นทุกวันและเราสามารถรับความรู้ได้จากหลายช่องทางและได้รับอย่างรวดเร็ว คนเก่ง เก่ง เรียนเก่ง จำเก่ง ไม่ใช่ตัวเลือกที่ดีที่สุดอีกแล้ว แต่คนที่พร้อมจะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ คือคนที่สังคมโลกต้องการ

ศตวรรษที่ 21 เป็นโลกของเทคโนโลยีและนวัตกรรม เครื่องจักรและหุ่นยนต์ ถูกนำเข้ามาใช้งานทดแทนแรงงานคน เพราะฉะนั้นเราควรมีทักษะบางอย่างที่เครื่องจักรหรือหุ่นยนต์ทำแทนไม่ได้ เช่น ทักษะการคิดแบบผู้เชี่ยวชาญและการสื่อสารที่ซับซ้อน ซึ่งจะมีโอกาสมากกว่าคนอื่น เพราะทักษะขั้นสูงเหล่านี้เครื่องจักรไม่สามารถทำแทนได้ เรากำลังเผชิญกับปัญหาระดับโลก เช่น วิกฤตการเงินโลก ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ เราจะต้องเตรียมพร้อมเพื่อให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและปัญหาระดับโลกเหล่านี้

ศตวรรษนี้เป็นยุคของการเปลี่ยนแปลง ความเปลี่ยนแปลงหลายอย่างเกิดขึ้นในโลก ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและยากที่จะคาดเดาได้ว่าจะเกิดอะไรต่อไป

ราชบัณฑิตยสถาน (2542) ได้ให้ความหมายของ ทักษะ หมายถึง ความชำนาญ ซึ่งมาจากคำภาษาอังกฤษว่า skill

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา (2558) พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยได้ขยายความหมาย ของคำว่า ทักษะ (skill) ว่าหมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถในการกระทำ หรือการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะด้านร่างกาย สติปัญญา หรือสังคม ที่เกิดขึ้นจากการฝึกฝน หรือการกระทำบ่อย ๆ

สรุปได้ว่า ทักษะ หมายถึง ความชัดเจนหรือความสามารถของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นทักษะทางด้านร่างกาย สติปัญญาและสังคม เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้ การฝึกฝน การทำงานร่วมกับผู้อื่น

ดังนั้นทักษะในศตวรรษที่ 21 คือ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความสามารถกว้าง ๆ ที่จำเป็นในการประสบความสำเร็จในสังคมสมัยใหม่ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมากลุ่มนักการศึกษานักวิชาการ และหน่วยงานของรัฐได้เตรียมพร้อมและส่งเสริมทักษะพื้นฐานเหล่านี้ เพื่อเตรียม

บุคลากรให้พร้อมสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้น ในขณะที่เราอาจเห็นความแตกต่างเล็กน้อยใน การอธิบายและกำหนดทักษะในศตวรรษที่ 21 จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) : ทักษะที่ใช้ในการประมวลผลและสื่อสารข้อมูล ซึ่งรวมถึงความคิดสร้างสรรค์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์การทำงานร่วมกันและการสื่อสาร
2. ทักษะการอ่านออกเขียนได้ (Literacy skills) : เป็นทักษะที่ใช้ในการพัฒนานักวิจัย และนักคิดที่มีความรู้และรอบรู้ ซึ่งรวมถึงการรู้สารสนเทศการรู้เท่าทันสื่อการรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งทั้งหมดนี้มุ่งเน้นไปที่ความสามารถของคุณในการประเมินและประมวลผลข้อมูลใหม่โดยเฉพาะ ข้อมูลที่พบทางออนไลน์
3. ทักษะชีวิต (Life skills) : ทักษะที่จำเป็นเพื่อสร้างความรอบรู้ที่สามารถเจริญเติบโต ได้ทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน ซึ่งรวมถึงความสามารถในการปรับตัว ความเป็นผู้นำ ความคิดริเริ่ม ประสิทธิภาพ และทักษะทางสังคม

แนวคิดทักษะจำเป็นของการทำงานในศตวรรษที่ 21

Praornpit Katchwattana (2561) ได้เขียนบทความ “อยากเป็นคนคุณภาพของศตวรรษที่ 21 ต้องปรับตัวด้วย ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21” โดยได้นำเสนอทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

หากคนทำงานในยุคนี้ต้องการอยู่รอดท่ามกลางการรุกคืบเข้ามาของเครื่องจักรกลสมัยใหม่ หุ่นยนต์และปัญญาประดิษฐ์ หรือ AI การปรับตัวและเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นับเป็นเรื่องเร่งด่วน ที่ทุกคนต้องตระหนักและต้องเสริมสร้างเพื่อเติมเต็มความสามารถศักยภาพ ในสายงานของตัวเองให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้นั้นคือวิถีที่คนทำงานทั่วไปจำเป็นต้องปรับตัว ทว่า สำหรับกลุ่มคนส่วนใหญ่ในสังคม ทุกเพศ ทุกวัย การกระตุ้นให้ตระหนักถึงการเสริมสร้าง ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 นั้น ไม่ใช่เรื่องง่าย ต้องศึกษาหาช่องทางที่เหมาะสมและเครื่องมือที่ทรงพลังในการให้ความรู้และติดตั้งทักษะด้านนี้ให้คนส่วนใหญ่ให้ได้

แต่อย่างไรก็ตาม ต้องยอมรับว่าโจทย์ความท้าทายที่ทั่วโลกกำลังเผชิญในสถานการณ์นี้คือ แล้วจะทำอย่างไรถึงจะปิดช่องว่างที่เกิดขึ้นจากความเปลี่ยนแปลงในยุค Disrupted Technology ให้ได้อย่างทันการณ์ เพราะหากอ้างอิงตามผลการสำรวจของ บริษัทยักษ์ใหญ่ระดับโลก McKinsey และ PWC ซึ่งออกมาคาดการณ์ว่าในศตวรรษหน้านี้ จะมีตำแหน่งงานกว่า 30-

50 เปอร์เซ็นต์ ที่จะโดนแทนที่ด้วยหุ่นยนต์ และ AI ซึ่งถ้าเป็นดังคำพยากรณ์นี้จริงๆ คำถามที่เกิดขึ้นตามมา นั่นคือ แล้วทักษะอะไรของมนุษย์ที่แตกต่างกับหุ่นยนต์? เมื่อได้คำตอบแล้ว ก็ต้องมาคิดกันต่อว่า มีวิธีใดที่จะเสริมสร้างทักษะนั้นให้โดดเด่นและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ที่ผ่านมามีมีการคิดค้นองค์ความรู้ใหม่ที่จะช่วยปฏิวัติวิธีการศึกษาเรียนรู้เพื่อสร้างคนสำหรับทศวรรษที่ 21 ซึ่งควรมุ่งเน้นไปที่การบ่มเพาะทักษะ Soft skill มากกว่าทักษะที่อาศัยแค่ความสามารถในการท่องจำ หรือทำแบบเดิมซ้ำๆ ซึ่งเสี่ยงต่อการถูกแทนที่โดยเครื่องจักรและหุ่นยนต์

โดย The World Economic Forum เคยตีพิมพ์บทความให้ความรู้เรื่อง ทักษะ 10 ด้าน ที่ควรค่าแก่การส่งเสริมเพื่อตอบสนองการพัฒนาในยุคการปฏิวัติอุตสาหกรรม ครั้งที่ 4 ซึ่งจากการวิเคราะห์ ทักษะทั้ง 10 ด้านนั้น ก็พบว่า สามารถนำมาถอดสมการและสรุปอยู่ในกรอบของหลัก 4Cs ซึ่งนั่นก็คือ การคิดในเชิงวิเคราะห์(Critical thinking) ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) การสื่อสาร (Communication) ความร่วมมือ(Collaboration)

Kirsten Slyter (2562) ได้นำเสนอทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

ในขณะที่เทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วโลกของการทำงานก็เช่นกัน ทุก ๆ ปีจะมีผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีทักษะหรืออุปกรณ์ใหม่ ๆ กำลังพยายามอย่างหนักเพื่อให้เกิดความเชี่ยวชาญ เทคโนโลยีและทักษะใหม่ ๆ ที่หลั่งไหลเข้ามาอย่างต่อเนื่องนี้ทำให้รู้สึกว่ามีวินตามทัน และคาดเดาได้ยากถึงเทคโนโลยีที่ยังไม่มีในตลาด แต่ทุกคนสามารถเตรียมพร้อมสำหรับความสำเร็จในอนาคตได้โดยมุ่งเน้นไปที่ทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในช่วงเวลาที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ สิ่งที่บางคนเรียกว่า "ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21" ทักษะเหล่านี้เป็นทักษะพื้นฐานที่สามารถพัฒนาและเปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการทำงานต่าง ๆ

แม้ว่าซอฟต์แวร์หรือเครื่องมือที่ใช้ในการทำงานมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนไปในอีกยี่สิบหรือห้าสิบปีข้างหน้า แต่ทักษะพื้นฐานเหล่านี้เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องพัฒนา และจะคงอยู่ไปตลอดชีวิต

9 ทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 สำหรับทุกอาชีพ

ทักษะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ 1. ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) 2. ทักษะการอ่านออกเขียนได้ (Literacy skills) และ 3. ทักษะชีวิต (Life skills) เห็นได้ชัดว่าทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถครอบคลุมพื้นฐานได้มากมายและควร

ค่าแก่การพัฒนาอย่างยิ่ง ซึ่งทักษะต่าง ๆ ที่นำเสนอนี้ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านอาชีพ เพื่อระบุสิ่งที่พนักงานเชื่อว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับพนักงานในปัจจุบัน

1. ความคิดสร้างสรรค์ (Creativity)

ความคิดสร้างสรรค์เป็นกุญแจสำคัญสำหรับอุตสาหกรรมและตำแหน่งต่าง ๆ ในศตวรรษที่ 21 บริษัท หรืออุตสาหกรรมใด ๆ ที่ต้องการนวัตกรรมควรค้นหาพนักงานที่มีความคิดสร้างสรรค์มากมาย ความสามารถในการคิดนอกกรอบช่วยให้ บริษัทต่าง ๆ สามารถปรับตัวเข้ากับตลาดที่เปลี่ยนแปลงและค้นหาวិธีการใหม่ ๆ ในการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ หากพนักงานรู้สึกติดขัดเมื่อต้องระดมความคิดหรือแก้ปัญหาไม่ต้องกังวลเพราะความคิดสร้างสรรค์สามารถปลุกฝังได้ การติดตามข่าวสารและแนวโน้มในอุตสาหกรรมของทุกคน อยู่เสมอจะทำให้ความคิดสร้างสรรค์ของคุณไหลเวียนได้

2. การคิดเชิงวิเคราะห์ (Critical thinking)

การคิดเชิงวิเคราะห์เป็นกุญแจสำคัญสำหรับพนักงานที่จะได้ข้อสรุปที่มีเหตุและมีผล ทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ที่ได้รับการพัฒนามาอย่างดีช่วยให้เราวิเคราะห์สถานการณ์ ซึ่งนำนักตัวเลือกต่าง ๆ และระบุผลลัพธ์ที่เป็นไปได้ของการตัดสินใจในเรื่องนั้น ๆ ความสามารถนี้จึงมีคุณค่าในชีวิตอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และนายจ้างก็ต้องการพนักงานที่มีความคิดลွ่งหน้ามากพอที่จะคาดการณ์และวางแผนสำหรับปัญหาในอนาคตก่อนที่จะเกิดขึ้นด้วย เช่นเดียวกับทักษะอื่น ๆ การคิดเชิงวิเคราะห์สามารถขัดเกลาผ่านการฝึกฝน ตัวอย่างเช่นหากพนักงานต้องต่อแถวยาว ๆ ที่ร้านขายของชำแม้ว่าสถานการณ์จะเป็นอย่างไร สาเหตุหลักของความล่าช้าคืออะไร จะช่วยอะไรได้บ้าง เป็นต้น การแก้ปัญหานี้อาจใช้ได้กับพื้นที่อื่น ๆ ด้วยก็ได้ เพียงแค่ใช้ความคิดในการประเมินและการแก้ปัญหาก็สามารถช่วยปรับแต่งความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของพนักงานได้แล้ว

3. การทำงานร่วมกัน (Collaboration)

การทำงานร่วมกันเป็นอีกหนึ่งทักษะการเรียนรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะมิบทบาทสำคัญในอาชีพไม่ว่าจะทำงานในตำแหน่งใดก็ตาม การทำงานร่วมกันหมายถึงการเต็มใจรับฟังเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมกัน พนักงานสมัยใหม่เต็มไปด้วยพนักงานที่มีทักษะและความรู้เฉพาะทาง ไม่ได้หมายความว่าต้องทำงานได้ทุกอย่าง แต่จะต้องสามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องแสดงให้เห็นถึง

ความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ในช่วงเริ่มต้นอาชีพการงาน วิธีที่จะพัฒนาความสัมพันธ์ในองค์กรคือการทำงานอาสาสมัครร่วมกันในรูปแบบแบ่งกลุ่มที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ และงานนั้นจะต้องเป็นงานที่ทุกคนร่วมมือกันจึงจะเกิดผลสำเร็จสูงสุด

4. การสื่อสาร (Communication)

การสื่อสารอาจเป็นทักษะที่เหมาะสมกับบางคนเท่านั้น แต่ก็เป็นทักษะที่มีประสิทธิภาพก็เป็นสิ่งสำคัญมากอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่มีประโยชน์ในระดับสากล และความสามารถในการสื่อสารยังมีความจำเป็นกับทุกแง่มุมของชีวิต ความรู้และทักษะทางเทคนิคทั้งหมดในโลกนั้นจะไม่มีค่า หากไม่สามารถสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจประเด็นที่ต้องการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีที่เหมาะสม

5. การรู้ข้อมูลสารสนเทศ (Information literacy)

ไม่ว่าจะทำวิจัยเพื่อทำรายงานที่โรงเรียนหรือทำรายงานหรือนำเสนอในที่ทำงาน การรู้ข้อมูลสารสนเทศเป็นสิ่งสำคัญ การรู้ข้อมูลสารสนเทศเป็นทักษะพื้นฐานของการรู้เท่าทันสื่อ พนักงานที่มีทักษะนี้จะสามารถแยกข้อเท็จจริงออกจากข้อมูลทั้งหมดได้โดยการตีความข้อเท็จจริงและข้อมูลดิบที่พบ

6. ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)

ตำแหน่งงานมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว พนักงานที่ปรับตัวได้ มีความยืดหยุ่นในหลาย ๆ ด้าน จะสามารถทำงานได้ทั้งจากระยะไกลหรือในสำนักงานได้ทั้งแบบอิสระและแบบเป็นทีม มีใจจดจ่อ สนใจในแนวคิดใหม่ ๆ และยินดีที่จะทำงานใหม่ ๆ การพัฒนาความสามารถในการปรับตัวทำได้โดยการพยายามออกจากจุดเดิมของชีวิตและการทดลองทำสิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ทดลองทำงานอดิเรกใหม่ ๆ หรือติดตามเพื่อนร่วมงานในแต่ละวันเพื่อดูว่าเพื่อนร่วมงานทำอะไรหรือเข้าร่วมการประชุมที่เน้นหัวข้อใหม่ที่เรายังไม่มีความรู้

7. ความเป็นผู้นำ (Leadership)

ในความคิดแบบสมัยเก่าจะนิยมนิยามความเป็นผู้นำว่ามีไว้สำหรับผู้จัดการเท่านั้น แต่ในยุคปัจจุบันนั้นความเป็นผู้นำเป็นทักษะที่ทุกคนต้องมีในขณะทำงานงานระดับเริ่มต้น ทักษะนี้จะสามารถนำไปสู่โอกาสที่มากขึ้นในอนาคต เนื่องจากความเป็นผู้นำเกี่ยวข้องกับลักษณะอื่น ๆ อีกมากมายรวมถึงความอ่อนน้อมถ่อมตน ความเด็ดขาด และความสามารถในการบริหารการทำงาน เพื่อพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำโดยรวมอาจดูคลุมเครือหรือมีรายละเอียดหลายอย่างให้ศึกษา แต่

ประสบการณ์จะเป็นสิ่งที่ดีที่สุดที่จะฝึกความเป็นผู้นำ การพัฒนาความเป็นผู้นำนั้นทำได้ง่ายมาก เช่น การสมัครเป็นผู้นำในการทำโครงการต่าง ๆ หรือการนำผู้อื่นในการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นต้น

8. ทักษะทางสังคม (Social skills)

ทักษะทางสังคมมีหลายรูปแบบ และแตกต่างกันออกไปในแต่ละสังคม แม้ว่าทักษะทางสังคมอาจเปลี่ยนแปลงไปขึ้นอยู่กับอายุกับใครหรือสังคมแบบใด การตระหนักรู้และควบคุมตนเองในการทำความเข้าใจ และจัดการตนเองรวมถึงค่านิยม แรงจูงใจ และแรงกดดัน สิ่งนี้จะส่งผลต่อทักษะทางสังคม การสร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน การขอความคิดเห็นเพิ่มเติมจากหัวหน้าและเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับพฤติกรรมของตนเอง หรือจัดบันทึกประจำวัน สิ่งเหล่านี้จะช่วยเพิ่มทักษะทางสังคมของตนเองได้

นอกจากนี้ การเอาใจใส่ในการสนทนาก็ถือเป็นทักษะทางสังคมอีกอย่างหนึ่ง สามารถช่วยให้เป็นผู้ฟังที่ดีและเป็นเพื่อนร่วมงานที่ดีได้ และหากสามารถเชื่อมโยงกับปัญหาหรือความทุกข์ของผู้สนทนาหรือเพื่อนร่วมงาน อาจแนะนำวิธีแก้ปัญหาที่ดีกว่าได้จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมากขึ้น

9. ผลผลิต (Productivity)

การทำงานในยุคปัจจุบันจะเน้นที่ผลผลิตของงานมากกว่าขั้นตอนการทำงาน ด้วยความเชื่อที่ว่าทุกคนล้วนมีวิธีการไปสู่ความสำเร็จแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล เนื่องจากข้อจำกัดในการทำงานของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง นอกจากการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและการไปสู่ความสำเร็จด้วยตนเองแล้ว การเรียนรู้และพัฒนาขั้นตอนการทำงานของผู้ที่สำเร็จแล้วเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่จะช่วยให้ไปถึงผลผลิตได้เร็วและมีประสิทธิภาพเช่นกัน

นอกจากนี้สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum : WEF) (2558) ได้เสนอทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ไว้ดังนี้

ในการเติบโตของเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ปัจจุบันคนงานจำเป็นต้องมีการผสมผสานระหว่างทักษะที่แตกต่างจากในอดีต นอกเหนือจากทักษะพื้นฐาน เช่น การรู้หนังสือและการคำนวณแล้ว องค์กรยังต้องการความสามารถเช่น การทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ การแก้ปัญหา และคุณสมบัติเฉพาะตัว เช่น ความพากเพียร ความอยากรู้อยากเห็น และความคิดริเริ่ม เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงในตลาดแรงงานทำให้ทุกคนจำเป็นต้องมีทักษะเหล่านี้มากขึ้น ไม่ใช่เพียงบางส่วนเท่านั้น ในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกเศรษฐกิจดำเนินไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมและการทำงานร่วมกัน งานแต่ละงานจะมีความต้องการความเชี่ยวชาญมากขึ้นเรื่อย ๆ ในการแก้ปัญหาที่ไม่มีโครงสร้างและการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้เทคโนโลยียังเข้ามาแทนที่การใช้แรงงานคนมากขึ้นเรื่อย ๆ และถูกผสมเข้าไปในชีวิต และการทำงานส่วนใหญ่ ในช่วง 50 ปีที่ผ่านมาเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นเพียงตัวอย่างหนึ่งในหลายประเทศที่พัฒนาแล้ว ได้เห็นการลดลงอย่างต่อเนื่องของงานที่เกี่ยวกับความรู้และทักษะ ความรู้ความเข้าใจแต่เพิ่มขึ้นในทักษะการวิเคราะห์ และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพิ่มขึ้นตามลำดับ

จากการสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการของตลาดแรงงาน รวมทั้งแนวโน้มของเทคโนโลยีในองค์กรใหญ่ๆทั่วโลก ผลการศึกษาได้สรุปทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ออกมาเป็น 16 ทักษะ โดยสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ดังนี้

1. Foundational Literacies กลุ่มทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต้องใช้ใน ‘การปฏิสัมพันธ์กับบริบทที่แตกต่างกัน’ ซึ่งแปลง่าย ๆ ก็คือ ‘อยู่ที่ไหนแล้วต้องใช้อะไรบ้าง’ นั่นเอง เพราะเทคโนโลยีและความรู้ใหม่ๆได้ก่อให้เกิดบริบทการใช้ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งทักษะเหล่านี้ได้แก่ การใช้ภาษา (Literacy) การคำนวณ (Numeracy) การใช้เทคโนโลยี (ICT Literacy) การใช้วิทยาศาสตร์กับสิ่งรอบตัว (Scientific Literacy) การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม (Cultural & Civic Literacy) หรือแม้กระทั่ง การจัดการด้านการเงิน (Financial Literacy) ที่รวมไปถึง วิธีการเป็นผู้ประกอบการ หรือ entrepreneurship ก็นับเป็นทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น คนหนึ่งคนจะต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีรอบตัวให้เป็นประโยชน์ได้ (ICT Literacy) เพราะการหาความรู้ในปัจจุบันมักทำผ่านโลกดิจิทัล เช่น การค้นคว้าข้อมูลผ่าน google หรือ การที่คนหนึ่งคนจะใช้ชีวิตอย่างมีความสุขในโลกปัจจุบันได้ คือ การได้ทำสิ่งที่เขารักและหาเลี้ยงตัวเองได้อย่างมั่นคงด้วย ซึ่งจำเป็นต้องใช้ทักษะการจัดการด้านการเงิน (Financial Literacy) เป็นต้น

2. Competencies กลุ่มทักษะที่ต้องนำมาใช้ใน ‘การจัดการกับปัญหา’ หรือความท้าทายที่ต้องเจอในชีวิต ซึ่งความท้าทายเหล่านั้นจะมีความซับซ้อนขึ้น เมื่อเทียบกับความท้าทายในโลกเก่า โดยกลุ่มทักษะนี้จะเป็นทักษะสำคัญที่ใช้ร่วมกันในการวิเคราะห์ปัญหาให้ถูกจุด (Critical

Thinking) สร้างวิธีการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ (Creativity) รวมทั้งสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication & Collaboration) เพื่อแก้ปัญหานั้นให้ได้ กลุ่มทักษะนี้มักถูกเรียกย่อๆ ว่า '4C' จัดได้ว่าเป็นทักษะหลักที่ทำให้มนุษย์เราเหนือกว่าคอมพิวเตอร์ หรือพูดง่าย ๆ ก็คือ เป็นสิ่งที่คอมพิวเตอร์ยังทำไม่ได้ในเร็ว ๆ นี้ นั่นเอง ยกตัวอย่างเช่น จะทำอย่างไรให้มีน้ำดื่มที่สะอาด ถูก และเพียงพอสำหรับคนทั้งโลก หรือ การหาพลังงานทางเลือกแบบใหม่ที่ยังไม่เคยมีอยู่ ซึ่งปัญหาเหล่านี้มีความซับซ้อน ปังจัย และข้อจำกัดต่าง ๆ ให้ต้องคำนึงถึงมากกว่า ซึ่งจำเป็นต้องใช้ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงลึกเพื่อหาสาเหตุของปัญหาให้เจอ (Critical Thinking) อีกทั้งยังต้องการความคิดสร้างสรรค์และการคิดนอกกรอบ (Creativity) ในการสร้างไอเดียเพื่อแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถถ่ายทอดไอเดียนั้นออกมาให้ได้ (Communication) นอกจากนี้ยังต้องสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นที่มีความสามารถหลากหลายและมีความแตกต่างกัน (Collaboration) เพื่อแก้ปัญหาาร่วมกันให้ได้

3. Character Qualities กลุ่มทักษะที่ใช้ใน 'การจัดการตัวเองกับสภาพสังคม' ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เช่น ความอยากรู้อยากเห็น (Curiosity) การริเริ่มสร้างสรรค์ (Initiative) ความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Persistence/Grit) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม (Adaptability) ความเป็นผู้นำ (Leadership) และ ความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม (Social & Cultural Awareness) ด้วยเหตุว่าความรวดเร็วของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้คนยุคใหม่ต้องก้าวตามให้ทัน ทักษะเหล่านี้จึงมีความสำคัญมากขึ้น เพื่อที่จะได้ไม่เป็นคนที่ตามหลังคนอื่นอยู่เสมอ และเป็นคนที่มีความคุณภาพ (Character Qualities) นั่นเองยกตัวอย่างเช่น สภาพของโลกที่เทคโนโลยีพัฒนาไปเร็วมาก คนหนึ่งคนจำเป็นต้องมีความอยากรู้อยากเห็นในระดับที่เหมาะสม (Curiosity) เพื่อให้ตัวเองสามารถทันโลก และทันคนอื่น ประกอบกับการมีความคิดริเริ่ม (Initiative) ความตั้งมั่น (Persistence) และ ความเป็นผู้นำในการรวมทีม (Leadership) ถึงจะสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ออกมาให้กับโลกใบนี้ได้สำเร็จนั่นเอง

แนวทางการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

วิธีการพัฒนาทักษะที่จำเป็น เพื่อตอบสนองการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 4 หรือ the Fourth Industrial Revolution จำเป็นต้องนิยามวัตถุประสงค์ในการเรียนและวิธีในการศึกษา

เนื้อหาหรือทฤษฎีในเรื่องที่ต้องเรียนรู้เสียใหม่ ให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ทุกที่ ทุกเวลา ขณะเดียวกัน ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ก็ต้องสามารถแบ่งปันองค์ความรู้ เทคนิคต่าง ๆ ได้โดยไร้ข้อจำกัดเรื่องสถานที่และเวลาเช่นเดียวกัน ตลอดจนเป้าประสงค์ของการเรียนรู้ยังต้องเป็นการปลูกฝังและติดตั้งระบบความคิดของการ เรียนรู้ตลอดชีวิต ให้ทุกคนด้วยซึ่งวิธีและเครื่องมือที่จะมาช่วยยกระดับความคิดของผู้คนส่วนใหญ่ให้เปิดรับและเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ในรูปแบบของ Lifelong Learning หรือการเรียนรู้ตลอดชีวิต นั่นคือ ปัจจัยที่ 5 ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของคนยุคนี้ นั่นคือ สมาร์ทโฟน นั่นเอง หรือที่เรียกว่า MPPG (สร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ด้วยสมาร์ทโฟน)

MPPG คือ หลักการที่สามารถนำไปปรับใช้เพื่อสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ประกอบไปด้วย

1. Mobile - first สมาร์ทโฟน เครื่องมือสร้างสังคมอุดมปัญญาของคนทั้งโลกจากสถิติล่าสุด พบว่า กว่า 44 เปอร์เซ็นต์ ของประชากรโลก ต่างมีสมาร์ทโฟนเป็นของตัวเอง ดังนั้นในการเรียนรู้ทักษะในศตวรรษที่ 21 นี้ จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะนำความชาญฉลาดของสมาร์ทโฟนในมือมาใช้ให้เป็นประโยชน์ เปิดหน้าต่างสู่โลกกว้างและขุมความรู้ออนไลน์ในด้านต่างๆ ด้วยเหตุนี้บุคลากรทางการศึกษา หรือทุกหน่วยงานที่มีความตั้งใจดีในการเผยแพร่ความรู้ที่จำเป็นในการสร้างเสริมทักษะทุกด้านให้กับพลเมืองโลก จึงควรใช้ช่องทางการเข้าถึงผ่านสมาร์ทโฟนให้เป็นประโยชน์ โดยสิ่งที่จำเป็นไม่น้อยไปกว่าเนื้อหาที่น่าสนใจ คือ การออกแบบวิธีการย่อยและสรุปองค์ความรู้นั้นให้อยู่ในวิสัยที่โดนใจและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแน่นอนว่า หากเป็นคนรุ่นใหม่ เนื้อหานั้นต้องไม่ยาวเกินไป เรียกว่าถ้าเปรียบเป็นการกินอาหารก็ต้องตักเข้าปากให้พอดีคำ หรือถ้ากลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับสังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) ก็ต้องใช้ตัวอักษรที่ใหญ่และอ่านง่าย เป็นต้น

2. Participatory สร้างการมีส่วนร่วมในการเรียนรู้อย่างเท่าเทียม ในบริบทของการเผยแพร่และติดตั้งทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 การที่จะดึงความสนใจของคนที่มีต้นทุนการเรียนรู้ต่างกัน ระดับความอยากรู้ที่ต่างกัน จำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ของการเปิดกว้างให้ผู้คนทุกระดับสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ทักษะต่างๆนั้นได้แบบไม่ยาก ดังนั้น สถาบันการศึกษาหรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆต้องใจกว้างมากพอที่จะอำนวยความสะดวกให้ผู้คนเข้าถึงเนื้อหาของตนเองแบบไม่ปิดบัง เพราะการที่ผู้เรียนรู้ได้รู้สึกว่าได้มีประสบการณ์ร่วมกันในการเรียนรู้ทักษะ

นั้น จะเกิดความอยากแซร์ความรู้ เทคนิค ที่ได้เรียนรู้มาต่อไปให้กับคนอื่นหรือนำไปสู่การปรับใช้ เพื่อเพิ่มศักยภาพของตนเองจริงๆ ซึ่งนี่เองเป็นจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ที่พึงเกิดขึ้นในสังคมอย่างสร้างสรรค์

3. Personalized เอาชนะทุกข้อจำกัดของแต่ละคน การสร้างเสริมทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ควรเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้ได้มีทักษะในการคิดแบบวิเคราะห์ (Critical Thinking) รวมถึงทักษะในการตัดสินใจ (Judgment skills) ซึ่งเป็นการปลูกฝังให้คนๆนั้นสามารถพัฒนาศักยภาพตัวเองให้กลายเป็นคนที่กล้าแสดงออกซึ่งความคิดเห็นของตนเองในทางสร้างสรรค์ เมื่อต้องตอบโต้กับปัญหาหรือสถานการณ์ใดก็จะใช้เหตุผลในการอธิบายมากกว่าอารมณ์

4. Group-based เรียนรู้ไปด้วยกัน เรียนรู้ไปได้ไกล การเรียนรู้ในเชิงลึกเกิดขึ้นได้ในบรรยากาศของการถกเถียงกันในห้องเรียน ความเห็นต่างจึงไม่ใช่เรื่องผิดหากเกิดขึ้นในระหว่างการเรียนรู้ร่วมกัน ขณะเดียวกันการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันนับเป็นบรรยากาศที่ควรเกิดขึ้นที่สุดในการศึกษาร่วมกัน เพื่อแซร์ทั้งมุมมองความรู้ใหม่ๆที่หลากหลายและประสบการณ์จริงของผู้เรียน ซึ่งทั้งหมดที่กล่าวมานี้อยู่ในนิยามของ “Social Learning” หรือการเรียนรู้ทางสังคม ซึ่งตอบโจทย์ 2 Cs จากหลัก 4Cs คือ การสื่อสาร (Communication) และ ความร่วมมือกัน (Collaboration) นั่นเอง

บทสรุป

ทักษะในศตวรรษที่ 21 คือ ความรู้ ความเชี่ยวชาญ ความสามารถกว้าง ๆ ที่จำเป็นในการประสบความสำเร็จในสังคมสมัยใหม่ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมากลุ่มนักการศึกษา นักวิชาการ และหน่วยงานของรัฐได้เตรียมพร้อมและส่งเสริมทักษะพื้นฐานเหล่านี้ เพื่อเตรียมบุคลากรให้พร้อมสำหรับสิ่งที่จะเกิดขึ้น ในขณะที่เราอาจเห็นความแตกต่างเล็กน้อยใน การอธิบายและกำหนดทักษะในศตวรรษที่ 21 จะแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1. ทักษะการเรียนรู้ (Learning skills) : ทักษะที่ใช้ในการประมวลผลและสื่อสารข้อมูล ซึ่งรวมถึงความคิดสร้างสรรค์ความสามารถในการคิดวิเคราะห์การทำงานร่วมกันและการสื่อสาร ประกอบด้วยทักษะ 4 ทักษะ คือ

1.1 Critical Thinking หรือ ความคิดเชิงคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา

1.2 Collaboration หรือ การทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นทีม

1.3 Creativity หรือ ความคิดสร้างสรรค์

1.4 Communication หรือ การสื่อสาร

2. ทักษะการอ่านออกเขียนได้ (Literacy skills) : เป็นทักษะที่ใช้ในการพัฒนานักวิจัย และนักคิดที่มีความรู้และรอบรู้ ซึ่งรวมถึงการรู้สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ การรู้เท่าทันเทคโนโลยี ซึ่งทั้งหมดนี้มุ่งเน้นไปที่ความสามารถของคุณในการประเมินและประมวลผลข้อมูลใหม่โดยเฉพาะ ข้อมูลที่พบทางออนไลน์ ประกอบด้วยทักษะพื้นฐาน 6 ทักษะ คือ

2.1 Literacy หรือ การใช้ภาษา

2.2 Numeracy หรือ การคำนวณ

2.3 ICT Literacy หรือ การใช้เทคโนโลยี

2.4 Scientific Literacy หรือ การใช้วิทยาศาสตร์กับสิ่งรอบตัว

2.5 Cultural & Civic Literacy หรือ การเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรม

2.6 Financial Literacy หรือ การจัดการด้านการเงิน

3. ทักษะชีวิต (Life skills) : ทักษะที่จำเป็นเพื่อสร้างความรอบรู้ที่สามารถเจริญเติบโต ได้ทั้งในชีวิตส่วนตัวและการทำงาน ประกอบด้วย 6 ทักษะ คือ

3.1 Curiosity หรือ ความอยากรู้อยากเห็น

3.2 Initiative หรือ การริเริ่มสร้างสรรค์

3.3 Persistence/Grit หรือ ความพยายามในการบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

3.4 Adaptability หรือ ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสังคมและสภาพแวดล้อม

3.5 Leadership หรือ ความเป็นผู้นำ

3.6 Social & Cultural Awareness หรือ ความตระหนักถึงสังคมและวัฒนธรรม

เมื่อได้รู้จักทักษะในศตวรรษที่ 21 แล้ว คำถามสำคัญต่อไปคือการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของคนไทยจะต้องทำอะไรบ้าง หรือในอีกไม่กี่ปีข้างหน้า ทุกคนจะมีวิธีการพัฒนาอย่างไรเพื่อให้เหมาะสมกับศตวรรษที่ 21

ในระดับตัวบุคคล คนยุคใหม่จะอยู่นิ่งและปล่อยชีวิตให้ไหลไปตามระบบไม่ได้อีกต่อไป เมื่อสภาพสังคมและสภาพแวดล้อมปัจจุบันไม่ได้ขยับขึ้นมาให้ทันโลกได้เร็วพอ ทุกคนจึงต้องตั้งคำถามกับตัวเองให้มากขึ้นและบ่อยขึ้น ว่าตัวเองกำลังทำอะไรอะไร ถนัดอะไร มีทักษะอะไร อยากจะมีชีวิตแบบไหน เรียนรู้ที่จะเรียนด้วยตัวเอง (Learn how to Learn) วิเคราะห์และตอบตัวเองให้ได้ว่าทักษะไหนในศตวรรษที่ 21 ที่ตัวเองขาดอยู่ และ ออกจากพื้นที่ปลอดภัย (Comfort Zone) ของตัวเองเพื่อไปเติมทักษะเหล่านั้นให้เต็ม ซึ่งทั้งหมดนี้สามารถสร้างได้ด้วยสิ่งที่เรียกว่า “ความคิดแบบเติบโตไปข้างหน้า (Growth Mindset)”

ในระดับสังคมรอบตัว สภาพเศรษฐกิจโลกบอกไว้ชัดเจนว่า ทักษะในศตวรรษที่ 21 นั้น ต้องถูกสร้างอยู่ตลอดเวลาจึงจะเห็นผล นั้นหมายความว่า เวลาที่ทุกคนใช้ชีวิตประจำ ต้องช่วงกันสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ การเรียนรู้จะต้องเกิดขึ้นได้ในทุกสถานการณ์ การเรียนรู้เริ่มต้นง่าย ๆ จากตัวเราเอง แบ่งปันความรู้ที่เรามีให้คนรอบข้าง ซึ่งในปัจจุบันช่องทางในการติดต่อสื่อสารหรือ การแสดงความคิดเห็นมีอยู่หลายช่องทาง ช่วยกันแยกแยะความจริงออกจากข้อมูลเท็จ คนยุคใหม่จึงจะต้องศึกษาเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้มากขึ้น เพื่อให้รู้เท่าทัน จะได้สามารถนำไปหล่อหลอมให้เกิดสภาพแวดล้อมในบ้านและในสังคมที่เอื้อให้เกิดการสร้างทักษะเหล่านี้กับทุก ๆ คนได้

ในระดับประเทศหรือภาพรวมของประเทศ ในเมื่อโลกยุคใหม่หมุนไปเร็วขนาดนี้ หน่วยงานภาครัฐที่มีหน้าที่จัดสวัสดิการสังคม การศึกษา ให้กับประชาชนในประเทศ ควรจะต้องคิดค้น พัฒนา ปรับเปลี่ยนนโยบายให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงเช่นกัน เช่น การจัดให้มีการเรียนรู้สำหรับบุคคล ผู้ประกอบ ทั้งในด้านการดำเนินงานและการเงิน เปิดเผยข้อมูลด้านสถิติในระดับประเทศสำหรับอาชีพต่าง ๆ เพื่อให้เห็นแนวโน้มหรือเทรนด์ในธุรกิจที่กำลังจะเปลี่ยนไปในอนาคต จัดให้มีผู้เชี่ยวชาญให้ความรู้แบบเจาะลึกในทักษะต่าง ๆ ซึ่งในปัจจุบันเราจะเห็นการบริหารจัดการแบบนี้ในภาคเอกชนเป็นส่วนใหญ่ ส่วนของภาครัฐอาจจะมีบ้าง แต่ส่วนใหญ่ก็จะมาช้า และมาไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

นอกจากนี้ ทุกคนยังสามารถพัฒนาทักษะตนเองได้ด้วยวิธีง่าย ๆ ผ่านโทรศัพท์มือถือที่เราใช้กันอยู่ในชีวิตประจำ จะเป็นเรื่องดีแค่ไหนหากเราสามารถปรับตัวให้มีทักษะที่สามารถใช้ชีวิตในศตวรรษปัจจุบันได้อย่างมีความสุขและไม่รู้สึกลำบากในการใช้ชีวิต และจะดีแค่ไหนหากทุกท่านมีทักษะที่สามารถสร้างสังคม สร้างประเทศ ให้โลกในพัฒนาต่อไปเพื่อคนรุ่นหลังได้สืบต่อ

เอกสารอ้างอิง

ราชบัณฑิตยสถาน. (2542). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุคส์พับลิเคชั่นส์

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. (2558). พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน/ราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ : สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

Praornpit Katchwattana. (2561). อยากรู้เป็นคุณคุณภาพของศตวรรษที่ 21 ต้องปรับตัวด้วยทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 . สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2564 จากเว็บไซต์ <https://www.salika.co/2018/09/22/skill-21st-century-howto-build/>

Kirsten Slyter. (2562). Do You Have the 21st Century Skills Today's Employers Are Seeking?. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2564 จากเว็บไซต์ <https://www.rasmussen.edu/student-experience/college-life/21st-century-skills/>

สภาเศรษฐกิจโลก. (2558). New Vision for Education : Unlocking the Potential of Technology. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2564 จากเว็บไซต์ <https://widgets.weforum.org/nve-2015/index.html>

การจัดการป่าชุมชน กรณีศึกษาป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ จังหวัดร้อยเอ็ด
Community Forest Management Dong Location Community Forest Case
Study - Don Yai Roi Et Province

พระปภาวิน ฐานุตตโร/ สุขประเสริฐ¹
Phra Phapawin Thanuttaro/ Sukprasert

บทคัดย่อ

การจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ บ้านหนองบัว ตำบลช้างเผือก อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด อันเป็นป่าชุมชนที่อุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติป่าที่มีค่าทั้ง สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต หลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวแห่งองค์ภาพของระบบนิเวศป่าชุมชน เป็นป่าชุมชนที่อุดมสมบูรณ์ผืนสุดท้ายแห่งดินแดนทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นป่าชุมชนที่ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วนถึงความเป็นป่าชุมชนที่มีการบริหารจัดการป่าชุมชนที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ สะท้อนการจัดการผ่านแนวคิดและทฤษฎีการจัดการป่าชุมชนอย่างสมบูรณ์ สืบทอดต่อกันมาอย่างยาวนาน ตั้งแต่การปลูกป่า บำรุงรักษา ป้องกันและใช้ประโยชน์จากป่าอย่างสมดุล ส่งผลให้การจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ ประสบความสำเร็จ สามารถถึงความสนใจของผู้คนต่างต้องการเข้ามาศึกษาดูงาน ค้นคว้าวิจัย นำต้นแบบการบริหารจัดการไปเป็นแบบอย่างการบริหารจัดการป่าชุมชนในพื้นที่อื่นๆ ความสำเร็จการจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ ไม่ได้เกิดขึ้นได้จากการจัดการที่สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการจัดการป่าชุมชนเพียงอย่างเดียว แต่เกิดขึ้นจากความป็นน้ำหนึ่งใจเดียวของสมาชิกในชุมชน ที่มีจิตสำนึกในความรัก ความศรัทธา ความเชื่อและความหวังเห็นในผืนป่า อันมีทรัพยากรที่มีค่ายิ่ง สมาชิกชุมชนใช้ประโยชน์จากทรัพยากรของผืนป่าอย่างสมดุล สามารถหล่อเลี้ยงชุมชนได้อย่างยั่งยืนและยาวนาน

คำสำคัญ: ป่าชุมชน การจัดการป่าชุมชน ต้นแบบการจัดการ ความสำเร็จ

ABSTRACT

---

¹ มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด E-mail: jaggree1988@gmail.com

Management of Dongtumlay - Don Yai Community Forest, Ban Nong-Bua, Chang-Phueak Subdistrict, Suvarnabhumi District, Roi-Et Province, an exuberant community forest, rich in natural resources both breathe, and non-breath combine into one ecosystem. It is the last piece of community forest of Thung Kula Ronghai. It is recognized by all sectors as one of the best community forest managements in the country. it reflects management in line with the technical concept and theory completely and inherited for a long time from afforestation, maintenance, protection, and balance of utilization those give the result in success of management, draw the attention of people come to study, do research, take it as a model of community forest management for other and other community forest areas. The success of Dongtumlay-Don Yai community forest does not arise from the best practice in line with concept and theory alone but also from the solidarity of community members who consciousness of love, faith, belief and cherish in forest piece which possess valuable resources. Members of community utilize piece of forest with balance extensive utilization and sustainability.

KEYWORDS: Community Forest, Community Forest Management, Model of Management, Success.

บทนำ

ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ บ้านหนองบัว ตำบลช้างเผือก อำเภอสวรรคภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด นับเป็นป่าชุมชนเก่าแก่ เป็นผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์แห่งเดียวที่ยังหลงเหลืออยู่ในดินแดนทุ่งกุลาร้องไห้ เป็นแหล่งรวมการอยู่อาศัยของมนุษย์ สัตว์ป่าและพืชพันธุ์ไม้นานา ชนิด ตลอดจนสิ่งไม่มีชีวิตซึ่งเป็น ต้นน้ำ ลำธาร หลอมรวมกันขึ้นเป็นระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ มีทรัพยากรป่าอันทรงคุณค่าจำนวนมากอย่างไม่สามารถจะประเมินค่าได้ โดยเฉพาะไม้พะยูงไม้ยืนต้นหายากและราคาแพงจำนวนมากหลายพันต้นเป็นที่หมายปองของกลุ่มลักลอบตัดไม้ทำลายป่า ชาวชุมชนดง

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 102
ทำเล-ดอนใหญ่ บ้านหนองบัว เป็นชาวชุมชนที่เปี่ยมไปด้วยจิตสำนึกแห่งความห่วงหา
นทรพยาकरธรรมชาติ ซึ่งตั้งในเขตชุมชนของตน ต่างร่วมแรงร่วมใจกัน ร่วมเป็นจิตอาสาเฝ้าระวัง
และปกป้องรักษาป่าชุมชนของตน โดยมีการสนับสนุนส่วนหนึ่งจากภาครัฐ ทำให้ผืนป่าชุมชนดง
ทำเล-ดอนใหญ่แห่งนี้ ยังคงได้รับการอนุรักษ์ไว้เป็นผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์สืบทอดมาจนถึงทุกวันนี้

ป่าชุมชนดงทำเล-ดอนใหญ่ ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นป่าชุมชน โดยมีคณะกรรมการที่ได้รับการ
การคัดเลือกจากสมาชิกชุมชนเข้าทำหน้าที่บริหารและวางแผนการจัดการ ได้รับสิทธิจากภาครัฐ
สามารถออกกฎระเบียบสำหรับใช้ในการดูแลรักษาป่าเพื่อให้คงความเป็นผืนป่าอยู่กับชุมชน มี
สิทธิในการดูแลปกป้องรักษาและต่อต้านผู้ที่เข้ามารุกรานผืนป่า มีสิทธิแสวงหาประโยชน์จากผืนป่า
ได้ภายใต้กฎระเบียบที่กำหนด แบ่งปันผลประโยชน์จากผืนป่าแก่สมาชิกชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน
ป่าชุมชนดงทำเล-ดอนใหญ่ ได้รับการยอมรับว่าเป็นป่าชุมชนที่มีการบริหารจัดการป่าที่ดีที่สุดของ
ประเทศไทยผืนหนึ่ง ได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการดูแลรักษาป่า ของ
ป่าชุมชนอื่น และหน่วยงานต่างๆ ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับเยาวชนในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด อีกทั้งยังถูกนำไปเป็น
ต้นแบบในการบริหารจัดการป่าชุมชนอื่นๆ ซึ่งได้รับรางวัลแห่งเกียรติยศมาแล้วมากมาย

ความสำเร็จในการจัดการป่าชุมชนดงทำเล-ดอนใหญ่ ไม่ได้เกิดขึ้นเพราะปัจจัยอื่นใด
หากแต่เกิดขึ้นจากความร่วมแรงร่วมใจของสมาชิกในชุมชนทุกคนส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ที่เต็มเปี่ยม
ด้วยจิตวิญญาณ ความเชื่อ ความรู้จากภูมิปัญญา ความศรัทธาและความรักในผืนป่าที่หล่อเลี้ยง
ชุมชนได้อย่างยั่งยืนและยาวนานให้ช่วยกันดูแลปกป้องรักษา ซึ่งจะได้มีการศึกษาในเชิง
เปรียบเทียบถึงความสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีการจัดการป่าชุมชน

วัตถุประสงค์

(1) เพื่อศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการจัดการป่าชุมชนตามหลักวิชาการการจัดการป่า
ชุมชน

(2) เพื่อศึกษาความสำเร็จการจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ สามารถนำไปเป็นต้นแบบในการบริหารการจัดการป่าชุมชนพื้นที่อื่นๆ

แนวคิดและทฤษฎีการจัดการป่าชุมชน

แนวคิดการจัดการป่าชุมชน

การจัดการป่าชุมชนหมายถึงกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่การปลูก บำรุงป่า การป้องกันรักษาป่าและการใช้ประโยชน์จากป่า ซึ่งการใช้ประโยชน์จากป่าหมายถึงการพัฒนารูปแบบและเทคนิคการเก็บหาผลผลิตจากป่าอย่างยั่งยืนและการแบ่งปันผลประโยชน์นั้น (สมศักดิ์ สุขวงศ์, 2531: 16) ป่าชุมชนเป็นคำที่เกิดขึ้นจากแนวคิดขั้นพื้นฐาน 4 ประการ (โกลม แพรกทอง, 2533: 23)

1. แนวคิดทางด้านนิเวศวิทยา แนวคิดนี้เป็นที่ยอมรับว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศน์ (Ecosystem) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันระหว่างสิ่งมีชีวิตกับสิ่งไม่มีชีวิตประกอบกันเป็นระบบอยู่ภายใต้การเชื่อมโยงที่สร้างสมดุลให้เกิดขึ้นในระบบนิเวศ มนุษย์มีความจำเป็นที่จะต้องพึ่งพิงและอาศัยอยู่ในระบบนิเวศ เนื่องจากเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสมดุลของระบบนิเวศ การจัดการที่จะทำให้มนุษย์อาศัยอยู่ในระบบนิเวศอย่างสมดุลโดยไม่มีการทำลาย

2. แนวคิดทางด้านการพัฒนาชนบท แนวคิดนี้มองกิจกรรมทางด้านป่าไม้เป็นกิจกรรมที่มีผลต่อการพัฒนาชุมชน เนื่องจากทรัพยากรป่าไม้เป็นแหล่งที่ชุมชนจะพึ่งพิงได้ในลักษณะต่างๆ เช่น เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม เป็นแหล่งไม้ใช้สอยเองในชุมชน เป็นศูนย์รวมจิตใจอันเกิดจากประเพณีและความเชื่อ

3. แนวคิดในการกระจายอำนาจ เป็นแนวคิดในการกระจายอำนาจในการดูแลรักษาป่าจากที่เคยดำเนินการโดยภาครัฐ ให้เป็นการร่วมดูแลโดยประชาชนเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐและประชาชนและเน้นการกระจายงานให้หน่วยงานในส่วนภูมิภาคสามารถบริการประชาชนได้ตรงความต้องการมากขึ้น

4. แนวคิดด้านการใช้ประโยชน์ ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรที่ออกเงยได้สามารถที่จะได้รับการจัดการ ได้ผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เนื่องจากป่าไม้เป็นแหล่งทรัพยากรที่

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 104
เอื้ออำนวยประโยชน์แก่มนุษย์ในด้านต่างๆ เช่น การใช้สอยทรัพยากรในป่า ใช้น้ำไม้เป็นแหล่งน้ำ
ดังนั้นภายใต้การจัดการที่เหมาะสม จะสามารถใช้ประโยชน์แก่มนุษย์ได้อย่างนานับประการ

ป่าชุมชนในยุคแรกเรียกแนวคิดการจัดการป่าชุมชนว่า “การจัดการป่าไม้สังคม”
(Social Forest) ซึ่งเป็นระดับของการจัดการป่าไม้ที่กว้างขวางและครอบคลุมมากกว่าการจัดการ
ป่าไม้ระดับชุมชน ความหมายของป่าไม้สังคม คือ การใช้แนวคิดเรื่องสังคมไทยอธิบาย
ความสัมพันธ์ระหว่างป่าไม้และชุมชน หรืออีกนัยหนึ่งคือการตั้งอยู่บนพื้นฐานของกิจกรรม
เกี่ยวกับสังคมและความผูกพัน การมีส่วนร่วมของประชาชนท้องถิ่นในการจัดการป่าไม้ เพื่อ
ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและชุมชน จากพื้นฐานความคิดในเรื่องการกระจายอำนาจ
ออกจากศูนย์กลางของประเทศมาสู่องค์กรภาคประชาชนที่จะมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการป่า
ชุมชนของตนเอง โดยประชาชนท้องถิ่นเป็นแกนนำในการจัดการเอง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของ
ประชาชนโดยส่วนรวม (ฉลาดชาย รมิตานนท์, 2536: 29)

เงื่อนไขการเกิดและความสำเร็จของป่าชุมชนมีอยู่ 8 ประการ ดังนี้ (เสนห์ จามริก,
2536: 15)

1. ชุมชนมีความเป็นชุมชนสูง คือ มีรูปแบบและความเข้มข้นของความสัมพันธ์ทาง
สังคมระหว่างสมาชิกของชุมชนสะท้อนออกมาในรูปอุดมการณ์ พิธีกรรมที่ยึดถือและร่วมกัน
ปฏิบัติ
2. ชุมชนต้องมีทรัพยากรดิน น้ำ ป่า อยู่ในสภาพที่ใช้ได้และยังมีความสัมพันธ์อย่างแนบ
แน่นกับการผลิตในภาคเกษตร โดยมีศักยภาพพอที่จะพลิกฟื้นให้คืนกลับมาสู่ความอุดมสมบูรณ์ได้
อย่างยั่งยืน
3. การมีผลประโยชน์ร่วมกัน เช่น เป็นแหล่งอาหาร เชื้อเพลิงและของป่า เป็นต้น
4. ชุมชนจะต้องมีจิตสำนึกในการรักษาป่า มีความเข้มแข็งและลึกซึ้งมากกว่าการมี
ผลประโยชน์ร่วมกันเท่านั้น ซึ่งอาจมีเงื่อนไขเกิดจากประเพณีความเชื่อและการผลิตซ้ำของ
อุดมการณ์สืบทอดกันมาหรือเกิดจากความจำเป็นในการป้องกันและรักษาระบบนิเวศ หรือเกิด
การต่อต้านการรุกรานจากภายนอก เช่น การต่อต้านโครงการของรัฐ การแย่งชิงทรัพยากรกับ
ชุมชนใกล้เคียง เป็นต้น

5. ชุมชนต้องมีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็งที่จะควบคุม รักษากฎระเบียบและสามารถปรับภูมิปัญญาและจารีตประเพณีท้องถิ่นให้เข้ากับสถานการณ์การเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

6. ชุมชนมีการจัดตั้งองค์กรประชาชนที่มีความรับผิดชอบในการจัดการทรัพยากรอย่างเหมาะสม ซึ่งมีวางบนพื้นฐานของภูมิปัญญาดั้งเดิม จารีตประเพณีและประสบการณ์ที่ถ่ายทอดกันเอง

7. ชุมชนต้องมีจารีตของการจัดการทรัพยากรที่ถือว่าทรัพยากรเป็นสิทธิและทรัพย์สินร่วมของชุมชน โดยชุมชนมีสิทธิในการดูแลจัดการและออกกฎเกณฑ์เพื่อผลประโยชน์ของชุมชนเอง

8. ชุมชนที่สามารถรักษาป่าไว้จะต้องมีระบบการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนและเป็นธรรมใน 3 ประเด็นหลัก คือ หลักการจัดการ วิธีการจัดการ และรูปแบบการจัดการทรัพยากร คือ

8.1 หลักการจัดการอยู่บนพื้นฐาน 4 ประการ คือ

8.1.1 การยอมรับในจารีตประเพณีและสิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากร

8.1.2 การคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิกและความเป็นธรรมทางสังคม

8.1.3 ความยั่งยืนของระบบการผลิตและความสมดุลของระบบนิเวศ

8.1.4 การมีส่วนร่วมของสมาชิกทั้งหมดของชุมชน

8.2 วิธีการจัดการจำแนกเป็น 3 ลักษณะ คือ

8.2.1 การจำแนกประเภทของป่าออกเป็นประเภทต่างๆ

8.2.2 มีการร่างกฎเกณฑ์และแนวทางการใช้ประโยชน์ให้สมาชิกชุมชนทราบ

8.2.3 มีการประชุมปรึกษาหารือระหว่างสมาชิกของชุมชนเป็นครั้งคราวเพื่อทบทวนกฎเกณฑ์และกติกาของชุมชนและมีการจัดตั้งองค์กรชุมชนเพื่อทำหน้าที่ดูแล

8.3 รูปแบบการจัดการป่าชุมชนแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

8.3.1 รูปแบบการจัดการตามจารีตประเพณี

8.3.2 รูปแบบการจัดการแบบประยุกต์

8.3.3 รูปแบบการจัดการที่เป็นขบวนการต่อรองทางการเมือง

แนวคิดมนุษยนิเวศ

แนวคิดที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับระบบนิเวศได้ดีที่สุด คือแนวคิดเกี่ยวกับมนุษยนิเวศหรือนิเวศวิทยามนุษย์ (Human Ecology) (สรรรเสริญ ทองสำนึก, 2542: 102) ความคิดทางนิเวศวิทยายอมรับว่ามนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของระบบนิเวศ ซึ่งมีความสัมพันธ์ร่วมกันระหว่างสิ่งมีชีวิตได้แก่ มนุษย์ ป่าไม้ สัตว์ป่าและสิ่งไม่มีชีวิตต่าง ๆ ซึ่งประกอบเป็นระบบนิเวศอยู่ภายใต้การโยงใยของระบบเชื่อมโยงต่างๆ ที่สร้างความสมดุลให้เกิดขึ้นในระบบนิเวศ มนุษย์จึงมีความจำเป็นที่ต้องพึ่งพาอาศัยอยู่ในระบบนิเวศ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมของมนุษย์อันเกิดจากระบบสังคมที่มีองค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสมดุลของระบบนิเวศการจัดการที่มุ่งหวังให้เกิดความสมดุลจึงมุ่งถึงการที่จะให้มนุษย์สามารถอาศัยอยู่และพึ่งพิงกับระบบนิเวศโดยไม่มีการทำลาย

วิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนกับการจัดการดิน น้ำ ป่าและภูมิปัญญาชาวบ้านกับทางเลือกการจัดการ ดิน น้ำ ป่าไม้ เป็นฐานการดำรงของชุมชนชนบทและชนกลุ่มน้อยชาติพันธุ์ต่างๆ ที่อาศัยอยู่ตามชายขอบของประเทศมาเป็นระยะเวลาอันยาวนานนับร้อยปี วิถีชีวิตและวิถีการผลิตตลอดจนจารีตประเพณี วัฒนธรรมและความเชื่อที่สืบสานตกทอดกันมาโดยลำดับของชุมชนเหล่านี้ล้วนอ่อนน้อมถ่อมตนและอยู่ภายใต้ความเชื่อที่ว่า

1. ดิน คือ “แผ่นดินแม่” เปรียบเสมือนแม่พระธรณีผู้ให้กำเนิดชีวิตและชุมชน
2. ป่า คือ “รก” แห่งชีวิตและวัฒนธรรมที่รวมสิ่งดีงามและความผูกพันต่อบรรพบุรุษและความเชื่อที่ทำให้การสืบสานของชุมชนและการทำมาหากินอยู่รอดมาชั่วลูกชั่วหลาน
3. น้ำ คือ “สายธาร” แห่งชีวิตที่เชื่อมโยงชีวิตทุกชีวิตเข้าด้วยกันและอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์แห่งป่าและแม่พระธรณีอันเปรียบเสมือน “สายรก” ที่เชื่อมทุกชีวิตสู่ครรภ์ของมารดา (อเนก นาคะบุตร, 2536: 46)

การที่มนุษย์เกิดมาจากธรรมชาติและเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติแต่มนุษย์ก็แยกตัวหรือทำตัวเหนือธรรมชาติ อันมีสาเหตุมาจากสมองของมนุษย์ที่มีโครงสร้างที่พิสดารเกิดเป็นความรู้ มีความคิด มีความต้องการ ซึ่งเป็นความต้องการที่ไม่มีที่สิ้นสุด อีกทั้งเป็นความต้องการที่อยู่เหนือธรรมชาติเกิดการทำลายธรรมชาติโดยมนุษย์ซึ่งกลายเป็นวิธีการทำลายของมนุษย์เองในที่สุด แต่ความเป็นมนุษย์ยังมีอีกมิติหนึ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ในศักยภาพอันยิ่งใหญ่ ซึ่งคนทุกคนควรพัฒนาศักยภาพนี้โดยการขยายจิตให้ใหญ่ที่จะไปเชื่อมโยงกับธรรมชาติอันยิ่งใหญ่ เกิดการพัฒนาทางด้านจิตวิญญาณ บรรลุอิสรภาพ ความสุข ความรัก ความงาม มิตรภาพ สันติสุขและความสร้างสรรค์อันไม่มีขีดจำกัด (ประเวศ วะสี, 2538: 178) เป็นการศึกษาแนวทางการอยู่ร่วมกันของกลุ่มมนุษย์เพื่อความอยู่รอดในพื้นที่หนึ่งและมนุษย์ถือได้ว่ามีการพัฒนาที่เหนือสัตว์และพืช โดยมนุษย์ไม่อยู่ในระบอบยอมจำนนต่อธรรมชาติ แต่มนุษย์อาศัยเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับสภาพแวดล้อม ตลอดจนมีสถาบันตามลักษณะวัฒนธรรมและการอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นสังคม (Hawky, Amoe, 1950: 523)

แนวคิดเกี่ยวกับสิทธิชุมชน

สิทธิชุมชนเป็นสิทธิร่วมเหนือทรัพย์สินของชุมชน สมาชิกของชุมชนซึ่งทำหน้าที่ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติเท่านั้นจึงมีสิทธิใช้และได้ประโยชน์ สิทธิชุมชนให้ความสำคัญของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ดังนั้น แม้ว่าโดยทฤษฎีแล้วสมาชิกของชุมชนทุกคนจะมีสิทธิตามธรรมชาติในการใช้ทรัพยากรร่วมกัน แต่ชุมชนก็สามารถใช้อำนาจออกกฎหมายโดยคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคมและความเป็นธรรมต่อระบบนิเวศเป็นสำคัญ

หลักการสำคัญของสิทธิชุมชนแบ่งออกได้เป็น ดังนี้ (กิ่งกร นรินทร์กุล ณ อยู่ธยา, 2543: 32)

1. สิทธิชุมชน คือ ข้อตกลง กฎเกณฑ์ทางสังคมหรืออาจจะพัฒนาสู่ความเป็นสถาบันร่วมกันของกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากร การจัดการทางเศรษฐกิจ สังคมและอื่นๆ กลุ่มคนดังกล่าวมีความสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกันเป็นเครือข่ายทางสังคมของผู้คนที่มิวัณธรรมร่วมกัน อยู่ในระบบนิเวศเดียวกัน ซึ่งอาจจะมิชอบเขตชุมชนใดชุมชนหนึ่งหรือหลายชุมชน หลายกลุ่มชาติพันธุ์หรืออาจเป็นชุมชนในจินตนาการที่ผู้คนสัมพันธ์ผ่านสื่อ หรือนิยามว่าเป็นพวก

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 108
เดียวกันด้วยความจำเป็นที่ต้องจัดการร่วมกัน ชุมชนได้สร้างข้อตกลงหรือกติการ่วมกันในการจัด
ทรัพยากร เศรษฐกิจ สังคม ข้อตกลงอาจเป็นลายลักษณ์อักษรหรือกฎจารีตประเพณีที่อยู่ใน
จิตสำนึก การได้มาซึ่งข้อตกลงเป็นเรื่องของกระบวนการเรียนรู้การต่อสู้ต่อรองทั้งกับภายใน
ระหว่างชุมชนหรือกับภายนอกชุมชน ข้อตกลงร่วมจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนตามบริบททาง
เศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ดังนั้นชุมชนจึงพัฒนารูปแบบสิทธิขึ้นมาใหม่เจาะจงกับบริบทของ
สังคมนั้นๆ สิทธิชุมชนจึงมีขอบเขตที่กว้างยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนได้

2. สิทธิชุมชนเป็นรูปแบบสิทธิเชิงซ้อน หมายถึง ภายใต้อัตลักษณ์การจัดการร่วมกันของ
ชุมชนจะมีสิทธิหลายประเภทแต่สัมพันธ์กัน เช่น สิทธิการครอบครอง สิทธิการใช้สิทธิการจัดการ
ซึ่งสิทธิแต่ละประเภทมีการปรับสร้างใหม่อยู่เสมอและการซ้อนอยู่ของสิทธิก็มีหลายระดับ ทั้ง
รูปแบบสิทธิและเจ้าของสิทธิ เช่น บางเงื่อนไขสิทธิความเป็นเจ้าของทรัพยากรบางประเภทอาจ
เป็นของรัฐหรือปัจเจกบุคคลในชุมชน แต่ชุมชนมีสิทธิในการใช้และสิทธิการจัดการ

3. สิทธิชุมชนมีลักษณะเน้นการมีส่วนร่วมหรือดึงภายนอกเขามาร่วมจัดการ หมายถึง
มิได้กีดกันการมีส่วนร่วมจากภายนอกแต่ต้องการให้ภายนอกเข้ามาร่วมสนับสนุน ถ่วงดุลในทุก
ระดับตั้งแต่ระดับท้องถิ่นสาธารณะและรัฐ สิทธิชุมชนไม่มีสิทธิความเป็นเจ้าของแบบเบ็ดเสร็จ
เช่น สิทธิรัฐหรือปัจเจก

4. อุดมการณ์ของสิทธิชุมชนวางอยู่บนหลักพื้นฐานว่าด้วยความยั่งยืนและความเป็น
ธรรม ดังจะเห็นได้จากการจัดการป่า การจัดการน้ำ ล้วนต้องการให้สมาชิกมีส่วนร่วมเข้าถึงทรัพยากร
และได้รับการแบ่งปันอย่างเป็นธรรม การที่ชุมชนจะอยู่รอดได้ก็ต้องอยู่บนฐานทรัพยากรที่ยั่งยืน
การบริโภคให้หมดไปเป็นการทำลายทุนชีวิตของชุมชนโดยตรง ซึ่งอุดมการณ์สิทธิชุมชนดังกล่าวมี
ความแตกต่างจากสิทธิปัจเจกที่มุ่งเน้นประสิทธิภาพสูงสุดจากการใช้ทรัพยากร

5. สิทธิชุมชนบนเนื้อหาที่หลากหลาย โครงสร้างอำนาจที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนมิได้มี
แต่มีทรัพยากร ชุมชนจำนวนมากได้อาศัยทุนทางสังคมของตนสร้างระบบสถาบันการจัดการของ
ตนเองเพื่อปรับสัมพันธภาพทางอำนาจในหลายรูปแบบ เช่น สิทธิการจัดการทรัพยากร สิทธิในที่
อยู่อาศัย สิทธิสตรี เศรษฐกิจชุมชน

6. สิทธิชุมชนเป็นขบวนการเคลื่อนไหวประชาธิปไตยจากรากหญ้า สิทธิชุมชนเป็นการต่อสู้เพื่อปรับสัมพันธภาพทางอำนาจ สร้างตำแหน่งให้กับชุมชนโดยมีเป้าหมายหลักเพื่อไปสู่ความเป็นพลูลักษณะ ประชาธิปไตย หรือสังคมที่เคารพความหลากหลายหรือมีนโยบายให้แต่ละท้องถิ่นตลอดจนกลุ่มต่างๆ ในสังคมให้ได้มีเสรีภาพของตนเองในการกำหนดคติกาของวิถีชีวิต เศรษฐกิจ ทรัพยากรตามภูมินิเวศวัฒนธรรมของตน ทั้งนี้ อยู่บนพื้นฐานความรับผิดชอบร่วมกันของสังคมด้วย รัฐต้องมีนโยบายสนับสนุนชุมชนให้มีเสรีภาพในการกำหนดคติกา ระบบสิทธิการจัดการทรัพยากร เศรษฐกิจ วิถีชีวิตวัฒนธรรมของตนเองและมีกลไกสนับสนุน ความเข้มแข็งของชุมชน

แนวคิดวัฒนธรรมชุมชนกับการอนุรักษ์ป่าชุมชน

ความเชื่อมโยงของวัฒนธรรมในแต่ละด้าน เป็นวิถีทางและแบบฉบับในการดำเนินชีวิตของชุมชนที่ได้สั่งสมมา รวมทั้งความคิดต่างๆ ที่คนได้กระทำ สร้าง ถ่ายทอด สะสมและรักษาไว้จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนอีกรุ่นหนึ่ง ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบของความรู้ การปฏิบัติตามความเชื่อตลอดจนวัตถุ สิ่งของ อันเกิดจากการคิดและการกระทำของมนุษย์ ดังนั้น วัฒนธรรม คือความรู้และการปฏิบัติของมนุษย์เอง โดยจะต้องมีระบบคุณธรรมและจริยธรรมเป็นตัวกำกับตัวความรู้และการกระทำของมนุษย์ในแต่ละสังคม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสงบสุขในการดำรงชีวิต (กาญจนา แก้วเทพ, 2533: 43) วัฒนธรรมการอยู่ร่วมกันของหมู่บ้านล้านนาที่มีผลมาจากการพัฒนาอย่างค่อนข้างอิสระจากอำนาจรัฐ ซึ่งนับเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่ทำให้ชุมชนสามารถสร้างสังคมขึ้นมาตามแนวความคิดความเชื่อของตน วิถีชีวิต ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตแบบสังคมชาวนาที่ต้องอาศัยพึ่งพาธรรมชาติและเพื่อนบ้านร่วมชุมชน รวมทั้งชุมชนหมู่บ้านใกล้เคียง ดังนั้น อุดมการณ์ของสังคมหมู่บ้านจึงนิยมความเรียบง่ายใฝ่สันติช่วยเหลือแบ่งปันไม่เอาัดเอาเปรียบ เนื่องจากอุดมการณ์นี้ชาวบ้านสร้างขึ้นเอง พวกเขาจึงมีศักยภาพสูงในการสืบทอดและในการปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก แต่คงสาระอุดมการณ์ไว้ (ฉัตรทิพย์ นาถสุภาและพรพิไล เลิศวิชา, 2537: 92) ในระบบการทางวัฒนธรรมนั้นเมื่อเกิดวิกฤติการณ์ทางสังคม ชุมชนก็จะมีกรปรับหรือสร้างใหม่ทางอุดมการณ์อยู่เสมอ ซึ่งการปรับหรือสร้างใหม่นี้อาจออกมาในรูปแบบของการปรับทั้งหมดหรือปรับเพียงบางส่วนที่ต่อต้านหรือปฏิเสธและรับแต่รูปแบบแต่ไม่รับเนื้อหา (ฉลาดชาย รมิตานนท์, 2536: 124)

องค์ความรู้ของชุมชนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูป่า คือวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น คือระบบคิด ซึ่งเป็นตัวกำหนดความสัมพันธ์ 3 ทางคือ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ 2) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวมีอิทธิพลซึ่งกันและกันและยังเป็นตัวกำหนดแบบแผนวิถีการดำรงชีวิตในด้านต่างๆ ของมนุษย์ด้วยกัน ได้แก่วิถีชีวิตด้านเศรษฐกิจ การใช้ทรัพยากร การเมือง การปกครอง การบริหารและกฎหมาย ศาสนาและความเชื่อ เป็นต้น องค์ความรู้ของคนในชุมชนเกิดจากการหล่อหลอมรวมสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติรอบๆ ตัวคนเข้าเป็นหนึ่งเดียวกันแล้วพัฒนากลับกรองออกมาเป็นแนวคิดและอุดมการณ์ของสังคม เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติและการจัดการความสัมพันธ์ระหว่างคนกับธรรมชาติเพื่อให้เกิดความสมดุล โดยมุ่งนำความรู้ที่สั่งสมมาใช้ในการแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตไปตามครรลองได้อย่างสงบสุข (ฉลาดชาย รมิตานนท์, 2536: 27)

แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Indigenous Knowledge) หรือภูมิปัญญาชาวบ้าน หมายถึงสติปัญญาอันเกิดจากการเรียนรู้สะสม ถ่ายทอดประสบการณ์ที่ยาวนานของผู้คนในท้องถิ่น ซึ่งได้ทำหน้าที่ซึ่งนำการจะใช้ชีวิตอย่างยั่งยืนถาวรและกลมเกลียวกับเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเองกับป่า กับเขา กับน้ำ กับปลา กับฟ้า กับนก กับดิน กับหญ้า กับสัตว์ พืช แมลง หรือธรรมชาติรอบตัวนั้นทำได้อย่างไร ด้วยเหตุนี้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงมีได้มีนัยเป็นเพียงนามธรรม หากแต่มีความหมายครอบคลุมไปถึงรูปธรรมของการดำรงชีวิต เช่น แบบแผน ของการใช้ทรัพยากร เช่น การทำนาทำไร่ ทำการเกษตร ทำประมง แต่ทั้งนี้ ทั้งนั้น แบบแผนการใช้ทรัพยากรดังกล่าวจะต้องกำกับด้วยกฎเกณฑ์คุณธรรมที่จะไม่เบียดเบียนธรรมชาติจนเสียสมดุล แนวคิดดังกล่าวมิได้เน้นเฉพาะถึงการเรียนรู้ของมนุษย์จากประสบการณ์ตรงแล้วสร้างเป็นบทเรียนผ่านระยะเวลาของประวัติศาสตร์เท่านั้น แต่ยังมีการเน้นให้เห็นถึงภูมิปัญญาในการอยู่ร่วมกับชุมชนอย่างยั่งยืนด้วย (ฉลาดชาย รมิตานนท์, 2536: 136)

ถ้าเราเข้าใจภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างแท้จริง เราจะพบกระบวนการเรียนรู้ การปรับตัว และการผสมผสานแบบใหม่ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ทำให้คนในชุมชนรู้สึกว่าคุณมีบทบาท มีส่วน

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 111
รวมสามารที่จะอยู่ได้โดยไม่ต้องพึ่งพาภายนอกมากนัก ชาวบ้านจะมีการการพัฒนาภูมิปัญญา
ท้องถิ่นในลักษณะการมอในเชิงกระบวนการ การปรับเปลี่ยนตลอดเวลาที่มีผลต่อการพัฒนาเป็น
อย่างมากโดยอาศัยกฎเกณฑ์ต่างๆ จะรู้สึกว่าคุณเขามีสิทธิ มีตัวตน มีบทบาทและมีส่วนร่วม
กล่าวคือ การดูแลป่าแล้วได้ประโยชน์เป็นรายได้จากการดูแลซึ่งเป็นกระบวนการภูมิปัญญา
ท้องถิ่นนำเขาไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาได้อย่างเต็มศักยภาพ ประเด็นหรือความคิดที่จะ
เชื่อมภูมิปัญญาท้องถิ่นกับการพัฒนาให้มีความเข้าใจได้เป็นอย่างดีคือความคิดเรื่องอำนาจ
(อานันท์ กาญจนพันธ์, 2542: 198)

แนวคิดการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มนั้นต้องเกิดขึ้นใน 3 ระดับ
คือระดับแรกเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมเกี่ยวข้องด้วยการให้อย่างเดียว ระดับที่สูงขึ้นมาอีกระดับ
หนึ่งคือการรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกัน และการมีส่วนร่วมระดับสูงสุดคือการที่ประชาชน
ตระหนักแน่ชัดว่าเขาต้องเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขา (ธีร
วงศ์ คงทอง, 2543: 49)

วิธีการของทฤษฎีการมีส่วนร่วม พอสรุปได้ดังต่อไปนี้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2539:185)

1. โครงการที่จัดทำขึ้นต้องแสดงให้เห็นกลุ่มเป้าหมายสนใจจะสนองความต้องการของ
บุคคลได้อย่างแท้จริง
2. จะต้องให้กลุ่มเป้าหมายได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจแก้ปัญหาต่างๆ ให้มากที่สุด
3. การตัดสินใจหรือความคิดเห็นจะต้องเป็นกลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่และไม่ขัดแย้งต่อ
ความเชื่อต่างๆ ในชุมชนนั้น

การมีส่วนร่วมของประชาชนแบ่งออกได้เป็น 4 ลักษณะ คือ (อคิน รพีพัฒน์ ม.ร.ว.,
2527: 203)

1. ร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหาตลอดจนแนวทางแก้ไขปัญหา
2. ร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางการวางแผนพัฒนาเพื่อการแก้ไขปัญหา
3. ร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนามตามแผน

4. ร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ร่วมแสดงความคิดเห็น สละทรัพยากร วัสดุ สละร่างกาย สละเวลา (ปรัชญา เวสารัชช, 2528: 210)

ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้แยกเป็น 4 ขั้นตอน คือ (เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง, 2527: 217)

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางจิตของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งมีผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันกับกลุ่มดังกล่าวด้วย (Keith, Davis, 1972: 138)

ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ จังหวัดร้อยเอ็ด

เมื่อต้นกรุงรัตนโกสินทร์มีกลุ่มชาติพันธุ์ ไทย-ลาว ได้ก่อสร้างชุมชนเล็กในป่าใหญ่ขึ้นมา ปัจจุบัน คือ บ้านหนองบัว ดงท่าเล-ดอนใหญ่ หมู่ที่ 5 ตำบลช้างเผือก อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด บนพื้นที่ประมาณ 1,200 ไร่ มีประชากร 966 มีสภาพป่าและระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ คนมีวิถีชีวิตตามบรรพบุรุษตัดไม้มาใช้สอย เก็บของป่าดำรงชีพได้ตลอดปี มีพืชพรรณที่หลากหลาย อาทิ พืชสมุนไพร เห็ดนานาชนิดและไม้พะยุง เป็นต้น ต่อมาได้รับอนุมัติจัดตั้งเป็นป่าชุมชนเมื่อปี พ.ศ. 2548 พื้นที่รวม 1,062 ไร่ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการป่าชุมชนจากกรมป่าไม้เมื่อปีงบประมาณ พ.ศ. 2553 มีคณะกรรมการในการดูแลรักษาป่าที่เข้มแข็ง มีการบริหารจัดการพื้นที่ป่าแบบมีส่วนร่วมของชุมชนควบคู่กับการพัฒนาชุมชนในทุกๆ ด้าน ทำให้พื้นที่ป่ามีความอุดมสมบูรณ์ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นป่าชุมชนต้นแบบให้กับ

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 113
พื้นที่ใกล้เคียง ได้ใช้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการดูแลรักษาป่าและเกิดเป็น
เครือข่ายป่าชุมชนที่เข้มแข็ง

ผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ดมีการแต่งตั้งอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้
ทำลายป่า จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ 2243/2560 สังกัด วันที่ 27 กรกฎาคม 2560 ให้ป่าชุมชนดงท่าเล-
ดอนใหญ่ มีอำนาจทุกประการที่กำหนดไว้ในการป้องกันและปราบปรามการตัดไม้ทำลายป่า
แห่งชาติ ที่ 2/2559 ลงวันที่ 8 ตุลาคม 2559 ภายใต้หลักการ “ประชาชนคิดและลงมือทำ” ป่า
ชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ เป็นป่าผืนเดียวแห่งท้องทุ่งกุลาร้องไห้ที่ยังคงเหลืออยู่และอุดมสมบูรณ์
ที่สุด ประชาชนอยู่กับป่าอย่างมีความสุข นายคำเพียร จอมคำสิงห์ กำนันตำบลข้างเฝือกกล่าวว่
ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ เป็นผืนป่าที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในบริเวณนี้ มีสัตว์ป่า นก หนู ไก่ป่า
สุนัขจิ้งจอก งู สัตว์อื่นมากมาย ป่าแห่งนี้มีต้นพะยุง จำนวน 1,775 ต้น ตีตราขึ้นทะเบียนทุกต้น
และต้นเล็กต้นน้อยนับหมื่นต้น ตั้งแต่เส้นผ่าศูนย์กลาง 50-120 เซนติเมตร มูลค่าประเมินมิได้ ที่นี่
มีศูนย์กลางการบัญชาการ เเวรยามป้อมยามล้อมรอบป่า มีคนพยายาลักลอบตัดโค่นไม้พะยุง
หลายครั้ง เเวรยามสามารถป้องกันไว้ได้ นายธนิศ พันธุ์หินกอง นายอำเภอสุวรรณภูมิ กล่าวว่า
ต้องชื่นชมชุมชนที่พร้อมเพรียงอย่างจริงจัง กลุ่มองค์กร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วย แพทย์ สารวัตร
ตำรวจ ทหาร ฝ่ายปกครอง พร้อมร่วมมือร่วมใจรักษาผืนป่าดงท่าเล-ดอนใหญ่ เป็นสถานที่
ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ศาสนา วัฒนธรรม เข้าค่ายพักแรม (วัชรินทร์ เขจรวงศ์, 2561, ออนไลน์)

ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ มีความสมบูรณ์หลากหลายทางชีวภาพ มีชนิดพรรณไม้ที่มี
ค่าทางเศรษฐกิจ (ไม้พะยุง) ขึ้นอยู่จำนวนมาก คณะกรรมการมีความเข้มแข็ง ชุมชนให้ความ
ร่วมมืออย่างดี เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการดูแลรักษาป่าของป่าชุมชนและหน่วยงานต่าง ๆ
ตลอดจนเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสำหรับ
เยาวชนในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ได้รับรางวัลในด้านการจัดการดูแลรักษาป่าต่างๆ เช่น ได้รับ
พระราชทานธงพิทักษ์ป่าเพื่อรักษาชีวิต ปี 2560 รางวัลลูกโลกสีเขียว ปี 2559 ชนะการประกวด
ป่าชุมชนระดับจังหวัดตามโครงการ “อนุรักษ์ป่า ป่ารักชุมชน” ปี พ.ศ. 2553 (ส่วนภาคีเครือข่าย
ประชาชน, สำนักงานการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้, 2557, ออนไลน์)

ในปีพ.ศ. 2554 – 2556 มีการบุกรุกจากขบวนการจากเครือข่ายนอกหมู่บ้านลักลอบตัดไม้พะยุงเป็นจำนวนมากอย่างไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนและกระทำกันอย่างไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายชาวบ้านจึงรวมตัวกันปกป้องทรัพยากรธรรมชาติที่มีคุณค่าอย่างหวงแหน ในเบื้องต้นชาวบ้านรวมกลุ่มกันออกลาดตระเวน ผลัดเปลี่ยนเวรยามสร้างป้อมเฝ้าระวังสกัดกั้นการลักลอบตัดไม้พะยุง เมื่อวัด บ้าน โรงเรียนและองค์การบริหารส่วนตำบลข้างเผือกผืนก้ำลั้งกัน จึงได้เกิดโครงการ ปลูกป่า-บวชป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ เฉลิมพระเกียรติ ในปี 2556 พร้อมทั้งกลุ่มจิตอาสาพิทักษ์ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ขึ้น ต่อมาจังหวัดร้อยเอ็ดยื่นมือมาช่วยเหลืออย่างเป็นรูปธรรมโดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระดับจังหวัดเพื่อการอนุรักษ์ป่าแบบบูรณาการ มีการตั้งคณะทำงานเพื่อสำรวจพื้นที่ป่า ค้นหาสภาพความเป็นจริง และสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชุมชนผ่านกลุ่มจิตอาสา ทั้งในรูปแบบการ พูดคุย การจัดเสวนาแลกเปลี่ยน และระดมความคิดเห็น เพื่อเลือกสรรแนวทางเหมาะสมและเห็นชอบร่วมกันในการจัดตั้งโครงการ “ร้อยเอ็ดรวมใจอนุรักษ์ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่”

สมาชิกกลุ่มจิตอาสาพิทักษ์ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่มีจำนวน 199 คน จิตอาสาทุกคนล้วนแต่มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการรวมกันอนุรักษ์และปกป้องรักษาผืนป่าแห่งนี้ให้อุดมสมบูรณ์สืบสานเพื่อประโยชน์ร่วมกันของชุมชนและท้องถิ่น ได้รับการสนับสนุนเงินทุนอุปกรณ์สิ่งของจากจังหวัด พลังของชาวบ้านองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องร่วมสนับสนุนกลุ่มจิตอาสา ซึ่งมีอยู่ด้วยกัน 6 ทีม เฝ้าเวรยามผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเพื่อเป็นจุดสกัด มีการประสานงานเพื่อจัดการปัญหาอันเกิดจากผู้บุกรุกผ่านศูนย์วิทยุสื่อสาร รวมถึงใช้เป็นช่องทางในการกระจายข่าวสารให้ชาวบ้านได้รับทราบกันอย่างทั่วถึง อีกทั้ง ได้จัดทำข้อมูลสำรวจและจดทะเบียนไม้พะยุงพร้อมทั้งจัดทำกฎระเบียบในการรักษาป่า การเก็บของป่า และชุดคลองรอบป่าเพื่อเป็นแนวกันไฟและแนวเขตพื้นที่ป่าอีกด้วย

หลักการสำคัญสำหรับการจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ คือการปรับเปลี่ยนความคิดพฤติกรรมจากการทำลายป่ากลับมาใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีจิตสำนึกนำไปสู่การแก้ปัญหาตามบริบทของชุมชน โดยจังหวัดและเครือข่ายได้จัดกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมปลูกป่าและบวชป่า เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์ป่าชุมชน ปลูกจิตสำนึกประชาชน

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 115
เยาวชนและสร้างขวัญกำลังใจแก่กลุ่มมจิตอาสาฯ อย่างต่อเนื่องในการอนุรักษ์พื้นที่ป่าชุมชน
โดยเฉพาะในกิจกรรม “ครูป่าไม้” เพื่อสืบทอดการรักษาป่าส่งต่อให้กับเด็ก และได้ร่วมกันจัดตั้ง
ศูนย์การเรียนรู้ต้นแบบชุมชน โดยการระดมทุนและการสนับสนุนงบประมาณจากจังหวัด สร้าง
“ศูนย์เรียนรู้การอนุรักษ์ป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่” เป็นที่ศึกษาดูงานให้กับหน่วยงานภาครัฐ
เอกชน และโรงเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ชุมชนได้อนุรักษ์ไม้พะยูนและพันธุ์พืชพื้นถิ่นภาคอีสาน มีต้นพะยูนขนาดใหญ่เส้นรอบวง
มากกว่า 80 เซนติเมตร และเพิ่มจำนวนต้นพะยูนจาก 1,376 ต้น เป็น 1,426 ต้น รวมถึงไม้ขนาด
ใหญ่ชนิดต่างๆ เพิ่มขึ้นด้วย เช่น ยางนา กระบาก กระบก มีอายุมากกว่า 100 ปี สามารถ
แก้ปัญหาภัยแล้ง มีการขุดบ่อน้ำบาดาล 2 บ่อ ใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตร และใช้การอุปโภค
บริโภคในชุมชน ผลผลิตจากป่าชุมชนสร้างงานสร้างรายได้ให้ชาวชุมชนที่อาศัยอยู่ 200
ครัวเรือนๆ ละ 5,000 บาทต่อปี คิดเป็นรายได้รวมของชุมชน 1,000,000 บาทต่อปี มีการตั้งกลุ่ม
สัจจะออมทรัพย์จิตอาสาเพื่อออมเงิน สมาชิกสามารถฝากกั๊ยืมเงินได้ อีกทั้งมีเงินปันผลจากการ
ออม ปัจจุบันมีเงินทุนหมุนเวียนประมาณ 400,000 บาท เกิดความรักความสามัคคีของคนใน
ชุมชน ผสานพลังร่วม “บวร” คือ บ้าน วัด โรงเรียน เป็นต้นแบบในการอนุรักษ์ป่าชุมชนของ
จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ธรรมชาตินอกห้องเรียนที่สำคัญและเป็นที่ศึกษาดูงานและ
วิจัยของหน่วยงานต่าง ๆ ขยายผลไปอีก 2 พื้นที่ คือ ป่าชุมชนบ้านน้ำคำและบ้านโนนสว่าง
จังหวัดร้อยเอ็ด (สำนักงานคณะกรรมการระบราชการ, 2563, ออนไลน์)

สรุป

การจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่การปลูกป่า
การบำรุงป่า การป้องกันรักษาป่าและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่า ผ่านการพัฒนารูปแบบ
และเทคนิคการจัดการ มีลักษณะความเป็นชุมชนสูง เข้มขันในความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่าง
สมาชิกชุมชน ทรัพยากรดิน น้ำ ป่า สัมพันธ์อย่างแนบแน่นส่งผลดีต่อการผลิตภาคเกษตร สร้าง
ความอุดมสมบูรณ์และแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน สมาชิกชุมชนมีจิตสำนึกรักษาป่า
เข้มแข็งและลึกซึ้ง ปกป้องรักษาระบบนิเวศและต่อต้านผู้รุกราน สอดคล้องแนวคิดและทฤษฎีการ

ว่าด้วยเรื่องการจัดการป่าชุมชน ความสมดุลกับระบบนิเวศของป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ มุ่งให้คนในชุมชนสามารถอาศัยอยู่และพึ่งพิงกับระบบนิเวศโดยไม่มีการทำลาย ชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติและพร้อมพัฒนาศักยภาพ จิตวิญญาณ สร้างสรรค์อย่างไม่มีขีดจำกัด สมาชิกชุมชนทุกคนจะมีสิทธิใช้ทรัพยากรร่วมกัน แต่ชุมชนก็สามารถใช้อำนาจออกกฎเกณฑ์โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมทางสังคมและความเป็นธรรมต่อระบบนิเวศ สอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎีด้านมนุษยนิเวศ อุดมการณ์ของชุมชนเรียบง่ายใฝ่สันติ ช่วยเหลือแบ่งปัน ไม่เอารัดเอาเปรียบ เป็นอุดมการณ์ที่ชุมชนสร้างขึ้นเองและมีศักยภาพสูงในการสืบทอดและปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงจากภายนอก แต่ยังคงสาระอุดมการณ์ไว้ แบบแผนการใช้ทรัพยากรกำกับด้วยกฎเกณฑ์คุณธรรมที่จะไม่เบียดเบียนธรรมชาติจนเสียสมดุล อยู่ร่วมกับชุมชนอย่างยั่งยืน สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมด้วยการให้เพียงอย่างเดียว หรือรวมตัวเป็นกลุ่มเพื่อทำงานร่วมกันและตระหนักถึงความเป็นผู้ควบคุมสถานการณ์ที่อาจมีผลกระทบต่อทรัพยากรอันน่าหวงแหน และชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนสอดคล้องกับแนวคิดและทฤษฎี สิทธิในป่าชุมชน ความมีส่วนร่วมของชุมชน

ข้อเสนอแนะ

การศึกษากิจการการจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ ศึกษาจากการจัดการที่มีอยู่และจัดการอย่างเข้มแข็งและศึกษาเปรียบเทียบกับแนวคิดและทฤษฎีการจัดการป่าชุมชน พบว่ามีความสอดคล้องกับการจัดการป่าชุมชนตามคิดและทฤษฎีที่อยู่หลากหลายแนวคิด ซึ่งผลที่ได้รับจากการจัดการป่าชุมชนอย่างถูกต้องนำมาซึ่งความสำเร็จของการจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ ได้รับการยอมรับจากทุกภาคส่วน

ความสำเร็จของป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ สามารถนำไปเป็นต้นแบบสำหรับการจัดการป่าชุมชนในพื้นที่อื่นๆ ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการป่าชุมชนควรที่จะเข้าไปศึกษาดูงาน และนำการจัดการป่าชุมชนดงท่าเล-ดอนใหญ่ เป็นต้นแบบการจัดการป่าชุมชนของตนในพื้นที่อื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (๒๕๓๓). การทำงานพัฒนาแนววัฒนธรรมชุมชน. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กักร นรินทรกุล ณ อยุธยา. (๒๕๔๓). แนวคิดและทิศทางการจัดการทรัพยากรในลุ่มน้ำโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน. เชียงใหม่ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปิเอสการพิมพ์.
- โกมล แพรททอง. (๒๕๓๓). ป่าชุมชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : ฝ่ายส่งเสริมและพัฒนาป่าชุมชนกองจัดการที่ดินป่าสงวนแห่งชาติ กรมป่าไม้.โกวิทย์ พวงงาม. (๒๕๓๙). การพัฒนาชุมชนและการบริหารงานพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : บริษัท นิชการพิมพ์.
- เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. (๒๕๒๗). การระดมประชาชนเพื่อการพัฒนาชนบท. ในการบริหารงานพัฒนาชนบท. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์.(๒๕๓๖). ป่าชุมชนในประเทศไทย: แนวทางการพัฒนา: เล่ม 2 ป่าชุมชนภาคเหนือ.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภาและพรพิไล เลิศวิชา. (๒๕๓๗) วัฒนธรรมไทยกับกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ลักษณะพิเศษสังคมไทยภูมิคุ้มกันและสายใยการพัฒนา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เทคโนโลยีชาวบ้าน. (๒๕๖๔). สืบค้นวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ , จาก https://www.technologychaoban.com/bullet-news-today/article_89792
- ธีรวงศ์ คงทอง. (๒๕๔๓). การถือครองที่ดินกับการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ : กรณีศึกษาประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ - ปุย อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่(การค้นคว้าอิสระ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประเวศ วะสี. (๒๕๓๘). โลกสีเขียว : จิตสำนึกใหม่ของมนุษยชาติ. ในสถานการณ์สิ่งแวดล้อมไทย. กรุงเทพฯ : อมรินทร์ พรินตติ้งแอนพับลิชชิ่ง.
- ปรัชญา เวสารัชช. (๒๕๒๘). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการพัฒนาชุมชน. กรุงเทพฯ : สถาบันไทยคดีศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

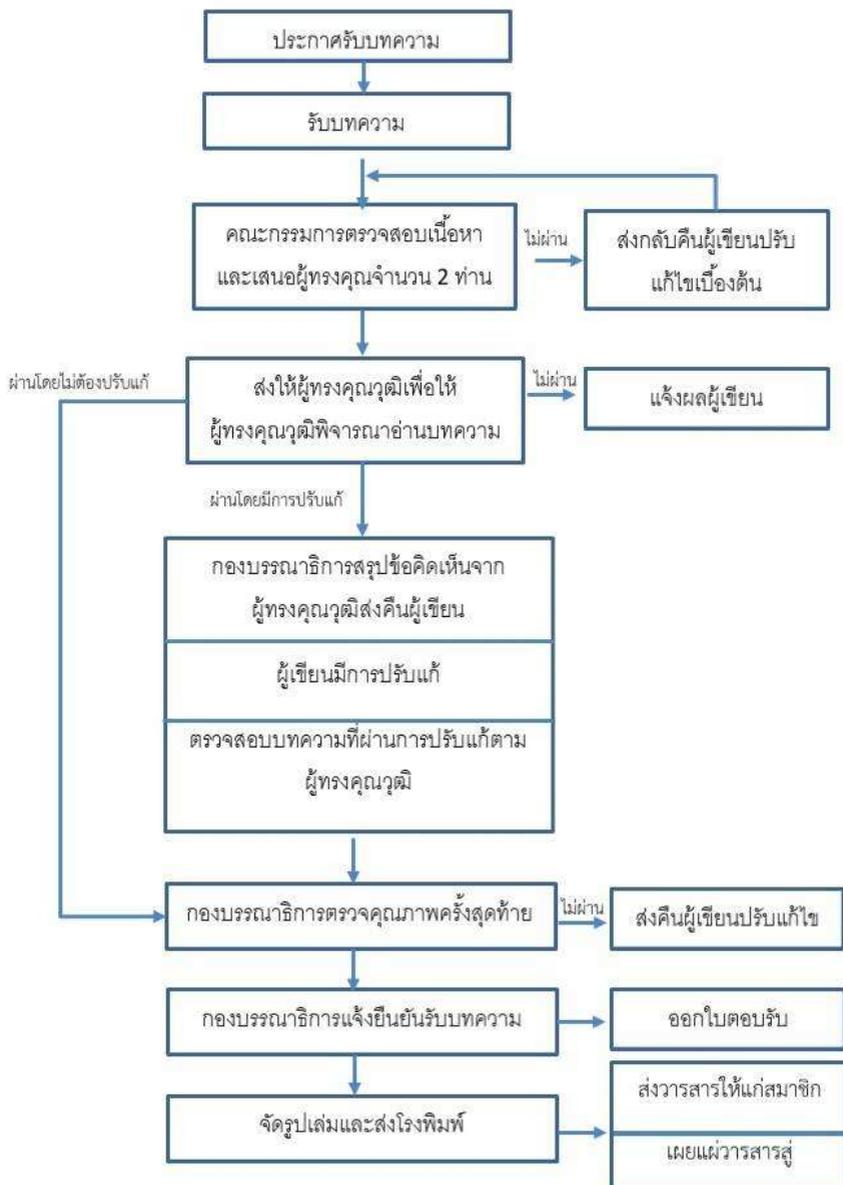
- วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม-เมษายน 2564) 118
สมศักดิ์ สุขวงศ์. (๒๕๓๑). การจัดการป่าไม้เพื่อแก้ไขปัญหาในคนกับป่าไม้: สถานการณ์ปัญหา
และอนาคต. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สรรเสริญ ทองสำนึก. (๒๕๔๒). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป่าชุมชน บ้านทราย
ทองอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน. เชียงใหม่ : วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการมนุษย์ กับ สิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ส่วนภาคีเครือข่ายประชาชน สำนักงานการจัดการป่าชุมชน กรมป่าไม้. (๒๕๖๔). สืบค้นวันที่ ๑
มีนาคม ๒๕๖๔ , จาก <https://www.forest.go.th/ppd/network32/>
- สำนักงานคณะกรรมการระบอบราชการ รางวัลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมประจำปี ๒๕๖๔.
(๒๕๖๔) . สืบค้นวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๔ , จาก
http://www.stabundamrong.go.th/web/Best_Practice/best30.pdf
- เสนห์ จามริก. (๒๕๓๖). ป่าชุมชนในประเทศไทย : แนวทางการพัฒนา เล่ม 1 : ป่าฝนเขตร้อนกับ
ภาพรวมของป่าชุมชนในประเทศไทย. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา.
- อคิน รพีพัฒน์, ม.ร.ว. (๒๕๒๗). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคมและ
วัฒนธรรมไทย. ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศักดิ์โสภะ
การพิมพ์.
- อเนก นาคะบุตร. (๒๕๓๖). คน กับ ดิน น้ำ ป่าจุดเปลี่ยนแห่งความคิด. กรุงเทพฯ : สถาบันชุมชน
ท้องถิ่นพัฒนา.
- อานันท์ กาญจนพันธ์. (๒๕๔๒). สิทธิการเข้าถึงทรัพยากร: ในชุดโครงการกับการจัดการ
ทรัพยากร. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- Hawky, Amoe. (1950). Human Ecology. A Theory of Community Structure. New
York. The Ronald Press Company.
- Keith, Davis. (1972). Human Behavior of Work-man relations and Organization
Behavior. New York: Me Crow-Hell Book Co.

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอ่านบทความวารสารวิชาการรัตนบุศย์
เล่มปีที่ 2 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม - สิงหาคม 2563

ลำดับ	ชื่อ สกุล	สังกัด
1	รศ.ดร.ศรชัย ท้าวมิตร	มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
2	รศ.ดร.สุเทพ เมย์ไธสง	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
3	รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ	มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
4	ผศ.ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
5	ผศ.ดร.จำรัส บุคดาพงษ์	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร
6	อ.ดร.ดวงตา ราชอาษา	มจร.วิทยาลัยสงฆ์ร้อยเอ็ด
7	อ.ดร.อัญชลี ชุมนุม	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น
8	อ.ดร.วิภาพรณ อุปนิสากร	มมร.วิทยาลัยศาสนศาสตร์โสธร
9	อ.ดร.ธีรภัทร์ ถิ่นแสนดี	มมร.วิทยาเขตร้อยเอ็ด
10	อ.เจษฎา จันทรนาภรณ์	วิทยาลัยชุมชนยโสธร
11	อ.ดร.ธำรงค์ ชุมนุม	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

ขั้นตอนดำเนินงานวารสารรัตนบุศย์

หลักเกณฑ์การเสนอบทความ

เพื่อลงตีพิมพ์ในวารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)

เอกสารฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นคู่มือในการเขียนต้นฉบับผลงานทางวิชาการสำหรับผู้ที่มีความประสงค์ในการส่งบทความเข้าร่วมตีพิมพ์ลงวารสารรัตนบุศย์ โดยจะกำหนดทั้งรูปแบบและแนวทางในการพิมพ์บทความ ซึ่งจะใช้ในการจัดทำวารสารฯ ในแบบรูปเล่ม ดังนั้น เพื่อเป็นการควบคุมคุณภาพและเพื่อให้การจัดทำเอกสารเป็นไปด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ผู้ส่งบทความควรพิมพ์บทความตามรูปแบบและแนวทางที่กำหนดอย่างเคร่งครัด โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลเบื้องต้นของวารสาร

1.1 **วัตถุประสงค์** เพื่อส่งเสริม สนับสนุน เผยแพร่ผลงานวิชาการด้านศิลปะ วัฒนธรรม ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และเพื่อให้บริการวิชาการเกี่ยวกับการเผยแพร่งานวิชาการ และนำเสนอทางออกในการแก้ปัญหาสังคม

1.2 **ประเภทผลงานที่ตีพิมพ์** ประกอบด้วยบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยอยู่ในรูปแบบของบทความวิจัย บทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือและบทความปริทัศน์ และการใช้ภาษาไทยให้ยึดหลักการของราชบัณฑิตยสถาน

1.3 **ขอบเขตเนื้อหา** ประกอบด้วย ด้านศิลปะ วัฒนธรรม ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.4 **กำหนดพิมพ์เผยแพร่** ปีละ 3 ฉบับ (มกราคม-เมษายน, พฤษภาคม-สิงหาคมและกรกฎาคม-ธันวาคม) ของทุกปี

2. นโยบายการพิจารณาถ้อยแถลงของบทความ

2.1 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และต้องไม่อยู่ในกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือสิ่งตีพิมพ์อื่นใด

2.2 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ ต้องเป็นบทความที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพทางวิชาการ และมีประโยชน์ในเชิงทฤษฎีหรือเชิงปฏิบัติ โดยผ่านการพิจารณาและให้ความเห็นชอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ จำนวนอย่างน้อย 2 ท่าน ขึ้นไปต่อบทความและเป็นผู้มีผลงานทางวิจัยอย่างต่อเนื่อง

2.3 กองบรรณาธิการอาจส่งผลการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิให้ผู้เขียนแก้ไข เพิ่มเติมหรือพิมพ์ต้นฉบับใหม่แล้วแต่กรณี

2.4 กองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ในการตรวจแก้ไขรูปแบบบทความที่ส่งมาตีพิมพ์

2.5 การยอมรับเรื่องที่ตีพิมพ์เป็นสิทธิของกองบรรณาธิการ และกองบรรณาธิการจะไม่รับผิดชอบในเนื้อหา หรือความถูกต้องของเรื่องที่ส่งมาตีพิมพ์ทุกเรื่อง

3. รูปแบบการเขียนบทความผลงานวิจัยฉบับเต็ม (Full Paper)

3.1 การเตรียมต้นฉบับ มีรายละเอียดดังนี้

1) ขนาดของต้นฉบับ พิมพ์หน้าเดียวบนกระดาษสันขนาดเอ 5 ($8\frac{3}{4} \times 11\frac{3}{4}$ นิ้ว = 21×29.7 ซม.) เว้นระยะห่างระหว่างขอบกระดาษด้านบน 0.55 เซนติเมตร ด้านล่าง ขวา และซ้ายมือ 1.0 เซนติเมตร

2) ตำแหน่งของแท็บหยุด ตั้งค่าเริ่มต้นที่ 1.25 เซนติเมตร และตั้งเพิ่มขึ้นทีละ 0.5 เซนติเมตร

3.2 รูปแบบอักษรและการจัดวางตำแหน่ง ใช้รูปแบบอักษร TH Sarabun PSK พิมพ์ด้วยโปรแกรมไมโครซอฟท์เวิร์ด ระยะระหว่างบรรทัดเป็นแบบบรรทัดเดี่ยว (Single Space) โดยใช้ขนาด ชนิดของตัวอักษร รวมทั้งการจัดวางตำแหน่ง ดังนี้

1) ชื่อเรื่อง (ภาษาไทย) ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกลางหน้ากระดาษ

2) ชื่อเรื่อง (ภาษาอังกฤษ) ขนาด 14 ชนิดตัวหนา ตำแหน่งกลางหน้ากระดาษ

3) ชื่อผู้เขียน เว้น 1 บรรทัด ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ตำแหน่งชิดขอบกระดาษขวาใต้ชื่อเรื่อง

4) ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา/ผู้วิจัยร่วม ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ชิดขอบกระดาษขวา ต่อจากชื่อผู้เขียน/ผู้วิจัยคนที่ 1 ตามลำดับ

5) **หัวข้อใหญ่ในบทความ** ขนาด 14 ชนิดตัวอักษรหนา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษซ้าย ก่อนขึ้นหัวข้อต่อไป เว้น 1 บรรทัด และจัดย่อหน้าเป็นแบบกระจายแบบไทย

6) **หัวข้อย่อย** เว้นระยะห่างตามลำดับของแท็บหยุด ขนาด 14 ชนิดตัวอักษรหนา

7) **รายการอ้างอิง** (ดูในตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิง)

8) **ท้ายกระดาษ** จัดพิมพ์แบบ 1 คอลัมน์ ประกอบด้วย

นักศึกษาหลักสูตร... สาขาวิชา.. สถาบันการศึกษา... ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษซ้าย

ตำแหน่งทางวิชาการประจำ/พิเศษ สถาบันการศึกษา... ขนาด 12 ชนิดตัวอักษรธรรมดา ตำแหน่งขีดขอบกระดาษซ้าย

3.3 **จำนวนหน้า** ต้นฉบับควรมีความยาวไม่น้อยกว่า 8 หน้า แต่ไม่เกิน 15 หน้า

4. การเรียงลำดับเนื้อหาต้นฉบับ

เนื้อหา ภาษาไทยที่มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ควรแปลเป็นภาษาไทยให้มากที่สุด (ในกรณีคำศัพท์ภาษาอังกฤษเป็นคำเฉพาะที่แปลไม่ได้หรือแปลแล้วไม่ได้ความหมายชัดเจนให้ทับศัพท์ได้) และควรใช้ภาษาที่ผู้อ่านเข้าใจง่าย ชัดเจน หากใช้คำย่อต้องเขียนคำเต็มไว้ครั้งแรกก่อน เนื้อหาต้องเรียงลำดับดังนี้

4.1 บทความวิจัย

1) **ชื่อเรื่อง** ควรสั้นและกะทัดรัด ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

2) **ชื่อผู้เขียน** เป็นภาษาไทยและระบุตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

3) **บทคัดย่อ** เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านแล้วเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 300 คำ หรือ 15 บรรทัด โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทย เป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะคำศัพท์วิทยาศาสตร์

4) **คำสำคัญ** เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่ควรเกินจำนวน 3 คำ โดยให้คำสำคัญภาษาอังกฤษตรงกับคำสำคัญภาษาไทย

5) **บทนำ** เป็นส่วนของเนื้อหาที่บอกความเป็นมาและเหตุผลนำไปสู่การศึกษาวิจัย และควรอ้างอิงงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

6) วัตถุประสงค์ ใช้ชี้แจงถึงจุดมุ่งหมายของการศึกษา

7) วิธีการดำเนินงานวิจัย ควรอธิบายวิธีดำเนินการวิจัย โดยมีหัวข้อ ดังนี้

7.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างกล่าวถึงกลุ่มประชากร วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างที่มาของกลุ่มตัวอย่าง แหล่งที่มาของข้อมูล

7.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

7.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

7.4) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

8) สรุปผล สรุปผลที่ได้จากการวิจัยเป็นลำดับอาจแสดงด้วยตารางกราฟ แผนภาพ ประกอบการอธิบาย ทั้งนี้ ถ้าแสดงด้วยตาราง ควรเป็นตารางแบบไม่มีเส้นขอบ ตารางด้านซ้าย และขวา หัวตารางแบบธรรมดาไม่มีสี ตารางควรมีเฉพาะที่จำเป็น ไม่ควรมีเกิน 5 ตาราง สำหรับรูปภาพประกอบควรเป็นรูปภาพ ขาวดำ ที่ชัดเจนและมีคำบรรยายใต้รูป กรณีที่จำเป็น อาจใช้ภาพสีได้

9) อภิปรายผล การอภิปรายผลการวิจัยว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ เพียงไร และควรอ้างทฤษฎีหรือเปรียบเทียบการทดลองของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องประกอบ เพื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยตามหลักการหรือคัดค้านทฤษฎีที่มีอยู่เดิม

10) ข้อเสนอแนะ

10.1) ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

10.2) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

11) ตาราง รูปภาพหรือแผนภูมิ ควรคัดเลือกเฉพาะที่จำเป็นและต้องมีคำอธิบายสั้นๆ แต่สื่อความหมายได้สาระครบถ้วน ในกรณีที่เป็นตารางคำอธิบายต้องอยู่ด้านบน ในกรณีที่เป็นรูปภาพหรือแผนภูมิ คำอธิบายต้องอยู่ด้านล่าง

12) รายการอ้างอิง เป็นการอ้างอิงเอกสารในเนื้อหาให้ใช้ระบบ APA. citation Styls ให้เริ่มต้นด้วยเอกสารอ้างอิงภาษาไทยก่อนแล้วตามด้วยเอกสารภาษาต่างประเทศหากผู้เขียนมีมากกว่า 3 คน ให้ใส่ชื่อคนแรกแล้วตามด้วย “และคณะหรือ and others”

4.2 บทความวิชาการ

1) ชื่อเรื่อง ควรสั้นและกะทัดรัด ความยาวไม่ควรเกิน 100 ตัวอักษร ชื่อเรื่องต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยให้นำชื่อเรื่องภาษาไทยขึ้นก่อน

2) ชื่อผู้เขียน เป็นภาษาไทยและระบุตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี)

3) **บทคัดย่อ** เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) เขียนสรุปสาระสำคัญของเรื่อง อ่านแล้วเข้าใจง่าย ความยาวไม่ควรเกิน 300 คำ หรือ 15 บรรทัด โดยให้นำบทคัดย่อภาษาไทยขึ้นก่อน บทคัดย่อภาษาอังกฤษ (ABSTRACT) ซึ่งแปลจากบทคัดย่อภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษต้องมีเนื้อหาตรงกัน ใช้อักษรตัวตรง จะใช้ตัวเอนเฉพาะคำศัพท์วิทยาศาสตร์

4) **คำสำคัญ** เขียนทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ จำนวน 3 คำ โดยให้คำสำคัญภาษาอังกฤษตรงกับคำสำคัญภาษาไทย

5) **เนื้อหา** มีองค์ประกอบดังนี้

5.1) **บทนำ** ความน่าสนใจของเรื่องที่นำเสนอ ก่อนเข้าสู่เนื้อหา

5.2) **เนื้อความ** ควรนำเสนอพัฒนาการของเรื่องได้อย่างน่าสนใจและเนื้อเรื่องมีเนื้อหาใหม่เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน

5.4) **บทสรุป** ควรย่อเฉพาะข้อมูลในเนื้อความให้สั้น ได้เนื้อหาสาระของเนื้อความครบถ้วน

5.3) **เอกสารอ้างอิง** ให้ระบุเฉพาะเอกสารที่ผู้เขียนบทความได้นำมาอ้างอิงในบทความวิชาการอย่างครบถ้วน โดยใช้ระบบการอ้างอิง APA citation styls ทุกรายละเอียดและตัวอย่างการอ้างอิงในเนื้อความและการอ้างอิงท้ายเล่มในตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิง

4.3 บทวิจารณ์หนังสือ

1) ข้อมูลทางบรรณานุกรม/อ้างอิง

2) ชื่อผู้วิจารณ์

3) บทวิจารณ์

ตัวอย่างการเขียนรายการอ้างอิง (การอ้างอิงภาษาอังกฤษใช้เช่นเดียวกับภาษาไทย)

1. **การอ้างอิงในเนื้อความ** เป็นระบบนาม-ปี ให้ข้อมูลผู้แต่ง ปีพิมพ์และเลขหน้าที่มีข้อความที่อ้างถึง ซึ่งมีรูปแบบการอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา ดังนี้

(ผู้แต่ง, ปีพิมพ์, เลขหน้า) ไว้ท้ายข้อความที่อ้างถึง

(สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2549 : 200-205)

(McCartney & Phillips, 2006, : 498-499)

(Murphy, 1999, p. 85)

กรณีที่ไม่ปรากฏเลขหน้าให้ลงแค่ชื่อผู้แต่งกับปีพิมพ์ไว้ในวงเล็บเดียวกัน
(สุนีย์ มัลลิกะมาลย์, 2549)

2. เอกสารอ้างอิง

● หนังสือ

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อหนังสือ. ครั้งที่พิมพ์, เมืองที่พิมพ์ : สำนักพิมพ์.
มนตรี แยมกสิกร. (2549). การวิจัยและทฤษฎีเทคโนโลยีการศึกษา. ชลบุรี :
มหาวิทยาลัยบูรพา.

Norman, D, A. (2002). *The design of everyday things*. New York,
NY: Basic books.

● วารสาร

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่พิมพ์ (ฉบับที่),
หน้า.
มนตรี แยมกสิกร. (2551). เกณฑ์ประสิทธิภาพในงานวิจัยและพัฒนาสื่อการ
สอน: ความแตกต่าง 90/90 Standard และ E1/E2. วารสาร
ศึกษาศาสตร์. 19(1), 1-16.

Rinke, C. R. (2011). *Career trajectories of urban teachers : A
continuum of perspectives, participation, and plans
shaping retention in the educational system*. *Urban
Education*, 46(4), 639-662.

● หนังสือพิมพ์

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปี เดือน วันที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อหนังสือพิมพ์,
เลขหน้าซึ่งปรากฏบทความ.

ไตรรัตน์ สุนทรประภัสสร. (2540, 8 พฤศจิกายน). อนาคตจีน-อเมริกา.
เดลินิวส์, น. 6.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic,

social status. *The Washington Post*, pp. A1, A4.

- วิทยานิพนธ์

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อวิทยานิพนธ์. สถานที่พิมพ์: ชื่อสถาบันศึกษา.

ดร.ณนภา นาชัยฤทธิ. (2550). ผลการเรียนรู้จากบทเรียนมัลติมีเดียบนระบบเครือข่ายที่พัฒนาตามแนวคอนสตรัคติวิสต์ เรื่อง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีการศึกษาในห้องเรียน ของนิสิตปริญญาตรี สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

Darling, C. W. (1976). *Giver of due regard: The poetry of Richard Wilbur*. Unpublished doctoral dissertation, University of Connecticut, USA.

- รายงานการประชุม

ชื่อ//นามสกุลผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเอกสารรวมเรื่องที่ได้จากรายงานการประชุม. วันเดือนปีที่จัด. สถานที่จัด. สำนักพิมพ์. หน้า.

กรมวิชาการ. (2538). การประชุมปฏิบัติการณรงค์เพื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน. 25-29 พฤศจิกายน 2528 ณ วิทยาลัยครูมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหนังสือ กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. 7-8.

Deci, E. L., & Ryan, R. M. (1991). A motivational approach to self: Integration in personality. In R. Dienstbier (Ed.), *Nebraska Symposium on Motivation: Vol.38. Perspectives on Motivation*. Lincoln: University of Nebraska Press. 237-288.

- สื่ออินเทอร์เน็ต

ชื่อ-นามสกุลผู้แต่ง. (ปี เดือน วันที่เผยแพร่) สารสนเทศบนอินเทอร์เน็ต).

ชื่อเรื่อง/ชื่อบทความ. วันที่สืบค้น : URL:http://

อำนาจ สุภเวชย์. (2542, 3 พฤษภาคม). “เพื่อคิดประกันชีวิต : ตัวแทน

วารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL) ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2564) 128
ประกันมีบทบาทสำคัญอย่างไร, 25-28. **ฐานเศรษฐกิจ**.19(377),
25-28 สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2542
จาก <http://www.thainews.th.com>.

Wollman, N. (1999). Influencing attitudes and behaviors for social change.
Retrieved from
<http://www.radpsynet.org/docs/wollman-attitude.html>.

5. การส่งบทความ

5.1 กำหนดการรับบทความ สามารถส่งบทความถึงกองบรรณาธิการ ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็น
ต้นไป

5.2 วิธีการส่งบทความ ผู้เสนอจัดส่งบทความต้นฉบับ และแบบเสนอบทความ 1 ชุด
จัดส่งที่

กองบรรณาธิการวารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) ที่ตั้งเลขที่ 105 หมู่ที่ 1 ตำบล
หนองบัว อำเภอบางบาล จังหวัดร้อยเอ็ด 45160 หรือจัดส่งที่ Email:
ratanabuthjournal@gmail.com

6. ติดต่อสอบถามข้อมูล

ติดตามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ <http://ratanabuthjournal.com/> เบอร์โทรศัพท์
บรรณาธิการ 08-7875-0361, 98-3413-6231 ผู้ช่วยบรรณาธิการ 06-2984-4727, 08-1769-
4053

แบบฟอร์มการส่งบทความเพื่อตีพิมพ์ใน
วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)

เลขที่.....
วันที่...../...../.....
ผู้รับ.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)

เรื่อง ตีพิมพ์บทความลงวารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTHJOURNAL)

1.ชื่อผู้ส่งบทความ (ภาษาไทย).....
(ภาษาอังกฤษ).....

2.ชื่อบทความ.....

3.วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุด.....

4.ตำแหน่งทางวิชาการ (ถ้ามี).....

5.สถานภาพผู้ส่งบทความ

5.1 อาจารย์ อื่นๆ ระบุ..... ชื่อสถาบัน..... คณะ.....

ชื่อผู้วิจัยร่วม (ถ้ามี) กรณีผู้ส่งไม่ใช่นักศึกษา

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย)	ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ)	หน่วยงาน	เบอร์โทรศัพท์

5.2 นักศึกษา ปริญญาเอก ปริญญาโท หลักสูตร.....

สาขา..... คณะ..... สถาบัน.....

โปรดระบุชื่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

5.2.1ชื่อ - สกุล.....

ที่ทำงาน.....

5.2.2ชื่อ - สกุล.....

ที่ทำงาน.....

6. ประเภทของบทความ บทความวิจัย บทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือ
บทความปริทัศน์ อื่นๆ

7. ที่อยู่ของผู้ส่งบทความ

(ที่ทำงาน).....

(ที่บ้าน).....

เบอร์โทรศัพท์ที่ติดต่อได้.....

โทรสาร.....E- mailAddress.....

8. สิ่งที่ส่งมาด้วย

แผ่นดิสก์งานวิจัย / บทความวิชาการ จำนวน 1 แผ่น

เอกสารพิมพ์ต้นฉบับ จำนวน 1 ชุด

9.องค์ประกอบของบทความ ข้าพเจ้าได้จัดทำบทความตามคำแนะนำการเตรียมต้นฉบับของวารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL) ครบถ้วนสมบูรณ์

10.ต้นฉบับที่ส่งพิจารณาเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนี้ ยังไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อนและไม่อยู่ในระหว่างการพิจารณาของวารสารอื่น และยินดีแก้ไขตามที่กองบรรณาธิการเสนอแนะ

ผู้ส่งบทความ ลงชื่อ

(.....)

...../...../.....

ส่งมาที่

กองบรรณาธิการวารสารวิชาการรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)ที่ตั้งเลขที่ 202/1 หมู่ที่ 4 ตำบลทุ่ง อำเภอมือง จังหวัดยโสธร 35000 หรือจัดส่งที่ Email: ratanabuthjournal@ardasso.com บรรณาธิการ 08-0169-6593

ใบสมัครสมาชิก

วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)

วันที่สมัคร.....

เลขที่สมาชิก.....

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว (ชื่อ - สกุล).....อาชีพ
.....ตำแหน่ง.....หน่วยงาน.....ที่อยู่เลขที่
.....หมู่ที่..... ซอย..... ถนน.....ตำบล
.....อำเภอ..... จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรสาร
..... E-mail.....

ขอสมัครเป็นสมาชิก “วารสารรัตนบุศย์ (RATANABUTH JOURNAL)”
1 ปี จำนวนเงิน 300 บาท 3 เล่มต่อปี (รวมค่าส่ง) ติดต่อประสานงาน
การชำระเงินได้ที่ คุณพิกุล มีมานะ ฝ่ายการเงินของวารสาร

สำนักงาน

สำนักงานวารสารวิชาการรัตนบุศย์(RATANABUTH JOURNAL)

ที่ตั้งเลขที่ 202/1 หมู่ที่ 4 ตำบลดู่ทุ่ง อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร 35000

ติดต่อ <http://ratanabuthjournal.com/>

เบอร์โทรศัพท์ บรรณาธิการ 08-0169-6593 ผู้ช่วยบรรณาธิการ 09-3562-9856 หรือ Email:

ratanabuthjournal@ardasso.com